

รายงานการประชุมรัฐสภา

ครั้งที่ ๒/๒๕๑๙ (สามัญ สมัยแรก)

วันศุกร์ที่ ๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๑๙

ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๙.๑๐ นาฬิกา

จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมด ที่ลงชื่อไว้เมื่อเลิกประชุม ๓๖๓ คน

ประธานรัฐสภา : มีคนสมาชิกรวมครบองค์ประชุมแล้ว ผมขอเปิดการประชุม
ระเบียบวาระในวันนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานจะแจ้งต่อที่ประชุม ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (นายไชยยชน์ ไชยสุวัฒน์ กับคณะ ๕๕ คนเป็น
ผู้เสนอ) ระเบียบวาระในวันนี้เป็นการพิจารณาแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญตั้งแต่ ๕ ระเบียบวาระ
เชิญคุณประยูรศักดิ์

นายประยูรศักดิ์ ชลาชนกเสฐะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
ท่านประธานที่เคารพ กระผม ประยูรศักดิ์ ชลาชนกเสฐะ ส.ส. กรุงเทพมหานคร
พรรคประชาธิปัตย์ กระผมใครขอประธานเสนอท่านประธาน ขอประธานอนุญาตที่จะ
ปรึกษาท่านประธานตามสมัยของข้อบังคับข้อ ๓๔ (๓) หลักการที่ว่าในวันที่มีร่างรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติมเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๕ ร่างด้วยกัน คือร่างที่ ๑
ของคุณไชยยชน์ ไชยสุวัฒน์ กับคณะอีก ๕๕ คน ร่างที่ ๒ ของพันเอกสมคิด ศรีรังคม
กับคณะอีก ๘๙ คน ร่างที่ ๓ ของคุณสวัสดิ์ คำประกอบ กับคณะอีก ๑๑๔ คน ร่างที่ ๔
ของคุณเสาวภา ปิยะวรพจน์ กับคณะอีก ๕๖ คน และร่างของกระผมเองกับคณะอีก ๒๒ คน
รวมทั้งสิ้นเป็น ๕ ร่างด้วยกัน กระผมใครขอประธานเสนอท่านประธานได้โปรด
พิจารณาว่า สำหรับประเด็นในการพิจารณาในวันนี้ก็คือการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๙ ทุกฉบับ และในการที่เราจะพิจารณาแก้ไข

รัฐธรรมนูคนที่ ๓ กระทบใจขอเรียบรียภาพท่านประธานว่า รัฐธรรมนูซึ่ง เป็นกฎหมายแม่บท
 ของประเทศ และเป็นกฎหมายซึ่งวางร่างไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์ การที่เราจะมากแก้ไข
 กันบ่อยครั้งก็ย่อมทำให้กลายเป็นความศักดิ์สิทธิ์ซึ่งไม่ได้ กระทบใจขอเสนอท่านประธานสภา
 ว่า ถ้าหากเราจะพิจารณาถึงคณะกรรมการวิสามัญชั้นสัปดาห์หนึ่ง เพื่อทำการพิจารณา
 ก่อนวันหลักการ ก็มันจะเป็นการช่วยให้แก้ปัญหาในการที่จะแก้รัฐธรรมนูญก็บ่อย ๆ
 หลายครั้งหลายหน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความไม่เหมาะสมขึ้นได้ แต่ขณะนั้นก่อนที่จะดำเนินการ
 ไปถึงขั้นนี้ กระทบใจขอเสนอท่านประธานสภาได้โปรดรวมพิจารณาในประเด็นสำคัญที่ว่า
 รัฐธรรมนูญที่จะแก้ไขกันหรือยัง เป็นประเด็นสำคัญขอได้โปรดพิจารณาในประเด็นแรก
 นี้ก่อนจะได้หรือไม่

ประธานรัฐสภา : คุณประยูรศักดิ์ครับ ผมขอชี้แจงอย่างนี้ครับ คือที่
 คุณประยูรศักดิ์เสนอขึ้นมาเป็นการหารือมันนะ ความจริงแล้วคุณประยูรศักดิ์ทำไม่ได้
 การหารือมันเป็นอำนาจของประธานสภาเท่านั้นที่จะหารือต่อสภา ถ้าท่านสมาชิกท่านใด
 จะเสนออะไรก็เสนอ เป็นผู้ตั้งขึ้นมา แล้วอาจขอข้อมติข้อมติอะไรขึ้นมาเป็นที่เรียบร้อยเลย
 ไม่ใช่ลุกขึ้นมาแล้วก็จะมาหารืออย่างนี้ จะทำให้ไม่ถูกต้องกับการประชุมกัน อันนี้ก็
 ไม่ใช่อะไร เพราะว่ามันเป็นงานใหญ่ ผมเข้าใจเจตนาของคุณประยูรศักดิ์ก็
 เมื่อเป็นอย่างนี้ปัญหาที่คุณประยูรศักดิ์ขอหารือตามข้อบังคับข้อ ๓๘ (๓) สิ่งเรื่องไม่ได้
 คณะกรรมาธิการนั้นมันคนละเรื่องกัน คือผมเข้าใจว่าเจตนาของคุณประยูรศักดิ์นั้น
 อยากจะให้ตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณาก่อนวันหลักการ การกระทำเช่นนี้เราทำได้
 โดยอาศัยข้อบังคับข้อ ๕๘ เป็นเรื่องของคณะกรรมการโดยตรง ซึ่งมีบัญญัติไว้แล้ว
 ในข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งวันนั้นเราประชุมรัฐสภาก่อนไมใช่
 ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากว่า ข้อบังคับการประชุมของ
 สภาผู้แทนราษฎรยังไม่เสร็จ แต่สภาผู้แทนราษฎรได้มีมติให้ข้อบังคับการประชุม
 สภาผู้แทนราษฎรใช้ในการประชุมอยู่ เราใช้ข้อบังคับนั้นข้อมติข้อมติสภาผู้แทนราษฎร
 ปี ๒๕๓๗ นั้น มีมติเรื่องคณะกรรมการไว้ในข้อ ๕๘ ซึ่งสภานั้นมีมติที่จะตั้ง

คณะกรรมการธิการได้ จะเป็นสามัญก็มีอยู่แล้ว หรือจะเอาวิสามัญสำหรับสักนี้ก็ได้เพื่อ
 พิจารณาก่อนที่จะรับหลักการ ทำได้ครบครบประยุตก็ครบ แต่ของอาศัยขบวนนี้ครบ
 ส่วนข้อ ๓๘ (๓) ที่คุณวานั้นเป็นเรื่องที่คณะกรรมการอยู่แล้ว แล้วที่คณะกรรมการ
 นั้นจะเรียกใครคือใครมาหาข้อเท็จจริง หรือมาสอบถามข้อเท็จจริงนั้นอีกเรื่องหนึ่ง
 ถ้าหากว่าจะมีการตั้งคณะกรรมการก่อนรับหลักการ ผมในฐานะประธานสภาฯก็ขอแจ้งให้
 ที่ประชุมทราบว่าควรจะต้องมีข้อ ๔๕ ที่ผมได้เวียนแล้วนะครับ คุณสุนันเชิญครับ
 นายสุนัน ชื่นสมจิตต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : ท่านประธานครับ
 เริ่มแรกกระผมอยากจะเสนอให้รวมการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญทุกฉบับ
 โครให้ช่วยกรุณารับรองด้วยครับ

ประธานรัฐสภา : มีสมาชิกเสนอให้รวมการพิจารณาระเบียบวาระทั้งหลาย
 เข้าด้วยกัน ขอยุ้รับรองครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายใหญ่ ถั่วตัดชาติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : ท่านประธานครับ
 ผมไม่เห็นด้วยในการที่จะรวม เพราะเราจะรวมในสิ่งที่ไม่เหมือนกันให้สถานที่เดียวคือ
 หลักการบางอันเรื่องกำหนดยุบสภา บางอันจะเพิ่มจำนวนรัฐมนตรี บางอันจะเลือกตั้ง
 รวมเขต เพราะฉะนั้นเมื่อหลักการต่างก็แล้วจะมารวมกัน เราจะพิจารณาได้อย่างไร
 อย่างสมมุติว่าผมอยากให้มีรัฐมนตรีสัก ๑๐๐ คน แต่มันไม่เห็นด้วยที่จะไปจำกัดสิทธิของ
 รัฐสภาที่จะยุบสภา แล้วมารวมกันก็ไม่รู้จะรวมกันได้อย่างไร ผมอยากให้มีเอกในสิ่งที่
 ผมไม่เห็นด้วย และผมอยากให้สภาฯรับหลักการในสิ่งที่ผมเห็นด้วย ผมคิดว่าสมาชิกอื่น ๆ
 ก็คงจะคิดคล้าย ๆ กับผม ผมจึงคัดค้านและไม่เห็นด้วยในการที่จะให้รวมพิจารณา โคร
 เห็นด้วยไปรกรับรองขอเสนอของมันเป็นญัตติ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : มีผู้เสนอญัตติ ๒ ประเด็นด้วยกันที่จะให้สภาลงมติ คือ

ผู้คิดแรกให้รวมการพิจารณาระเบียบวาระเหล่านี้เข้าด้วยกัน ผู้คิดหลังไม่เห็นด้วยที่จะ
รวมเข้าด้วยกัน ผมจะขอมติของสภานี้ครับ

(นายสวัสดิ์ คำประกอบ โคนันและยกมือขึ้น)

ประธานรัฐสภา : คุณสวัสดิ์ประท้วง เชิญครับ

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : ท่านผู้เป็น
ประธาน กระผมขออาศัยสิทธิประท้วงในการที่จะลงมติดังกล่าวนี้ ทั้งนี้เนื่องจากเหตุผล
ที่ว่า ในกาว่าที่ประธานสภาจะให้มีการลงมติใน ๒ ประเด็นว่าจะรวมการพิจารณาหรือไม่
นั้น เราไม่สามารถจะกระทำได้ เพราะเหตุว่าตามข้อบังคับข้อ ๓๔ (๒) นี้ว่า กรณีใด
ที่จะให้มีการรวมพิจารณาได้ ใ้ยกฎปฏิบัติไว้อย่างชัดเจนว่า กรณีที่จะมีการรวมการพิจารณา
ตามข้อ ๓๔ (๒) ใ้ยกฎปฏิบัติไว้อย่างชัดเจนว่า "ขอให้รวมระเบียบวาระประชุมที่เป็น
เรื่องเดียวกัน ผ่านองเดียวกันหรือเกี่ยวเนื่องกัน เชื้อพิจารณาพร้อมกัน" ในเมื่อผู้คิด
ที่เสนอมาทั้ง ๕ ฉบับนี้ไม่ใช่เรื่องเดียวกัน ไม่ใช่เป็นเรื่องตนเองเดียวกัน ทั้งไม่ได้
เกี่ยวเนื่องกันเลย เพราะฉะนั้นเราจะอาศัยเหตุอันใดที่จะให้สภาผู้นองมติวินิจฉัย จึงขอ
ประท้วงว่าเราไม่สามารถจะกระทำได้เพราะขัดข้อบังคับข้อ ๓๔ (๒) อย่างชัดเจน

ประธานรัฐสภา : ก็อย่างนั้นครับ ที่คุณสวัสดิ์ประท้วงนั้นผมยกข้อเท็จจริง หลักการ
ข้ออย่างที่คุณใหญ่ขึ้นมา เสนอไม่เห็นด้วยก็ หรือคุณสวัสดิ์ประท้วงก็ หลักการก็คือว่า
รัฐธรรมนูญบางฉบับก็แก้หลายมาตรา บางฉบับก็แก้มาตราเดียว แก้มาตราหนึ่งก็ถือว่า
เป็นหลักการหนึ่ง แก้หลายมาตราถือว่าหนึ่งหลักการหนึ่ง เพราะฉะนั้นเราจะดูเฉพาะว่า
ฉบับใดที่แก้มากกว่าหลักการอย่างนี้ ๆ ถือว่าเป็นหลักการหนึ่งนี้ ผมคิดว่าสำหรับเรื่อง
รัฐธรรมนูญนั้นคงจะคลาดเคลื่อนไปอย่างที่เราเข้าใจ วันนี้มีการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ
หลายมาตรา บางฉบับมีตั้งแต่ ๓ - ๔ มาตรา ก็ถือว่าเป็นหลักการเดียว บางฉบับ
มาตราเดียวก็ถือว่าเป็นหลักการหนึ่ง เพราะฉะนั้นจะถือว่าแต่ละฉบับเป็นแต่ละหลักการนั้น
ผมคิดว่าจะไม่ถูกต้องนัก เพราะฉะนั้นเมื่อผมได้วินิจฉัยแล้วถือว่าแก้แค่ซากครับ

ผมจะถามคิดแล้วนะครับ

นายปิยะพัฑ์ วัชรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เสรีไทย) :
ท่านประธานครับ กระผม ปิยะพัฑ์ วัชรภรณ์ จากเสรีไทย กระผมยังมีความคิดเห็นว่า
มันรวมกันไม่ได้ ท่านประธานครับ สมมติว่าถ้าตกลงยกเลิกไปแล้ว เราจะสถาปนาหลักการ
เราจะถือร่างรัฐธรรมนูญฉบับไหน เราจะถือร่างฉบับไหนครับ

ประธานรัฐสภา : คืออย่างนี้ครับ พอรวมการพิจารณาแล้ว ส่วนจะรับหลักการ
ขึ้นตอนจะลงมติ เขารอคำถามเต็มประเด็น ๆ ไป เพราะมันมีหลายฉบับ ตอนนั้นไม่ต้อง
กลัวหรอก ถึงเวลานั้นก็จะจัดการเป็นขึ้นตอนไป ต่อไปนั้นผมจะถามมติ ท่านผู้ใดเห็นว่า ...

นายประเทือง วิจารณ์ปรีชา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ชิงสุก) : ท่านประธาน
ที่เคารพครับ ความที่ เราจะหาวิธีให้พิจารณาประมวลร่างพระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับ
เจ้าด้วยกันนี้ กระผมเชื่อว่าเราจะกระทำไม่ได้หรอกครับ เพราะความหลักการของ
แต่ละฉบับที่เสนอนั้นมันได้เจาะจงลงไปเลยว่าข้อแก้ไขมาตราไหน ๆ กันบ้าง ทั้ง ๕ ฉบับ
ที่เสนอมาก็แตกต่างกันไป สมมุติว่าเกิดมีฉบับหนึ่งอย่างของคุณสวัสดิ์ ศรีสังข์นี้ ถ้าสภา
รับหลักการไปแล้ว กระผมก็ไปกับแปดผู้คัดค้านมาตราหนึ่งมาตราใดทั้งไปทั้งมาตรา ก็จะไม่
ขัดกับหลักการของร่างฉบับนี้ขึ้นอีก เพราะฉะนั้นความเห็นของกระผมว่าควรจะมีการ
กันไปทีละฉบับนะครับ

ประธานรัฐสภา : คุณประเทืองครับ ความเห็นของคุณดี เห็นความเห็น
ของคุณปิยะพัฑ์ ซึ่งผมก็โดนจริงใจเพราะผมแล้วว่ามีเห็นเด็กซาลไปแล้วในการวินิจฉัยของผม
เพราะฉะนั้นผมจะถามมติ ท่านผู้ใดเห็นว่าสมควรรวมตามมติของคุณใหญ่ ไปรอกยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๕๑ คน)

ประธานรัฐสภา : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรรวมการพิจารณาเข้าด้วยกันไปรอกยกมือขึ้น
(มีสมาชิกยกมือ ๕๑ คน)

ประธานรัฐสภา : คะแนนเท่ากัน คุณมนตรี เชิดครับ

นายมนตรี พงษ์พานิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พระนครหรือยุชยา) :
 ท่านผู้เป็นประธาน และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ คือกระผมมีความเห็นอย่างนี้ ผมไม่ทราบว่า
 ติชตบงกั้มหรือไม การรวมการพิจารณาในที่นี้เมื่อมีคนแย้งว่า เวลาลงมติจะลำบาก ที่นี้ผม
 อยากจะขอเสนอใหม่ว่าให้ลงมติแยกกันละวาระเพื่อการพิจารณาเร็วขึ้น แล้วอาจจะ
 เลยกไปแล้วนะครับ

ประธานรัฐสภา : คุณมนตรีครับ มันเลยไปแล้ว เวลาที่ท่านทำไ้ก็มี
 อย่างเดียวว่าถ้าสมาชิกสงสัยก็ให้มันคะแนนเสียใหม่เท่านั้นเองครับ

นายมนตรี พงษ์พานิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (พระนครหรือยุชยา) : นิยมครับ

ประธานรัฐสภา : ไม่เอาครับ ใครจะเสนอผู้ใดก็ถือว่าไปนะครับ

จำสิมเอก ทรงธรรม นักฎาติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : ผมขอ
 เสนอผู้ใดหรือให้มันคะแนนใหม่ครับ ท่านผู้ใดเห็นด้วยไปรครับรอง
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : มันคะแนนใหม่ต้องมีผู้รับรอง ๒๐ ท่าน มีผู้รับรองถูกต้อง
 นะครับ เมื่อมีการขอให้มันคะแนนใหม่ต้องเปลี่ยนวิธีการลงคะแนน ต่อไปนี้ผมจะให้ลง
 คะแนนโดยการยื่นขึ้น ผมจะถามตัวอย่างเดิมะครับ ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ควรรวม
 การพิจารณา ไปรคยื่นขึ้น

(มีสมาชิกยื่นขึ้น ๑๑๓ คน)

ประธานรัฐสภา : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรรวมการพิจารณา ไปรคยื่นขึ้น

(มีสมาชิกยื่นขึ้น ๑๐๐ คน)

ประธานรัฐสภา : เป็นอันว่าที่ประชุมไม่มีมติให้พิจารณาที่ละวาระ ผมก็ขอได้
 ที่ประชุมนี้พิจารณาครั้งรัฐธรรมนุญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
 พุทธศักราช .... (นายไชยวัฒน์ ไตรยสุรัตน์ กับคณะอีก ๕๕ คน เป็นผู้เสนอ)

วันที่ ๑๖๐๗/๒๕๑๘ วันที่ ๗ พ.ค. ๒๕๑๘

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

สภาผู้แทนราษฎร

๗ พฤษภาคม ๒๕๑๘

เรื่อง เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น พร้อมทั้งบันทึกหลักการ
และเหตุผล

ข้าพเจ้ากับคณะขอ เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ฉบับนี้มาเพื่อได้โปรด
นำเสนอสู่ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรพิจารณาได้แนบบันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติมาพร้อมกับหนังสือนี้ด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ไชยวัฒน์ ไตรยสุนันท์

(นายไชยวัฒน์ ไตรยสุนันท์)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบูรณ์

ร่าง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...)

พหุสักราช .....

.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๑ รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...)" พหุสักราช .....

มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พหุสักราช ๒๕๑๗ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๑ ร่างพระราชบัญญัติตราขึ้นเป็นกฎหมายโดยคณะมนตรีและปณิธานของสภาผู้แทนราษฎร หรือรัฐสภาตามที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย"

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พหุสักราช ๒๕๑๗ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

มาตรา ๑๒ ร่างพระราชบัญญัติซึ่งได้รับความเห็นชอบ หรือถือว่าได้รับ

ความเห็นชอบของรัฐสภา ให้นำยกเว้นค่าขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้"

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔๕ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๓ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๔๕ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๕๔ เมื่อสภาผู้แทนราษฎร ได้พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอตามมาตรา ๑๔๓ หรือมาตรา ๑๔๔ และลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดของสภาแล้ว ให้ถือว่าได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา

ร่างพระราชบัญญัติที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่ถึงกึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดของสภา ให้สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติต่อวุฒิสภา วุฒิสภา จะพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอนั้นมิให้เสร็จภายในสามสิบวัน ทั้งนี้ เว้นแต่ สภาผู้แทนราษฎรจะไต่ลงมติให้ขยายเวลาออกไปเป็นพิเศษ กำหนดวันดังกล่าว ให้หมายถึงวันในสมัยประชุม และให้เริ่มนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัตินั้นมาถึงวุฒิสภา

ระยะเวลาดังกล่าวในวรรคสอง มิให้นำมารวมระยะเวลาที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๑๕๐

ถ้าวุฒิสภาไม่ได้พิจารณา ร่างพระราชบัญญัติให้เสร็จภายในกำหนดเวลา ที่กล่าวในวรรคสองก็ให้ถือว่า วุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัตินั้น

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎร เสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินไปยังวุฒิสภาให้ ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปบอกยวราชพระราชบัญญัติที่เสนอไปนั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ถ้าแรงของประธานสภาผู้แทนราษฎรให้ถือเป็นเด็ดขาด

ในกรณีที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร มิได้แจ้งไปว่าร่างพระราชบัญญัติใดเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมิใช่ร่างพระราชบัญญัติ

เกี่ยวกับความช่วยเหลือ

มาตรา ๖ โหยงเลิกความในมาตรา ๑๔๘ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ และให้ใช้ความดังต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๔๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๘ และมาตรา ๑๔๙ เมื่อวุฒิสภาได้พิจารณาพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว

(๑) ถ้าเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร หรือมีมติไม่เห็นชอบด้วยคะแนนเสียงไม่เกือถึงหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดของวุฒิสภา ก็ให้คำเป็นการต่อไปตามมาตรา ๕๘

(๒) ถ้าลงมติไม่เห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎรด้วยคะแนนเสียงเกินกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดของวุฒิสภา ก็ให้ยังร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อนและส่งร่างพระราชบัญญัติที่ถุกดัดแก้ไปยังสภาผู้แทนราษฎร

(๓) ถ้าแก้ไขเพิ่มเติม ก็ให้ส่งร่างพระราชบัญญัติตามที่แก้ไขเพิ่มเติมนั้นไปยังสภาผู้แทนราษฎร ในกรณีเช่นว่านี้ ให้สภาทั้งสองค้างคั้งบุคคลใดเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสภานั้น ๆ มีจำนวนเป็นอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกของทั้งสองสภา ตามที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนดประกอบเป็นคณะกรรมการมาชิการวมกันเพื่อพิจารณาพระราชบัญญัตินั้น แล้วให้คณะกรรมการรวมกันนั้น รายงานและเสนอร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการรวมกันได้พิจารณาแล้วต่อสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการรวมกัน ย่อมมีอำนาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มาแสดงข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นในการพิจารณาพระราชบัญญัติได้ และเอกสารที่ขั้บขั้ดไว้ ในมาตรา ๑๓๘ นั้น ให้คุ้มครองกั้งบุคคลผู้กระทำหน้าที่ตามมาตรานี้ด้วย

การประชุมคณะกรรมการรวมกัน ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่มอ่กว่ากั้งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็้ของกั้ประชุม และให้หน้าข้อมั้งคั้กับการประชุมของสภาผู้แทนราษฎรในส่วนที่เกี่ยวกับกรรมการมาชิการวมกันไว้กับขั้โยยอนุโลม"

มาตรา ๗ ร่างพระราชบัญญัติใดที่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของรัฐสภา ในวันที่พระราชบัญญัติฉบับนั้นมีผลใช้บังคับให้เป็นที่ไปตามพระราชบัญญัตินี้ ส่วนร่างพระราชบัญญัติที่รัฐสภาได้พิจารณาแล้วเสร็จก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับคงให้ยังมีผลสมบูรณ์ตลอดไป

.....
.....

(ลงชื่อ)	ไชยวัฒน์ ไกรยสุวัฒน์	ณรงค์ นุ่มทอง	สุทิน ภูษทรานนท์
	อุดม แคงโกเมน	กมล สมวิเชียร	ร.ต.พ. ณรงค์ เทวฤกษ์
	สมยศ ศิริทัมรุ	สัมพันธ์ ทองสมัคร	เพศพงษ์ ไชยนิลพันธ์
	เกษม เจริญพาณิชย์	ทวี ใสยัค	ชงชาติ รัตนวิชา
	อำนาจ สุวรรณศิริ	เคน โต๊ะมีนา	บัญญัติ บรรทัดฐาน
	สุรัชย์ บุญแสง	บุญยิง นันทากิจวัฒน์	เพิ่มศักดิ์ จริตงาม
	พ.ต.ท. อร่าม จงสวัสดิ์	ประสิทธิ์ จิตต์อารีย์	สราวุธ นิยมทรัพย์
	พิชัย ภูโงปการ	ณรงค์ สุนทรวร	วิจิตร ยืนนาน
	สทิท ภูลเจริญ	อำ รวงเงิน	ประกิจ รัตคมณี
	เฉลิมตรา ภัคเกษม	เบ็ลื่อง พลโยธา	สุธีร์ อัคราฉัตรชัย
	โสมภ วัชรสินธุ์	สุรพงษ์ ราชมุกดา	ทอง ธนกาญจน์
	กนะ รุ่งแสง	นิกร นนทวงศ์	กวีศักดิ์ เหมะภูติ
	ทรงศักดิ์ อูระวัฒน์สินธุ์	สงสุข ภัคเกษม	จุฬ เทียมรัตน์
	พิภพ อะสีติรัตน์	สริน กองกฤษณา	สุธรรม นันทสิลก
	สมศาสตร์ รัตนศักดิ์	สุชาติ อภัยวงศ์	อุสมาน อุแจ้ง
	วิจิต วิเศษสุวรรณภูมิ	ชิน ทองศิริ	ประชา ตงศิริ
	สุทิน ใจจิต	สันต์ เทพชนี	สมศักดิ์ เส้นคำโอ๊ะ
	เกษม บุตรขุนทอง	ไพฑูรย์ วงศ์วานิช	อากม สรสุชาติ
	วีระ มุสิกพงศ์	กนิย นพสุวรรณวงศ์	ผู้เสนอ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ....

ข้อความเดิม	ข้อความที่แก้ไข	หมายเหตุ
<p>มาตรา ๕๗ ร่างพระราชบัญญัติการขึ้น เป็นกฎหมายได้โดยคำแนะนำ และยินยอมของ (รัฐสภา)</p> <p>มาตรา ๕๘ ร่างพระราชบัญญัติซึ่งได้รับ ความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ในวาระที่รัฐมนตรี นำขึ้นต่อสภาฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศใน ราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้โดยมีผลเป็นกฎหมายได้</p> <p>มาตรา ๕๘๘ (ภายในบังคับมาตรา ๑๕๔ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ที่เสนอตามมาตรา ๑๕๓ และลงมติให้ตอบแล้ว</p>	<p>มาตรา ๕๗ ร่างพระราชบัญญัติการขึ้น เป็นกฎหมายได้ โดยคำแนะนำ และยินยอมของ สภาผู้แทนราษฎรหรือรัฐสภาในคำเสนอไว้ ใน บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย</p> <p>มาตรา ๕๘ ร่างพระราชบัญญัติซึ่งได้รับ ความเห็นชอบ หรือถือว่าได้รับความเห็นชอบของ รัฐสภา ในวาระที่รัฐมนตรีนำขึ้นต่อสภาฯ ถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ ทรงลงพระปรมาภิไธย และ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้โดย มีผลเป็นกฎหมายได้</p> <p>มาตรา ๑๕๕ ภายในบังคับมาตรา ๑๕๔ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ที่เสนอตามมาตรา ๑๕๓ หรือมาตรา ๑๕๔ และ</p>	

ข้อความเดิม	ข้อความที่แก้ไข	หมายเหตุ
<p>ก็ให้ถือว่าผู้สวามีได้ยกฐานะให้ชอบ บ้างระบอบราชบัญญัตินั้น</p> <p>ในการที่สภาผู้แทนราษฎร เสนอร่าง พระราชบัญญัติเกี่ยวกับยกย่องการเงินไปยังผู้สวามีให้ ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปต่อยกย่อง พระราชบัญญัติที่เสนอไปนั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับยกย่องการเงิน ถ้าแรงของประธานสภา ผู้แทนราษฎรให้ถือเป็นเด็ดขาด</p> <p>ในการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร ยินยอม แจ้งไปว่าร่างพระราชบัญญัติใด เป็นร่าง พระราชบัญญัติเกี่ยวกับยกย่องการเงินให้ถือว่า ร่าง พระราชบัญญัติที่เสนอนั้นมีในร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับ ยกย่องการเงิน</p>	<p>ข้อความที่แก้ไข</p> <p>คณะตุลาการรัฐธรรมนูญเห็นตามมาตรา ๑๔๑ ถ้าผู้สวามีไปก็จัดการตามร่างพระราชบัญญัติที่ เสร็จภายในกำหนดเวลาตามที่สภาผู้แทนราษฎร ถือว่าผู้สวามีให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติ นั้น</p> <p>ในการที่สภาผู้แทนราษฎรเสนอร่างพระราชบัญญัติ เกี่ยวกับยกย่องการเงินไปยังผู้สวามี ให้ประธานสภาผู้แทน ราษฎร แจ้งไปต่อยกย่องการเงินพระราชบัญญัติที่เสนอไปนั้น เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับยกย่องการเงิน ถ้าแรงของ ประธานสภาผู้แทนราษฎรให้ถือเป็นเด็ดขาด</p> <p>ในการที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร ยินยอม แจ้งไปว่าร่างพระราชบัญญัติใด เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับ ยกย่องการเงิน ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัติที่เสนอนั้นมี ในร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับยกย่องการเงิน</p>	

ข้อความเดิม	ข้อความแก้ไข	หมายเหตุ
<p>คำสั่งบุคคลที่เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสภา นั้น ๆ มีความ(เท่ากับ)คนที่สามารถรวมกัน กำหนด ประกอบด้วยคณะกรรมการร่วมกัน เพื่อพิจารณาพระราชบัญญัตินั้น แล้วให้ คณะกรรมการร่วมกัน รายงานและเสนอ ร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้ พิจารณาแล้วต่อ (สภาทั้งสอง) (ถ้าสภาทั้งสอง ต่างเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติ ที่ คณะกรรมการร่วมกันได้พิจารณาแล้วนั้น ก็ให้ ถือว่าเป็นการต่อไปตามกฎหมาย ๕๔ ถ้าสภาใด สภาหนึ่งไม่เห็นชอบด้วย พระราชบัญญัตินั้น(ก่อน)</p> <p>คณะกรรมการร่วมกัน โดยมีอำนาจ เรียกเอกสารบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มา</p>	<p>คำสั่งบุคคลที่เป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกแห่งสภา นั้น ๆ จำนวนเป็นอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกทั้งสองสภา เท่าที่สภาผู้แทนราษฎรกำหนด ประกอบด้วย คณะกรรมการร่วมกันเพื่อพิจารณาพระราชบัญญัติ นั้น แล้วให้คณะกรรมการร่วมกันมีรายงานและ เสนอร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมการร่วมกันได้ พิจารณาแล้วต่อสภาผู้แทนราษฎร</p>	

ข้อความเดิม	ข้อความแก้ไข	หมายเหตุ
<p>บุคคลใด ๆ มาแสดงต่อตำรวจ หรือแสดง ความผิดใต้อนุญาโทษจำคุกหรือประหาร ชีวิต และออกสิทธิผู้ใดไว้ในมาตรา ๑๓๕ นั้น ในพฤติการณ์บุคคลผู้กระทำตามความ กล่าว</p> <p>การประมุขคณะกรรมการวินิจฉัย การนำคดีมาประมุขในข้อกล่าวถึงผิด จำนวนกรรมการวินิจฉัยทางหนึ่งประมุข และให้คำข้อบังคับการประมุขของสภาผู้แทนราษฎร ในศาลชั้นต้นโดยวิธีพิจารณาคดีอาญา โดยวิธี</p>	<p>แสดงต่อ ตำรวจ หรือแสดงความผิดใต้อนุญา โทษจำคุกหรือประหารชีวิตและออกสิทธิผู้ ใดไว้ในมาตรา ๑๓๕ นั้น ในพฤติการณ์ บุคคลผู้กระทำตามความ กล่าว</p> <p>การประมุขคณะกรรมการวินิจฉัย การนำคดีมาประมุขในข้อกล่าวถึงผิด จำนวนกรรมการวินิจฉัยทางหนึ่งประมุข และให้คำข้อบังคับการประมุขของสภาผู้แทนราษฎร ในศาลชั้นต้นโดยวิธีพิจารณาคดีอาญา โดยวิธี</p>	

นายไชยวัฒน์ ไตรยสุนันต์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เพชรบูรณ์) :
 ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม ไชยวัฒน์ ไตรยสุนันต์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบูรณ์
 พรรคประชาธิปัตย์กระผมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่ได้กราบเรียนต่อท่านประธานว่า หลักการในการขอแก้ไข
 รัฐธรรมนูญฉบับนี้ มีหลักการสำคัญ ๆ เพียงประการเดียว

หลักการที่ขอแก้ไขในฉบับนี้ กระผมขอกราบเรียนว่ากระผมได้ขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ
 ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจของวุฒิสภาในการพิจารณายกยั้งร่างพระราชบัญญัติที่ได้เสนอไปโดย
 สภาผู้แทนราษฎร

เหตุผลที่กระผมได้ขอเสนอแก้ไขรัฐธรรมนูญร่วมกับสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์อีก
 จำนวนมาก ทั้งนี้เพราะว่าเราได้เคยมีประสบการณ์กับเขาว่า กฎหมายบางฉบับนั้นได้รับความ
 ความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรด้วยคะแนนเสียงจำนวนมากมาย ท่านประธานคง
 จำได้ครับว่า ครั้งหนึ่งเรามีกฎหมายเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร คือกฎหมายแก้ไขกฎหมาย
 ลักษณะปกครองท้องที่ ผลปรากฏว่า การลงคะแนนเสียงรับหลักการกฎหมายฉบับนั้น และ
 ในการพิจารณาวาระที่ ๓ ก็เช่นเดียวกัน มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบ
 ให้เสนอกฎหมายแก้ไขกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ ให้มีการเลือกกันขึ้น ผู้ใหญ่บ้าน
 ทุก ๕ ปี ไปสู่วุฒิสภาคด้วยคะแนนเสียงเกินกว่า ๑๕๐ เสียง . . แต่ผลปรากฏว่าเมื่อกฎหมาย
 ดังกล่าวได้เข้าสู่การพิจารณาของวุฒิสภา นกของวุฒิสภาคด้วยคะแนนเสียง ๗๘ ต่อ ๑๘ ให้
 ยับยั้งร่างกฎหมายดังกล่าว ท่านประธานครับ ด้วยความเคารพขอความนึกถึงของ
 ท่านสมาชิกวุฒิสภาทุกท่าน กระผมอยากจะกราบเรียนว่า ในการขอแก้ไขนี้ ท่านประธาน
 คงทราบว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้ง ๒๗๕ คน ได้รับเลือกตั้งมาจากประชาชนใน
 จำนวน ๒๗๕ คนนี้มีทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่สละสิทธิรับรางวัลและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ที่เห็นฝ่ายท่าน ฉะนั้นในการพิจารณาว่าร่างกฎหมายต่าง ๆ ในสภาผู้แทนราษฎรนั้น เราต้อง
 ยอมรับกันว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทุกคนเป็นตัวแทนของประชาชนอย่างน้อย ๑๕๐,๐๐๐ คน

ตามรัฐธรรมนูญ เมื่อจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๗๕ คน ซึ่งแต่ละคนเป็นตัวแทนของประชาชนโดยอัตราร้อยละ ๑๕๐,๐๐๐ คนต่อผู้แทนราษฎร ๑ คน เมื่อคะแนนเสียงของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแห่งสภานี้ได้มีมติเห็นชอบด้วยร่างกฎหมายฉบับใด ๆ ก็ตาม กระผมอยากจะเสนอท่านประธานว่า ถ้าเรากำหนดตัวเลขกันจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสิ้น ๒๗๕ คนต่อประชากร ๔๑ ล้านคน ถ้ามีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เห็นด้วยกับร่างกฎหมายฉบับใด ๆ จำนวนเกินกว่าครึ่งหนึ่ง ก็ตั้งแต่ ๑๕๐ คะแนนขึ้นไป กระผมอยากจะพูดว่านั่นคือความต้องการของประชาชนเกินกว่าครึ่งหนึ่งของ ๔๑ ล้านคน การขอแก้ไขนี้กระผมไม่ใ้คงหมายความว่ากระทำการพิจารณาการพิจารณาการพิจารณาต่าง ๆ ของสมาชิกวุฒิสภานั้นจะทำให้การพิจารณาจากกฎหมายต่างๆ กระผมก็อยากขอในข้อฉบับหนึ่งคือให้มีฉบับหนึ่งซึ่งเป็นข้อฉบับที่บรรณาธิการ ได้เขียนแนบที่กว่าความเหตุผลในการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญของกระผมกับคณะเรื่องคำให้การวุฒิสภานั้น เป็นการจริงจังจะกล่าววุฒิสภาทำงานต่างๆ หากได้ กระผมขอกราบเรียนว่า ในหลักการและเหตุผลที่กระผมได้ให้เจ้าหน้าที่พิมพ์แจกแก่ท่านสมาชิกวุฒิสภาทุกท่านนั้น ไม่ปรากฏข้อความตอนใดที่จะคำพิพากษาว่าการพิจารณาการกฎหมายของวุฒิสภาเป็นการกระทำต่างๆ ในขณะที่เกี่ยวกับบรรณาธิการฉบับนั้น ยังได้กล่าวต่อไปด้วยว่า ในขณะที่สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาจากกฎหมายต่างๆ คำว่า เป็นจำนวนร้อย ๆ เรื่อง วุฒิสภาในสมัยปี ๒๕๑๔ ได้พิจารณาจากกฎหมาย ๔ ฉบับเสร็จเรียบร้อยแล้ว ท่านประธานครับ กระผมอยากจะเรียนถามว่าคำว่า "เสร็จเรียบร้อยแล้ว" นั้นมีกฎหมายที่สำคัญใดออกไปใช้บังคับประชาชนทั้งประเทศบ้างหรือไม่ สภาผู้แทนราษฎรที่ได้ร่วมกันเสนอกฎหมายฉบับนี้ ทั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายสนับสนุนและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฝ่ายค้านได้ร่วมกันเสนอกฎหมาย ถึงเสนอกฎหมายลักษณะปกครองท้องถิ่นที่ให้มีสภาเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สาววัดกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน โดยมีกำหนดเวลาทั้งสิ้น ๕ ปี กระผมเชื่อว่าท่านประธานคงจำได้ว่าคะแนนเสียงที่ได้รับหลักการร่างกฎหมายฉบับนี้เกือบจะเป็นเอกฉันท์ นอกจากนั้นก็ยังมี

กฎหมายอีกหลายฉบับที่สภาผู้แทนราษฎรได้รับหลักการในวาระแรกด้วยคะแนนเสียงเป็น
 เอกฉันท์ หรือเกือบเป็นเอกฉันท์ เช่นกฎหมายว่าด้วยการแสดงสินทรัพย์และหนี้สินของ
 เจ้าหน้าทีของรัฐ ทำประโยชน์รับ กระผมไม่อยากจะทำนายไว้ล่วงหน้าหรอกครับว่า
 กฎหมายอย่างน้อย ๓ ฉบับ ที่สภาผู้แทนราษฎรกำลังพิจารณาทั้งอย่างกว้างๆ เกรง บางฉบับ
 อยู่ในพิจารณาของกรรมาธิการในวาระที่ ๒ และบางฉบับกำลังจะส่งเข้าสู่
 การพิจารณาในสภาผู้แทนราษฎรในวาระที่ ๒ และที่ ๓ กระผมขอยกตัวอย่างว่า
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งกฎหมายฉบับหนึ่งคือกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณา
 ความอาญา กฎหมายฉบับนี้มีความสำคัญประชาชนทั้งประเทศกำลังรอกอย นอกจากวิธี
 กระผมคิดว่าทรัพย์สินและเสรีภาพเป็นสิ่งที่ประชาชนห่วงแทน ประชาชนเรียกร้อง
 ให้มีการโอนอำนาจการสอบสวน มีการ รวมการสอบสวนระหว่างฝ่ายปกครองกับ
 ฝ่ายตำรวจ และอีกไม่ช้านักกฎหมายฉบับนี้ก็จะเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร
 กระผมไม่กล้าใจแต่จนแล้วก็รับว่ากระผมไม่อยากจะทำนายเหตุการณ์ล่วงหน้า แต่กระผม
 อยากจะคิดว่าอย่างน้อยกฎหมาย ๓ ฉบับจะถูกยับยั้งโดยวุฒิสภา ไม่ต้องคำนึงถึงว่า
 ผู้แทนราษฎร ๒๑๕ คนจะลงมติเป็นเอกฉันท์ให้เสนอร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวไปสู่วุฒิสภา
 หรือไม่ กฎหมายที่กระผมจะกล่าวนามถึงอย่างน้อย ๓ ฉบับนั้น กระผมขอทำนายไว้
 ล่วงหน้าดังนี้ กฎหมายฉบับแรกได้แก่กฎหมายการแก้ไขวิธีพิจารณาความอาชญา
 การสอบสวนระหว่างฝ่ายปกครองก็ฝ่ายตำรวจ กฎหมายฉบับที่ ๒ ไ้แก่กฎหมาย
 ลักษณะปกครองท้องที่ที่จะให้มีการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุก ๕ ปี กฎหมายฉบับต่อไป
 ทำประโยชน์รับ มีอีกฉบับหนึ่งที่จะถูกยับยั้งโดยวุฒิสภา ได้แก่กฎหมายการ
 แสดงสินทรัพย์และหนี้สินของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และข้าราชการทั้งทางฝ่ายการเมืองและ
 ฝ่ายข้าราชการประจำ ทำประโยชน์รับ ถ้าสภาผู้แทนราษฎร ๒๑๕ คน เราย่อม
 รับใจหน้าว่าเป็นเสียงดีของประชาชน ๔๑ ล้านคน กระผมอยากจะพูดว่าแม้กฎหมายทั้งสาม
 ทั้ง ๓ ฉบับ จะได้รับความเห็นชอบจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยคะแนนเสียงเป็น

เอกฉันท์ แต่กระผมเชื่อว่าการพิจารณาของวุฒิสภาแม้ในการพิจารณากฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ที่ไดยานมา ท่านประธานคงจำได้ครับว่าการอภิปรายของท่านสมาชิกแห่งวุฒิสภาบางท่าน ซึ่งกระผมไม่ถือว่าเป็นมติของสภา ไม่ถือว่าเป็นมติของวุฒิสภา แต่กระผมขอหากจะกราบเรียนว่าท่านสมาชิกวุฒิสภาบางท่านอภิปรายให้เหตุผลในการที่จะไม่รับกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ เพื่อประกาศใช้ เป็นกฎหมายด้วยเหตุผลเพียงว่า ถ้ามีการเลือกตั้งกันนั้น ผู้ใหญ่ท่านกันขึ้นมาในขณะนี้ คอมมิวนิสต์จะเข้ามายึดครองประเทศไทย ท่านประธานครับ นี่ก็เหตุผลที่ไม่ควรให้มีการเลือกตั้ง กันนั้น ผู้ใหญ่มาทุก ๕ ปี และในที่สุดมติด้วยคะแนนเสียง ๑๕ ต่อ ๓๘ จากวุฒิสภาไม่เห็นด้วยที่จะประกาศใช้กฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ ในที่มีการเลือกตั้งกัน ผู้ใหญ่มาทุก ๕ ปี ที่ไดยานมาในการพิจารณาของรัฐสภาในคราวที่แล้วในการลงมติรับหลักการการแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ กระผมทราบดีครับว่าขณะนี้สมาชิกรัฐสภาที่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในสภาแห่งนี้จำนวน ๓๑๕ คน ที่จำนวนท่านวุฒิสภา ๑๐๐ คน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๑๕ คน กระผมไม่แน่ใจหรือครับว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ของกระผมจะได้รับความเห็นชอบรับหลักการในวาระแรกหรือไม่ เพราะการลงมตินี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากท่านวุฒิสภา ผู้มีเกียรติที่มาร่วมพิจารณาอยู่ในขณะนี้ กระผมไม่คิดว่า เป็นการ เสนอกฎหมายเพื่อแย่งชิงอำนาจจากวุฒิสภา แต่กระผมอยากจะขอหมายให้สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่นี้พิจารณากันในขณะนี้ เป็นผู้ชี้ขาดว่า เราควรจะให้มีการออกอย่างนั้นอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้หรือไม่ ที่กระผมเสนอมาเห็นไม่ได้หวังมากไปกว่าที่จะขอจำนวนสมาชิกที่ใดก็ตามที่มีสิทธิเสนอญัตตินี้เข้าสู่สภา เพื่อพิจารณา ส่วนการพิจารณานั้นท่านวุฒิสภา หรือท่านวุฒิสภาทั้งหมดอยู่ไม่ที่นี่ ลาวจะเห็นว่าอำนาจการยับยั้งกฎหมายนั้นเป็นอำนาจที่ถูกต้อง ท่านก็ว่าเหตุผลในการปกครองระบอบประชาธิปไตยรัฐสภาจากต่างประเทศหลาย ๑๐ ประเทศมากลาวอาจก็ได้ แต่เหตุผลที่กระผมอยากจะกล่าวย้ำคตท่านประธานครับว่า

ประเทศไทยนั้นไม่ใช่ของประเทศ ในการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้น กระผม
 ไม่เชื่อรับว่าขณะที่อยู่ในทศวรรษนี้ทั่วโลกจะเป็นวิถีการปกครองระบอบประชาธิปไตย
 ที่ดีที่สุด แล้วจะไม่มีผู้ใดค้นพบระบอบการปกครองรัฐสภาที่ดีกว่านี้ ฉะนั้นกระผม
 หวังว่าท่านประธานจะเปิดโอกาสให้สมาชิกรัฐสภาแห่งนี้จะได้ค้นพบวิถีการปกครองใน
 ระบอบรัฐสภาที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในขณะนี้ หรืออย่างน้อยที่สุดที่ดีกว่าประเทศไทยเรา
 เคยได้รับการปกครองมาในอดีต อาจจะมีผู้กล่าวอ้างว่าไม่เคยมีประเทศใด ๆ
 ปกครองระบอบประชาธิปไตยรัฐสภาที่มีสภาทั้ง ๒ สภา ไม่ให้อำนาจสภาสูงใน
 การยับยั้งร่างกฎหมาย กระผมอยากจะขอมรับท่านนักวิชาการจะโต้กล่าวอย่างนั้น
 แต่กระผมไม่แน่ใจครับว่า การปกครองในระบรัฐสภาโดยมีสภา ๒ สภาพิจารณา
 ร่างกฎหมายนั้น เราจะต้องเดินตามแนวบรรทัดฐานที่ต่างประเทศเขาทำไว้ หรือ
 เราจะค้นพบวิถีใหม่ที่ดีกว่า สำหรับประเทศไทยของเรา ด้วยเหตุผลเพียงสั้น ๆ
 กระผมคิดว่าท่านประธานและเพื่อนสมาชิกทั้งหลาย คงจะพิจารณาจากกฎหมายฉบับนี้
 อย่างถี่ถ้วน และกระผมเชื่อว่าในการอภิปรายของกระผมในวันนี้ จะไม่ได้ช่วยให้
 คณะแนบเสียงที่จะลงมติในการรับหลักการ หรือไม่รับหลักการนั้น เปลี่ยนแปลงไม่ได้
 มากนัก กระผมอยากจะกล่าวรายละเอียดของกฎหมายฉบับนี้เพียงสั้น ๆ ว่า ใน
 วิจัยฉบับนี้รัฐธรรมูญได้ให้อำนาจวุฒิสภาในการยับยั้งร่างกฎหมายของสมาชิกสภาผู้แทน
 รานทรที่ส่งไปยังวุฒิสภา โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าสภาผู้แทนราษฎรนั้น จะได้อลง
 คะแนนเสียงกันด้วยคะแนนเสียงจำนวนเท่าใด แต่จะมีกฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งที่ได้รับ
 การพิจารณาจากสภาผู้แทนราษฎรด้วยคะแนนเสียง ๒๖๕ เสียงเป็นเอกฉันท์ เมื่อ
 ส่งไปยังวุฒิสภาแล้ว ถ้ามีสมาชิกวุฒิสภาเข้าร่วมประชุม ๕๑ คน จำนวน ๒๐ คน
 ไม่เห็นด้วยกับกฎหมายฉบับนี้ ส่วนจำนวนที่เหลือ ๓๑ คนเห็นด้วยกับกฎหมายที่
 สภาผู้แทนราษฎรได้ส่งขึ้นไปพิจารณา ท่านประธานครับ กฎหมายฉบับนั้นแม้จะได้รับ
 ความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรถึง ๒๖๕ คน ก็ไม่อาจจะประกาศใช้เป็น
 กฎหมายได้ รัฐสภาไม่อาจนำขึ้นสู่เกล้า ๆ ขอให้หลวงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็น

กฎหมายได้ ถ้าเรากลับกันตามหลักคณิตศาสตร์ กระผมคิดว่าถ้าเราจะมีว่าสมาชิกแต่ละคนเป็นคะแนนเสียงแต่ละเสียง และในการประชุมรัฐสภาซึ่งได้ร่วมประชุมกันอยู่ในขณะนี้ไม่ว่าจะเป็นท่านสมาชิกวุฒิสภาผู้ทรงเกียรติหรือท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็ตาม ทุกคนมีคะแนนเสียง ๑ เสียง แต่ในการพิจารณาจากกฎหมายที่สภาผู้แทนราษฎรส่งไปด้วยคะแนนเสียง ๒๓๕ เสียงนั้น คะแนนเสียงเพียง ๒๒ เสียงของสมาชิกวุฒิสภา กลับสามารถยับยั้งกฎหมายที่ได้รับคะแนนเสียง ๒๓๕ เสียงจากสภาผู้แทนราษฎร ในความคิดเห็นของกระผมกับคณะที่ปรึกษาแก้ไขรัฐธรรมนูญในข้อนี้ เห็นว่าถ้าเราจะยกย่องให้เกียรติสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาว่าสมาชิกทั้ง ๒ สภานั้นต่างก็มีความคิดเห็นมีความสำนึกในหน้าที่ และมีความรับผิดชอบต่อกันมาเมืองไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน กระผมอาจจะยอมรับกับว่าวุฒิสภานั้นโดยชื่อของท่านคือสภาที่มีอำนาจสูงกว่าสภาผู้แทนราษฎร แต่กระผมไม่เชื่อกับว่าคนที่มีความรู้ ป. ๔ ก็ดี หรือคนที่มีความรู้ชั้นคอกเตอร์ก็ดี จะมีความหวังโดยความรับผิดชอบในประเทศของเรายิ่งหย่อนกว่ากัน เพราะความรู้ คว้ย เหตุที่กระผมได้กราบเรียนให้ทราบนี้ กระผมจึงขอแก้ไขเพียงว่าถ้าร่างกฎหมายฉบับใดสภาผู้แทนราษฎรได้ลงคะแนนเสียง เห็นชอบให้ประกาศใช้ เป็นกฎหมายได้ด้วยคะแนนเสียง เกินครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งหมด กล่าวคือในขณะที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ๒๓๕ คน ถ้ากฎหมายฉบับใดมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เห็นชอบที่จะประกาศใช้ เป็นกฎหมายในวาระที่ ๓ ด้วยคะแนนเสียงตั้งแต่ ๑๕๐ คะแนนเสียงขึ้นไป กระผมเห็นว่าน่าจะให้รัฐสภาที่มีอำนาจนำร่างกฎหมายฉบับนั้น เสนอให้องค์พระปรมาภิไธยประกาศใช้ เป็นกฎหมายได้ โดยถือว่าได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา และในกรณีกลับกันหากสภาผู้แทนราษฎรมีคะแนนเสียง เห็นชอบด้วยร่างกฎหมายที่จะเสนอต่อวุฒิสภามีคะแนนเสียง ไม่เกินครึ่งหนึ่ง คือมีคะแนนเสียง ๑๓๕ เสียง ต่อ ๑ เสียง สมมุติว่าเกิดขึ้นนี้ผู้เห็นด้วยกับร่างกฎหมายจำนวน ๑๓๕ เสียง มีผู้ไม่เห็นด้วยเพียง ๑ เสียง ให้นำเสนอต่อวุฒิสภา แล้วให้วุฒิสภาพิจารณาจากกฎหมายดังกล่าว ถ้าวุฒิสภาเห็นว่ากฎหมายฉบับนั้นควรประกาศใช้

เป็นกฎหมาย ก็ให้ท่านสมาชิกวุฒิสภาอนุมัติให้ใช้เป็นกฎหมาย โดยนำเสนอของ
 พระปรมาภิไธย ถ้าวุฒิสภามีความเห็นว่าร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวยังไม่สมควร
 ประกาศใช้ เป็นกฎหมาย กระผมขอเสนอแก่รัฐธรรมนูณาให้จำนวนสมาชิกของวุฒิสภา
 อย่างน้อยครั้งหนึ่ง คือจำนวน ๕๐ เสียง เป็นผู้มีอำนาจกฎหมายของสภาผู้แทนราษฎร
 ที่จัดส่งไปให้วุฒิสภาพิจารณา ถ้าหากจำนวนวุฒิสภาได้เข้าร่วมประชุมเพียง ๕๐ คน
 ห่าประธานครบ คณะมนตรีที่โดยปรากฏนั้นเห็นได้ชัดเจนนว่ามีผู้โหวตออกเสียง
 ในการลงมติพิจารณากฎหมายฉบับดังกล่าวของห้องที่วุฒิสภาได้เคยพิจารณาในปี ๒๕๐๘
 ด้วยคะแนนเสียงเพียง ๓๕ เสียง ที่ไม่เห็นด้วยกับกฎหมายฉบับนี้ ในจำนวน
 สมาชิกวุฒิสภา ๑๐๐ คน กระผมไม่อยากจะเหมาหรือคิดว่าจำนวนสมาชิกที่เหลือ
 จาก ๓๕ คนใน ๑๐๐ คนนั้น จะเห็นชอบด้วยกับกฎหมายฉบับนี้หรือไม่ แต่เรา
 เห็นกันโดยชัดเจนแล้วว่า มีผู้ไม่เห็นด้วยเพียง ๓๕ คนใน ๑๐๐ คนเท่านั้น จะให้
 กระผมเข้าใจเป็นอย่างอื่นได้อย่างไรว่าจำนวนสมาชิกที่เหลือนั้น ไม่มีความคิดไม่
 เห็นด้วยจึงไม่ให้ลงคะแนนเสียงว่าไม่เห็นด้วย เมื่อเป็นดังนี้ อาจจะกล่าวได้ว่า
 จำนวนสมาชิกที่เหลืออีก ๖๕ คนนั้นมีความคิดใหม่เอียงที่จะไม่คัดค้านในกฎหมายฉบับนี้
 ประกาศใช้เป็นกฎหมาย สำหรับในชั้นตอนเมื่อวุฒิสภามีความเต็มใจไม่ควรถูก
 ใช้เป็นกฎหมายด้วยคะแนนเสียงเกินครึ่งหนึ่ง กฎหมายฉบับนี้ก็ถูกขัดแย้งน้ำหนักเข้ามา
 พิจารณาในสภาผู้แทนราษฎรใหม่ตามขั้นตอน คล้ายคลึงกับของเดิม และกระผม
 ได้ขอแก้ไขจำนวนกรรมการของสภาทั้งสอง กล่าวคือในกรณีที่วุฒิสภาได้พิจารณา
 ร่างกฎหมายของสภาผู้แทนราษฎร และมีมติเห็นว่าควรให้มีการแก้ไขร่างกฎหมาย
 ดังกล่าว ก็ให้ตั้งกรรมาธิการวุฒิสภา อันประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภา สมาชิก-
 สภาผู้แทนราษฎร หรือบุคคลภายนอกที่ตั้งโดยสภาทั้งสอง กระผมขอแก้ไขจำนวน
 กรรมาธิการนั้นเป็นสัดส่วน กล่าวคือ สภาผู้แทนราษฎรจำนวนสมาชิก ๒๗๕ คน
 วุฒิสภามีจำนวนสมาชิก ๑๐๐ คน ถ้าตั้งกรรมาธิการ จำนวน ๓๕ คนก็ให้กรรมาธิการ
 นี้ตั้งโดยสภาผู้แทนราษฎร ๒๕ คน และตั้งโดยวุฒิสภา ๑๐ คน รวมก็ให้พิจารณา

ร่างกฎหมายที่ได้ขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงในความคิดเห็นส่วนหัวของกรมมัน ได้พยายามศึกษากับเพื่อนสมาชิกในพรรคประชาธิปไตยหลายท่านรวมทั้งพิจารณาแก้ไขร่างกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งกระผมคิดว่าดีกว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ และบัดนี้รัฐธรรมนูญดังกล่าวที่ใช้อยู่ในปัจจุบันนี้ เราได้เข้ามาเป็นเวลาเกือบ ๒ ปีแล้ว ท่านประธานจะเห็นว่าเมื่อเกิดปัญหาใด ๆ ขึ้น เกิดข้อขัดข้องบางประการเพราะกฎหมายรัฐธรรมนูญเราก็จะหยิบยกปัญหาเหล่านั้นขึ้นมาพิจารณา เพื่อแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญให้สอดคล้องกับเจตนาของ กระผมเองไว้ไว้ในเหตุผลที่จะขอแก้ไขในกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้ว่าถ้าได้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญตั้งแต่กระผมได้ทราบเรียนตั้งแต่ต้นแล้ว ก็จะขจัดปัญหาความขัดข้องและล่าช้าในการพิจารณา คำว่า "ล่าช้า" นั้นกระผมได้ทราบเรียนในตอนต้นแล้วว่ามิใช่ล่าช้า เพราะวุฒิสภาประชุมล่าช้า แต่ความล่าช้าในการพิจารณากฎหมายนั้น เพราะขั้นตอนระเบียบในการพิจารณากฎหมายเป็นที่ยุ่งยาก ไม่ปล่อยให้สภาผู้แทนราษฎร ซึ่งถือว่าเป็นสภาที่ประชาชนเป็นผู้เลือก ได้มีอำนาจเด็ดขาดในการพิจารณากฎหมาย ซึ่งกระผมเห็นว่าอาจจะเป็นการขัดกับหลักการในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ในส่วนที่เกี่ยวกับการออกพระราชบัญญัติ ฉะนั้นกระผมหวังว่าท่านสมาชิกแห่งรัฐสภาจะโคัดกัปัญหาเรื่อง การทวงอำนาจจะได้คิดความคิดว่า กระผมจะโคเสนอกฎหมายที่ทำให้วุฒิสภามีอำนาจน้อยลงออกไปเสียจากความคิด แล้วหันมามองว่าร่างรัฐธรรมนูญที่กำลังพิจารณาอยู่ในขณะนี้กับกฎหมายรัฐธรรมนูญในฉบับปัจจุบันที่ใช้อยู่ในขณะนี้ เกี่ยวข้องกับการพิจารณาของสมาชิกวุฒิสภาในร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ สมควรถ้าจะมีการแก้ไขหรือไม่ ท่านประธานครับ ถ้าหากว่าจะมีการลงมติในกฎหมายรัฐธรรมนูญที่กระผมและคณะโคเสนอไปในวันนี้ กระผมขอฝากไว้ว่า กระผมต้องการเพียงทราบว่ารัฐสภาแห่งนี้ยังคงจะไว้ให้อำนาจวุฒิสภาดังที่ได้ปรากฏในรัฐธรรมนูญต่อไปหรือไม่เท่านั้น ขอขอบคุณครับ

นายพจน์ นุ้ยปาคม สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม

นายพนม ทุ่งปากม สมาชิกวุฒิสภา ขอประทานกราบเรียนไม่เห็นด้วยกับฝ่ายเสนอ
ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เสนอ ท่านสมมุติเอาเองว่าท่านเป็นผู้แทนราษฎร
ทั้งประเทศโดยสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้เป็น ทั้งจึงเห็นควมรัฐธรรมนุญได้กำหนดใน
มาตรา ๑๖๖ ว่าสมาชิกทั้ง ๒ สภาเป็นผู้แทนราษฎรด้วยกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้น
ท่านอย่าถือว่า ถ้าเสียงของท่านมีจำนวนเกินกึ่งหนึ่งแล้ว จะคัดค้านร่างของ
สมาชิกวุฒิสภาได้ การพิจารณากฎหมายหรือญัตติใด เสนอจะต้องมีการพิจารณาทั้ง
๒ สภา ที่ท่านยกเอาร่างพระราชบัญญัติเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านขึ้นมำอ้าง กระนั้นก็
ขอชี้แจงว่านี่แหละ เพราะเหตุที่ไซ้คะแนนเสียงส่วนมากผลักดันร่างพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้ออกมา แม้แต่ทางรัฐสภาไม่ได้เห็นด้วยที่จะให้มีการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
พร้อมกันหมดทั่วประเทศ เป็นเหตุให้เกิดขุมนุ่นวนวาย วุฒิสภาก็เห็นในแง่ที่ว่าไม่ควร
จะหาอย่างนั้น ครบ ๕ ปี ก็เลือกกันไปทีละชั้น ๆ ไปจะทำใ้ได้ง่ายกว่า เพราะเหตุนี้
วุฒิสภาก็ยังยืนไว้ การที่ยังนี้ไม่ใช่ว่าจะทำให้ศักดิ์สิทธิ์ของสภาผู้แทนราษฎร
เมื่อครบกำหนดแล้วท่านยังยืนก็ยังไม่เป็นกฎหมายได้

ที่ส่วนเหตุผลที่มาขอคัดค้านจวุฒิสภาในครั้งนี้เพื่ออะไร เราที่มอง เห็น
แล้วในเวลาที่ว่าสหพรรคซึ่งมีเสียงข้างมากมีถึง ๒๐๖ เสียง ถ้าหากเราจะเอา
เสียงข้างมากขึ้นในักเอาชนะไปทุกที เป็นแต่กิจการในสภาแม่ถนน โดยวิธีที่ว่า
ถ้ามีคะแนนเสียงกึ่งหนึ่งแล้วคือ ๑๘๐ เสียงเท่านั้น ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มัน
ไม่คงเสถียรานวุฒิสภาอีก ทำให้วุฒิสภาไม่สามารถที่จะหักทวงในข้อบกพร่อง
ข้อไม่ดีหรือ เหตุผลที่ไม่ดีของกฎหมายฉบับนี้ได้

วิธีที่ ๒ ถ้าหากว่ากฎหมายนี้ไ้ผ่านไปสู่วุฒิสภา วุฒิสภาไม่เห็นชอบ
โดยคะแนนเสียงไม่ถึงครึ่ง ก็เอาชนะได้คือ คือบอกว่าถ้าหากว่าวุฒิสภาเห็นด้วยโดย
คะแนนเสียงไม่ถึงครึ่ง คือไม่ถึง ๕๑ ของทั้งหมดแล้วให้ถือว่าเห็นด้วย ถ้าพิจารณา
ขณะนี้จะไม่เห็นผลชยี้ แต่ถ้าวเมื่อครบ ๓ ปีแล้วจะมีการแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภาแทนที่

ที่ออกไป ใครเป็นคนตั้ง รัฐบาลเป็นคนตั้ง เพราะฉะนั้น ๕๐ เสียซึ่งจะตั้งใหม่
เป็นของรัฐบาล ก็เป็นที่เห็นกันว่าคงเข้าข้างรัฐบาล ถ้าอย่างนั้นวุฒิสภาจะเอา
เสียง ๕๐ เสียงมาจากไหน เป็นไปไม่ได้เลยที่จะยับยั้งหรือแก้ไข

อีกวิธีหนึ่ง คือวิธีที่ ๓ ถ้าหากแก้ไขเพิ่มเติมจะต้องมีกรรมาธิการร่วมกัน
ทางสภาผู้แทนราษฎรส่งมา ๓ ต่อ ๑ พิจารณาในคณะกรรมาธิการ วุฒิสภาที่ไม่
สามารถเอาชนะได้ และกักตันท่างเสียด้วย ถ้าหากว่าร่างพระราชบัญญัติที่
กรรมาธิการร่วมกันไม่ได้พิจารณาแล้วให้ส่งกลับไปยังสภาผู้แทนราษฎรทางเดียว ไม่ต้อง
เสนอวุฒิสภาอีก วุฒิสภาก็ลงมติอะไรไม่ได้เลยในร่างนั้น แล้วกลับร่างกฎหมาย
ไปหาทางตั้งเสียด้วยซ้ำไปในวาระสามของมาตรา ๑๔๕ ที่แก้ไขนั้น ข้อความ
ที่ว่า "ถ้าสภาทั้งสองต่างเห็นชอบด้วยร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมาธิการร่วมกัน
ได้พิจารณาแล้วนั้น ก็ให้ดำเนินการต่อไป ตามมาตรา ๕๕ ถ้าสภาใดสภาหนึ่ง
ไม่เห็นชอบด้วย ก็ให้มายังร่างพระราชบัญญัตินั้นไว้ก่อน" แต่เมื่อตั้งสภาแล้วออกแล้ว
สภาผู้แทนราษฎรจะทำอะไรกับร่างพระราชบัญญัติที่คณะกรรมาธิการส่งไป ไม่มีใน
ร่างรัฐธรรมนูญบัญญัติไว้เลย เพราะครั้งแรกที่สภาผู้แทนราษฎรมติกัน ได้ลงมติ
ให้ผ่านร่างกฎหมายนี้เสนอวุฒิสภาแล้วตอนหลังนี้จะเอาทำอะไรให้สภาผู้แทนราษฎร
ได้กระทำต่อร่างพระราชบัญญัตินี้ให้เป็นผลจากรับ จะเอาหรือไม่เอาก็ไม่เป็นไร
เป็นการ ร่างกฎหมายไปสู่ข้างต้น ท่านเขียนกฎหมายของท่านอย่างนี้ ก็รับวุฒิสภา
จะหักท้วงหรือจะแก้ไขก็ยินยอมให้แก้ อันนี้มันควรแล้วหรือ ขอขอบพระคุณครับ
กระผมขอพักท้วงและขอออกความเห็นเพียงแค่นี้

นายมงคล สุคนธชวร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) :
ท่านประธานที่เคารพ กระผม นายมงคล สุคนธชวร ผู้แทนราษฎรจังหวัด
นครราชสีมากระผมไม่ได้อุทธรณ์มา เพื่อจะอภิปรายคัดค้าน หรือสนับสนุน
ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ครับ แต่กระผมจะขอเสนอญัตติตามข้อบังคับ ข้อ ๕๕
วรรคสอง กระผมเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และร่างพระราชบัญญัติที่ ๘ ฉบับ

นั้น ควรจะจัดส่งให้คณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นหรือว่าโดยกว้างเสียใหม่ เพื่อให้เป็นร่างพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน ในการที่กระผมเสนอให้ตั้งกรรมการ หรือขอให้คณะกรรมการซึ่งสำนักใดตั้งขึ้นใหม่นั้น กระผมคิดว่าจะเป็นการสะดวก เพราะเหตุว่าหากร่างพระราชบัญญัติทุก ๆ ฉบับไปออกมาเป็นกฎหมายโดยรวมกัน เรียกว่าร่างพระราชบัญญัติแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับที่เท่าไร คงจะเป็น การสะดวกแก่การที่สภาที่สภาที่จะได้พิจารณาด้วยกันเป็นร่าง ๆ แล้วย่อมจะเสียเวลา ในการที่จะมาอภิปรายในเรื่องที่รับหลักการหรือไม่รับหลักการ ถ้าหากว่าท่านสมาชิก ที่เห็นด้วยตามมติที่กระผมเสนอ ขอได้โปรดรับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : คืออย่างนั้นครับ แหมขอทำความเข้าใจกับสภาเท่าที่ คุณมงคลเสนอมานั้น หมายความว่าเสนอให้มีคณะกรรมการพิจารณา ก่อนรับหลักการ เรื่องที่เราพิจารณากันในวันนี้ถึง ๔ - ๕ มติทีเดียว มติแก้ไขทั้งหมดเลยใช่ไหมครับ คุณมงคลครับ

นายมงคล สุนทรชจร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นกรราชสีมา) : คือ อย่างนี้ครับท่านประธานที่เคารพ จะก็เป็นที่เราเสียตายเหมือนกัน กระผมเข้าใจว่า ผู้ที่เสนอผู้ที่จะร่วมระเบียบวาระเข้าพิจารณาด้วยกันนั้น จะดำเนินการขึ้นก่อน เพื่อให้สภานี้ได้รวมระเบียบวาระเข้าพิจารณาพร้อมกัน เมื่อได้รวมเข้าพร้อมกันแล้ว ก็คงจะได้เสนอผู้ที่จะขอให้ตั้งคณะกรรมการร่วมกันของรัฐสภา เพื่อพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญทั้ง ๕ ฉบับ ซึ่งต่างก็มีผู้เสนอกันมานี้เขาเป็น ฉบับเดียวกันเสีย เพราะฉะนั้นกระผมขอเสนอ คือตามข้อ ๔๔ นี้ใช้ถ้อยคำว่า ให้คณะกรรมการไปพิจารณาในหลักการหรือไม่รับหลักการใด ๆ เสียก่อนที่สภานี้จะลง มติรับหลักการหรือไม่รับหลักการ

ประธานรัฐสภา : ครับ คุณเปรมครับ

นายเปรม มาลากุล ๗ อยู่ชยา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุตรดิตถ์) :

ทานประธานสภาที่ไกรภพ กระทบ เปรม มาลากุล ๓ ลุยชยา จากจังหวัดอุตรดิตถ์
พรรคสยามใหม่ ทานประธานสภาที่ไกรภพ เมื่อสักครู่นี้ เพื่อนสมาชิกและท่านประธาน
เองก็เพิ่งโคลงมตีไปแล้ว กระผมเองไม่เห็นควยที่ทานสมาชิกผู้มีเกียรติ คือคุณมงคล
สุดนชจร จะใคร่เสนอผู้ตัดสินชี้เอาใหม่ เพราะว่าเรื่องนั้นก็โคลงมตีไปเป็นที่
เรียบร้อยแล้วว่า ไทแยกพิจารณาทั้งเป็นระเบียบวาระ ๆ ไป กระผมขอกราบเรียน
ขอประท้วงทานประธานสภาเพียงเท่านี้ครับ ขอกราบขอบพระคุณ

ประธานรัฐสภา : คืออย่างนี้ นั้นหมายความว่าคุณเปรมประท้วงครับ
คือถ้าตีเป็นไปอย่างที่เรายืนยันแล้วนั้น คือว่าเราพิจารณา พูควารวมไปหมดแล้วแต่
ใครจะพูดว่าจะอะไรครับ แต่ที่คุณมงคลเสนอนี้ เพียงแต่ว่าก่อนที่เราจะรับหลักการ
แต่ละร่าง ๆ นี้ เพื่อความสะดวกของรัฐสภานี้ จะตั้งคณะกรรมการชี้เอาไป
พิจารณาทั้ง ๕ ร่างพิจารณาก่อนว่าควรรับหลักการอันไหนหรือไม่ควรรับอย่างไรก็เข้า
มาสู่สภาอีกทีหนึ่ง เป็นการสะดวกเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นเมื่อมีผู้เสนอผู้ตัดสิน
คณะกรรมการพิจารณา ก่อน ก็เป็นผู้ตัดสินถูกต้องทำได้ ส่วนผู้ที่จะไม่เอาควย
ก็อีกเรื่องหนึ่งละครับ เชิญคุณใหญ่ครับ

นายใหญ่ ศรีวิชาติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) :

ทานประธานครับ ทานสมาชิกที่เสนอให้รวม ให้ตั้งกรรมาธิการไปพิจารณา ก่อนรับ
หลักการนั้น ขอมควยข้อบังคับ ผมไม่เถียง แต่ว่าเจตนาผมเองที่ประชุมนี้ที่ลงมติ
ไปตามผู้ตัดสินผมเสนอว่าไม่เห็นควย เพราะเจตนาที่จะให้พิจารณาเป็นฉบับ ๆ ไป
คือถ้าเป็นฉบับ ๆ ไปจะว่าช้าหรือว่าเร็วก็ได้ทั้ง ๒ อย่าง ถ้าหากว่าเสนอร่าง
ฉบับเมื่อมีเสนอไปแล้วฝ่ายค้านก็แข็งแล้ว สภาก็ตัดสินใจว่าจะรับหรือไม่รับ
ถ้าไม่รับมันก็ตกไปเลย ถ้ารับ แล้วจึงจะไปตั้งคณะกรรมการรวมคณะเดียวกัน
พิจารณามันก็ทำได้ และโดยลพเพาท์ว่า ผมจึงขอเสนอว่าไม่เห็นควรที่จะส่งไปยัง
คณะกรรมการก่อนรับหลักการ เป็นผู้ตัดสิน ถ้าผู้ใดเห็นควยไปครับร้องครับ

(มีสมาชิกยืนขึ้นรับร้อง)

ประธานรัฐสภา : คือไปเมื่อจะถามมติที่ประชุมว่าท่านผู้นี้ได้ .....

เจ็ดคุณสวัสดิ์ศรีกรม

นายสวัสดิ์ ศรีกรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) :

ท่านผู้เป็นประธาน กระผมขอประท้วงสักโกหกหนึ่งครั้ง กระผมยังไม่เข้าใจในมติที่

ประธานตั้งประเด็นเพื่อให้ลงมติกัน ถวายคำหาความเข้าใจอย่างนี้กับ กระผม

ไม่ทราบว่าคุณท่านผู้เสนอญัตตินี้มีความมุ่งหมายอย่างไร เพราะในข้อบังคับ ข้อ ๕

นั้น ใครจะไปขัดขวางการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้สภา

พิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติในหรือไม่ แต่เพื่อประโยชน์

ในการพิจารณาให้พิจารณาส่งให้กรรมาธิการเสียก่อนก็ได้ อันนี้หมายความว่า

ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับใดฉบับหนึ่งก่อนจะลงมตินั้น จะส่งไปให้

กรรมาธิการพิจารณาก่อนก็ได้ หมายความว่าเฉพาะร่างพระราชบัญญัติที่กำลังพิจารณา

กันเท่านั้น ส่วนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่งถึง ๕ ร่างพระราชบัญญัติ

จะเอาร่างพระราชบัญญัติซึ่งยังไม่ได้ขุดกันเคยส่งไปให้กรรมาธิการนั้น มันขัดด้วย

ข้อ ๕๕ ข้อ ๕๘ นั้นหมายความว่าพระราชบัญญัติฉบับใดที่กำลังพิจารณาอยู่แล้วว่า

ยังไม่ลงมติ จะส่งไปให้กรรมาธิการก็ได้เฉพาะร่างพระราชบัญญัติที่กำลังพิจารณา

อยู่เท่านั้น เพราะฉะนั้นกระผมก็อาจจะสงสัยว่าผู้เสนอนี้อาจจะหมายความว่าเพียง

ร่างพระราชบัญญัติฉบับใดฉบับเดียวหรือไม่ ถ้าฉบับใดฉบับเดียวกระผมไม่ขัดข้อง

แต่ถ้าจะเอาอีก ๔ ฉบับยังไม่ได้ขุดกันเคย ส่งไปให้กรรมาธิการด้วยมันขัดด้วย

ข้อ ๕๕ ครับ เพราะฉะนั้นเอาจะถามผู้เสนอว่าถ้าเอาฉบับนี้ส่งไปกระผมไม่ขัดข้อง

แล้วก็พิจารณาฉบับที่ ๒ ให้ส่งไปกรรมาธิการอีก ก็ไม่ขัดข้อง ว่ากันที่ละฉบับ

จะรวมทั้ง ๕ ฉบับส่งคณะกรรมการเสียไม่ได้ เพราะเราได้ตกลงกันก่อนแล้ว

แล้วว่าให้พิจารณาแยกเป็นทีละฉบับครับ

นายมงคล สุกธะขจร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) :

ท่านประธานที่เคารพ ความเข้าใจของ .... ขอประทานโทษกระผมต้องขอ เอย

นามกรับ คือของคุณสวัสดิ์ คำประกอบ นั้นถูกต้องแล้ว กระผมไม่ได้เสนอผู้ดีมาให้
รวมร่างพระราชบัญญัติแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญทุกฉบับไปให้คณะกรรมการกฤษฎีกา
เสนอฉบับนี้ แต่วาระผมได้ชี้แจงต่อไปด้วยว่า ถึงในวาระที่จะได้พิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญทุก ๆ ฉบับต่อไปนั้น กระผมก็จะได้กระทำอย่างนี้
ถ้าไม่ผู้เสนอให้ส่งคณะกรรมการกฤษฎีกา กระผมเรียนชี้แจงเท่านั้น

ประธานรัฐสภา : ก็สิ่งเป็นยุติกันครับ คือตั้งเป็นยุติอย่างนี้ ผมขอชวน
อีกทีนะครับ เพื่อจะได้องมติได้สะดวกใจ คือมีผู้เสนอให้ส่งร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญ
ไปสู่คณะกรรมการพิจารณาถอนวันหลักการ ก็มีคนไม่แน่ใจว่าจะส่งทั้งหมดหรือ
จะส่งเฉพาะแต่ละร่างเข้าไป เมื่อได้มีการชี้แจงกันอย่างนี้แล้วก็เป็นข้อยุติว่า
ผู้ดีของคุณมงคลเสนอมากที่สุด ถูกใหญ่ที่สุดอันนี้ โดยเฉพาะระเบียบวาระที่ ๖ นี้เท่าที่
ผมจะถามเฉพาะระเบียบวาระที่ ๖ นี้ ว่าสมควรจะส่งไปคณะกรรมการก่อนหรือไม่
ผมจะถามผู้ดีหลังกันที่ ไม่สมควรส่งนะครับ ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่สมควรส่งไปให้
คณะกรรมการพิจารณา โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๕๕ คน)

ประธานรัฐสภา : ท่านผู้ใดเห็นสมควรส่งไปให้คณะกรรมการพิจารณา
ก่อน โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๕๑ คน)

ประธานรัฐสภา : เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติให้ส่งคณะกรรมการพิจารณา
ถอนวันหลักการ เชิญคุณอุชาติ

นายอุชาติ ไหวที สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : ท่านประธาน
ที่เคารพ กระผม อุชาติ ไหวที ผู้แทนจังหวัดสุรินทร์ สังกัดพรรคสังคมนำหน้า
เมื่อก่อนก็เป็นอันว่าผ่านผู้ดีที่เสนอไปยังคณะกรรมการพิจารณาแล้ว แต่กระผม
เห็นว่า การกระทำอย่างเมื่อก่อนนี้เป็นไปอย่างคล้าย ๆ กับการแสดงละคร คนพูด
สนับสนุนกฎหมายฉบับนี้คนหนึ่ง แล้วก็ค้านคนหนึ่ง แล้วก็เสนอผู้ดีให้ส่ง

คณะกรรมการพิจารณา จะเสนอญัตตินี้ทั้งหมดส่งไปให้คณะกรรมการพิจารณา
ก็ไม่เอา อย่างนี้กระผมคิดว่าเสียเวลาเปล่า ๆ ครับ เพราะยังมีเรื่องอื่นสำคัญ ๆ
เรื่องปากเรื่องท้องของประชาชนสำคัญยิ่งกว่าอย่างอื่น

ประธานรัฐสภา : คุณญาติครับ แล้วมันผิดข้อบังคับข้อไหนครับ

นายญาติ ไหวดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : ข้อไหนก็ตาม
ท่านเปิดดูก็แล้วกันครับ

ประธานรัฐสภา : นี่แต่ละครั้งมันทำให้เสียเวลา อย่างที่คุญญาติทำอยู่
แต่ละครั้ง

นายญาติ ไหวดี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : เพราะฉะนั้น
ในฉบับต่อไปถ้ามีการกระทำอย่างนี้ กระผมคิดว่าเป็นการแสดงละครให้ประชาชนดู
ไม่เหมาะสม ขอให้มีการอภิปรายพอสมควรก่อนจึงจะถูกต้อง กระผมขอเสนอ
ท่านประธานอย่างนี้ครับ อย่างมาแสดงละครก็อย่างนี้เลยเอาประชาชนเปล่า ๆ

ประธานรัฐสภา : คืออย่างนั้นครับ ไม่ควรส่ง ๕๔ เสียง ควรส่ง
๑๕๑ เสียง เมื่อสภานี้มีมติให้ส่งคณะกรรมการพิจารณา ก่อนรับหลักการ สภาเรา
ก็มีทางทำได้อยูอย่างเดียวกันว่ากำหนดจำนวนคณะกรรมการ เชิญคุณมงคลกับ

นายมงคล สุนทรจจร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) :
ท่านประธานที่เคารพ กระผมคิดว่าคณะกรรมการรวมทั้งนั้น ก็ควรจะมีอัตราส่วน
ของกลุ่ม คือในระหว่างท่านวุฒิสมาชิกกลุ่มหนึ่ง กับของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
กลุ่มหนึ่ง อัตราส่วนและจำนวน กระผมคิดว่าควรจะเป็น ๒๓ คน คือ เป็นส่วนของ
ท่านสมาชิกวุฒิสภาเสีย ๕ คน คือ ๑๐๐ คน ในจำนวน ๑๓๕ คน ทั้งหมดเป็นของ
สภาผู้แทนราษฎรเสีย ๑๕ คน คือใน ๒๓ คนนั้น เป็นของสภาผู้แทนราษฎรเสีย
๑๕ คน ส่วน ๑๕ คนนั้นก็แบ่งไปตามอัตราส่วนของพรรคการเมือง กระผมเสนอ
อย่างนี้ครับ โกรธเพิ่มควาย ช่วยกรุณาช่วยรับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นฉันทับรอง)

๔๖

ประธานรัฐสภา : คุณมงคลเสนอ ๒๐ คน นะครับ คุณวิจิตร เชิญครับ

นายวิจิตร เป็นนายน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) ท่านประธานที่เคารพ กระผม วิจิตร เป็นนายน จากสุราษฎร์ธานี พรหมประชาธิปไตยครับ กระผมขอเสนอ ๔๑ ท่านครับ โดยแยกเป็นอย่างนี้ สมาชิกวุฒิสภา ๑๐ ท่าน รัฐบาล ๓ ท่าน สมาชิกสภาผู้แทน ๒๘ ท่านครับ

ประธานรัฐสภา : มีผู้รับรองไหมครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นอีกหรือไม่

นายมงคล สุนทรขจร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) :

ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอถอนผู้คดี

ประธานรัฐสภา : ครับ คุณมงคลขอถอน เชิญคุณसानนท์

นายसानนท์ สายสว่าง สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานที่เคารพครับ

สมาชิกสภาผู้แทนเป็นผู้ซึ่งได้รับมอบหมายมาจากประชาชน เพราะฉะนั้นวุฒิสมาชิกนี่อยากจะกรวยเวียนสละสิทธิ์ทั้งหมด ให้สภาผู้แทนพิจารณาขึ้นมา เพื่อเป็นประโยชน์แก่ประชาชน เพราะฉะนั้นไม่ต้อง เป็นแนวทางวุฒิสมาชิกไม่รับตำแหน่งกรวยราชการเลยครับ

ประธานรัฐสภา : คือคุณसानนท์ครับ มติวุฒิสภาเป็นอย่างนั้นจริง ๆ หรือครับ

นายसानนท์ สายสว่าง สมาชิกวุฒิสภา : ไม่ใช่ครับ หมายความว่า ผมเสนอครับ ก็ให้ทางโน้นจัด แล้วทางนี้เขาไม่เอาแล้วแต่ เพราะฉะนั้นผมกราบเรียนว่าวุฒิสมาชิกสมัครที่จะสละสิทธิ์อันนี้ครับ

ประธานรัฐสภา : ก็สละไม่ได้ คุณसानนท์ครับ

นายसानนท์ สายสว่าง สมาชิกวุฒิสภา : เวลาโหวตเขาก็ถอนตัวครับ

ประธานรัฐสภา : ถอนตัวก็ไม่ได้ครับ ก็เราต้องรู้ความจริงอยู่

อย่างหนึ่งคืออย่างนี้คุณส่านนท์ ผมขอชี้แจงหน่อยครับ เพื่อความเข้าใจอันดี การตั้งคณะกรรมการร่วมกันนั้นจะต้องเป็นไปตามลักษณะของรัฐธรรมนูญ เป็น หน้าที่บังคับวุฒิสภาจะต้องรับภาระ อย่าสละสิทธิ์ในครั้น โทษ ๆ กระทบที่แก้ว ทำให้ตลอดไปนะครับ

พิมพ์เอก สมคิด ศรีสังคม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุตรธานี) :

ท่านประธานที่เคารพ ก่อนที่จะมีการเลือกคณะกรรมการ คณะอนุภาพจะขอ ความกรุณาอย่างนี้ ก็เนื่องจากว่ารัฐธรรมนูญแก้ไขเพิ่มเติมที่เสนอเข้ามานั้นมี ทั้งหก ๕ ฉบับด้วยกัน เมื่อมี ๕ ฉบับด้วยกันแล้ว แต่ละฉบับนั้นก็ยังมี เสนอ แยกต่างกันไป ฉบับที่ ๑ มี ๕๕ คน ฉบับที่ ๒ มี ๕๑ คน ฉบับที่ ๓ มี ๑๑๘ คน อย่างนี้เป็นต้น ทั้งนี้เมื่อมีผู้เสนอแยกต่างกันอย่างนี้ กระผมมีความรู้สึกว่าเป็นที่ เสนอมาในกรณีที่จะมีสิทธิเข้าไปนั่งในคณะกรรมการนั้น เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้ว ในกรณีที่ทั้งคณะกรรมการนี้มีเฉพาะฉบับแรกเท่านั้นในขณะนี้ กระผมจึงใคร่จะ เสนอว่าเพื่อประโยชน์ที่จะให้โอกาสแก่ทุกฝ่ายที่เสนอร่างรัฐธรรมนูญ ๕ ฉบับนี้ ได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการพิจารณา กระผมใคร่จะเสนอว่าเสนอการ เสนอตั้ง กรรมการนี้ไปไว้เมื่อพิจารณาฉบับสุดท้ายแล้ว เพื่อให้ได้มีโอกาสแก่ทุกฝ่ายกระผม ขอเสนออย่างนั้นครับ

ประธานรัฐสภา : ถ้าอย่างนั้นเป็นการหารือของประธานสภา ผมจะ ขอหารืออย่างนี้ เนื่องจากคุณสมคิดชี้แจงกับทางสภาว่า การตั้งคณะกรรมการ นั้นควรจะกำหนดถึงเจ้าของร่างได้มีโอกาสเข้าไปด้วย เพราะฉะนั้นถ้าตั้งคณะ นี้ ร่างหลัง ๆ ก็อาจจะหมดโอกาส เอาไว้ตั้งตอนหลัง ผมคิดว่าเป็นการดีเหมือนกัน ครับ ถ้าอย่างนั้นเมื่อถึงวันที่ ๔๑ ท่าน จะมีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น หรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานรัฐสภา : ถ้าไม่มีท่านผู้ใดเห็นเป็นอย่างอื่น คณะกรรมการ

พูดกันต่อว่ามี ๔๑ ท่าน ส่วนที่ว่าจะตั้งใครอย่างไรนั้นเอาไว้ตอนจบการพิจารณาแต่ละร่าง ๆ ไปก่อน ที่ประชุมเห็นด้วยนะครับ คุณยศครับ

นายยศ อินทรโกมาลัยสุด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นกรราชสีมา) :

ท่านผู้เป็นประธาน กระผมมีความเห็นว่า ตามกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๖๑ สมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย ด้วยกัน เพราะฉะนั้นในการพิจารณาแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญไม่เป็นกฎหมายสำคัญ และจากกรณีประวัติของทางสมาชิกวุฒิสภามีเกียรติเมื่อครั้ง ท่านประธานก็ลงนามรับแล้วว่า วุฒิสภาอีกนั้นท่านเป็นผู้ทรงเกียรติ เป็นผู้ทรงคุณวุฒิหน้าที่ไม่แตกต่างกับบรรดาสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในการเลือกตั้งกรรมการเพื่อพิจารณากฎหมายรัฐธรรมนูญนั้น นับว่าเป็นการพิจารณากฎหมายสำคัญของประเทศชาติ เกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพของประชาชนทั้งหมด กระผมจึงมีความเห็นว่าการเลือกตั้งกรรมการพิจารณาจะได้พิจารณาเฉพาะ ๑๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็เป็นไปตามสัดส่วน แต่สำหรับวุฒิสภาก็ควรให้ท่านมีไรโซ (ratio) เท่ากับจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้เพื่อรักษาไว้ซึ่งสิทธิเสรีภาพของหน้าที่ที่ท่านได้รับมอบหมายจากองค์พระมหากษัตริย์ และตามสิทธิของรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้กระผมได้กราบเรียนท่านประธานว่า .....

ประธานรัฐสภา : พอแล้วคุณยศครับ ผมชี้แจงแล้ว เข้าใจกันดีแล้ว พอแล้วครับ เชิญคุณนาง

นายหญิง เอี่ยมศรีดา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุตรธานี) :

ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมยังสงสัยที่ท่านประธานปรึกษา ร่างฉบับนี้ยังไม่เสร็จใจในการพิจารณา ถ้าหากไม่เสร็จใจในการพิจารณาไม่ถึงการลงมติ จะไปรอแล้วถึงจะมาตั้งกรรมการ เมื่อลงมติกันไปแล้ว มันต้องพิจารณาว่านี่เสร็จจากอน จะไปรอเอาไว้ร่างอื่นแล้วถึงจะมาตั้งกรรมการนี้ ผมว่ามันไม่ถูกต้องในวิธีการพิจารณาครับ

ประธานรัฐสภา : ขอบทูลครับ ผมจะชี้แจง คือร่างนี้ยังไม่เสร็จจริง แต่หากว่าสภาอนุมัติส่งไปให้คณะกรรมการพิจารณา ก่อนรับหลักการ ก็ต้องรอ การพิจารณาไว้ก่อน จนกว่าความเห็นของคณะกรรมการจะเข้ามาว่าอย่างไร เวลาที่สภาได้มีมติแล้วว่าให้ส่ง เพียงแค่ว่าจะเอาใครเป็นคณะกรรมการเท่านั้น รอไว้เท่านั้นเอง คุณดวงไม่มีอะไรครับ ถูกต้องทุกอย่างแล้ว

นายมานะ พิศายภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : ท้าพระประธาน ที่เคารพ กระผม มานะ พิศายภรณ์ ส.ส. จังหวัดสุรินทร์ พรรคกิจสังคม กระผม โกรธกรมเวียนว่าตามความคิดเห็นของคุณสมาชิก สวีสังคมนั้นกับข้อที่นายกิตติ แต่หากว่า เราจะปฏิบัติกันอย่างนี้ก็จะไปกระทบต่อที่ผู้เสนอคิดเสนอ แล้วเราไม่ต้องรอ ร่างพระราชบัญญัตินี้ไว้ กล่าวคือในการตั้งกรรมาธิการวิสามัญในครั้งนี้ เราคำนึงถึง ผู้เสนอร่างรัฐธรรมนูญทุกคน ซึ่งเราทราบหมดทุกคนว่ามีใครบ้าง แล้วเมื่อเรา ตั้งเสร็จไปแล้ว เมื่อเราพิจารณาพระราชบัญญัติฉบับนี้ต่อไป ถ้าสภานี้จะได้กฎหมาย ลงมติว่าให้ส่งไปให้คณะกรรมการวิสามัญที่เราตั้งแล้ว ทุกอย่างจะเป็นอันว่ายุติและ เรียบร้อย ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จะไม่ค้าง กระผมว่าวิธีนี้จะดีกว่าครับ

ประธานรัฐสภา : ครับ คือคุณมานะชี้มาชี้แจงว่า แทนที่จะรอไปตั้ง คณะหลังตั้งเสียก่อนก็ได้ โดยคำนึงถึงว่าใครเป็นผู้เสนอบ้าง ก็เอามาใส่เป็น คณะกรรมาธิการไว้เสียเลยเป็นอย่างนั้น ผมก็คิดว่าความคิดนั้นก็สมเหตุสมผล มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ (ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานรัฐสภา : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ก็จะไต่ถามหาคณะ กรรมาธิการกันเสียเลย สำหรับวุฒิสภามี ๑๐ ท่านนั้น ขอความกรุณาถ้าหากว่า จะชาวเสียงกันเองว่า จะเอาใครไว้ ก็จะเป็นประโยชน์เร็วเข้า ส่วนสำหรับ ผู้แทนราษฎรนั้นเข้าใจว่าจะมีการตกลงกันง่ายเพราะเขาวิป (whip) อยู่แล้ว เพื่อเปิดโอกาสให้วุฒิสภาก็ได้มีการชาวเสียงกัน ในขณะที่ผมจะดำเนินการทาง

สภาผู้แทนราษฎรก่อนหน้าครับ ถ้าเป็น ๔๑ ท่านอย่างที่ว่า พรรคประชาธิปัตย์จะได้ ๑๑ ท่าน ใน ๑๑ ท่านของพรรคประชาธิปัตย์นี้เป็นผู้เสนอเสีย ๒ ท่าน ก็ถือว่าอยู่ใน โศกาคำขวัญแล้วกับพรรคอื่น มีคุณไชยวัฒน์ กับคุณประยูรศักดิ์ ๒ ท่าน เหลืออีก ๙ ท่าน ขอให้พรรคประชาธิปัตย์ได้เสนอชื่อแต่ละครั้ง เชิญครับ

นายคณีย์ นพสุวรรณวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : ท่านประธาน ที่เคารพ กระผม คณีย์ นพสุวรรณวงศ์ ส.ส. จังหวัดบุรีรัมย์ ถึงกับพรรคประชาธิปัตย์ ขอเสนอกรรมาธิการของพรรคประชาธิปัตย์ คือ ๑. คุณสมนอง ตูจันทา ขอผู้รับรอง ภายครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายคณีย์ นพสุวรรณวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : ๒. คุณพิภพ อะสีศิริวัฒน์ ขอผู้รับรองภายครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายคณีย์ นพสุวรรณวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : ๓. คุณยุทธ วิเศษกุล ขอผู้รับรองภายครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายคณีย์ นพสุวรรณวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : ๔. คุณศิษิมัฐ สนิทวงศ์ ณ อุษยามา ขอผู้รับรองภายครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายคณีย์ นพสุวรรณวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : ๕. คุณสิงห์โต จ้างครระกุล ขอผู้รับรองภายครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายคณีย์ นพสุวรรณวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) : ๖. คุณเนรม ผดงแผ้ว ขอผู้รับรองภายครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายกณัฏ นพสุวรรณวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) :
 ๑๗. คุณเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ ขอผู้รับรองด้วยครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายกณัฏ นพสุวรรณวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) :
 ๑๘. คุณอารีย์ วีระพันธุ์ ขอผู้รับรองด้วยครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายกณัฏ นพสุวรรณวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) :
 ๑๙. คุณกมล สงวิเชียร ขอผู้รับรองด้วยครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายกณัฏ นพสุวรรณวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) :
 ๑๐. คุณประยูรศักดิ์ ชลาชนโคธะ ขอผู้รับรองด้วยครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายกณัฏ นพสุวรรณวงศ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุรีรัมย์) :
 ๑๑. คุณไชยวัฒน์ ไตรบุญแท้ ขอผู้รับรองด้วยครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ขอไปพรรคชาติไทยมี ๒ ท่าน ขอเชิญคุณวีระครับ
 นายวีระ สิทธีธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครพนม) : ท่านประธาน
 ที่เคารพ กระผม วีระ สิทธีธรรม ส.ส. นครพนม พรรคชาติไทย ขอเสนอ
 กรรมการ ๒ ท่านทั้งคือไปนี้ ๑. คุณอุกร ตั้งสีสุนทร จังหวัดสกลขอผู้รับรองด้วยครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายวีระ สิทธีธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครพนม) : ๒. คุณเจริญ
 วิชนากร จังหวัดราชบุรี ขอผู้รับรองด้วยครับ
 (มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายวีระ สิทธีธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครพนม) : ๓. คุณสุกิจ ศรีสาคร

จังหวัดศรีสะเกษ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายวีรวัชร สีทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นกรพม) : ๘. คุณเฉลิม

สุขเสริม จังหวัดอุบลราชธานี ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายวีรวัชร สีทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นกรพม) :

๘. คุณสะไกร สามเสน จังหวัดอุบลราชธานี ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายวีรวัชร สีทธิธรรม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นกรพม) : ๖. คุณสุนัย

พงศอวาระ จังหวัดบุรีรัมย์ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : พรรคกิจสังคมครับ กิจสังคมยังไม่เสร็จ ทั่วไปพรรค
ธรรมสังคมก่อน ๓. ท่านเชิญครับ

สืบท้าวางโท ของ เกษเสน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยโสธร) :

ท่านประธานที่เคารพ กระผม สืบท้าวางโท ของ เกษเสน พรรคธรรมสังคม ขอเสนอ

๑. นายลำภู สงวนศักดิ์ ส.ส. ปทุมธานี ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

สืบท้าวางโท ของ เกษเสน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยโสธร) :

๒. นายสุชน ชื่นสมจิตต์ ส.ส. ขอนแก่น ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

สืบท้าวางโท ของ เกษเสน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ยโสธร) :

๓. คุณทวีท กลิ่นประทุม ส.ส. ราชบุรี ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : พรรคกิจสังคมครับ ๔. ท่าน เชิญคุณวัชรवालครับ

นายชัชวาล ชูติมา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : ท่านประธาน
ที่เคารพ กระผม นายชัชวาล ชูติมา ส.ส. จังหวัดเชียงใหม่ พรรคกิจสังคม ขอเสนอ
คณะกรรมการวิสามัญของพรรคกิจสังคม จำนวน ๔ ท่าน ใจใหม่ครับ

ประธานรัฐสภา : กิจสังคม ๔ ท่าน ญกครับ

นายชัชวาล ชูติมา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : ๑. คุณใหญ่
ศิวิตชาต ขอผู้รับรองด้วยครับ
(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายชัชวาล ชูติมา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) :
๒. ดอกเตอร์ มานะ กิตยาภรณ์ ขอผู้รับรองด้วยครับ
(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายชัชวาล ชูติมา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : ๓. นายศ
อินทรโกมาดย์สุด ขอผู้รับรองด้วยครับ
(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายชัชวาล ชูติมา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : ๔. นายทองหยด
จิตต์วีระ ขอผู้รับรองด้วยครับ
(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : พรรคสังคมนาสีนิยม ๑ ท่าน เชิญครับคุณวัฒนาครับ

นายวัฒนา อัครวิเศษ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สมุทรปราการ) :
ท่านประธานที่เคารพ กระผม นายวัฒนา อัครวิเศษ กระผมขอเสนอกรรมการ
๑ ท่าน คือ เรือตรี พายัพ ณะอบเหล็ก ขอผู้รับรองด้วยครับ
(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : พรรคเกษตรสังคม ๑ ท่านครับ

นายสมศักดิ์ เขยคำแหง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุตรธานี) :
ท่านประธานที่เคารพ กระผม สมศักดิ์ เขยคำแหง ส.ส.อุตรธานี ขอเสนอ

คุณสวัสดิ์ คำประกอบ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ต่อไป พรรคที่ผมไม่ได้เอ่ยชื่อที่เดิมนั้นได้ ๒ ท่าน ๒ ท่านก็เท่าที่ทราบ พรรคที่ผมไม่ได้เอ่ยชื่อ มีพรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทย คุณสมคิดก็เสนอมาร่างหนึ่ง อีกพรรคหนึ่งที่ไม่ได้เอ่ยชื่อ ก็พรรคแรงงาน คุณสอาด ปิยะวรรณ ก็เสนอขึ้นมาร่างหนึ่งเหมือนกัน บังเอิญว่าพรรคที่ไม่ได้เอ่ยชื่อนี้สิทธิได้ ๒ ที่นั่งในคณะกรรมการ บัญชีหาว่าจะส่งใครก็พิจารณาด้วยกันนะครับ คุณแคล้วครับ

นายแคล้ว นรมติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : ผมขอเสนอ พันเอก สมคิด ศรีสังคม ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : อีกท่านหนึ่ง คุณเปรมครับ

นายเปรม มาลากุล ณ อยุธยา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุตรดิตถ์) : กระผมขอเสนอ คุณสอาด ปิยะวรรณ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : วุฒิสมาชิกพอจะใครหรือยังครับ เชิญคุณพจน์ ครับ

นายพจน์ ปุ๋ยปากม สมาชิกวุฒิสภา : กระผม นายพจน์ ปุ๋ยปากม วุฒิสมาชิก ขอประธานเสนอกรรมาธิการฝ่ายวุฒิสภาครั้งนี้ ๑. คุณกิตติรัตน์ ศรีวิสารวาจา ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายพจน์ ปุ๋ยปากม สมาชิกวุฒิสภา : ๒. คุณเล็ก จุฑานนท์ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายพจน์ ปุ๋ยปากม สมาชิกวุฒิสภา : ๓. คุณมารุต บุณนาท ขอผู้รับรอง

ด้วยครับ

(มีสมาชิกรับขึ้นรับรอง)

นายพจน์ ปุณฺณปาณ สภาศึกษาศึกษา : คุณแรม พรหมโอบอล บุณยประสพ

ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกรับขึ้นรับรอง)

นายพจน์ ปุณฺณปาณ สภาศึกษาศึกษา : ๕. คุณसानนท์ สายสว่าง ขอผู้รับรอง

ด้วยครับ

(มีสมาชิกรับขึ้นรับรอง)

นายพจน์ ปุณฺณปาณ สภาศึกษาศึกษา : ๖. คุณเกษม กิริสัมพันธ์ ขอผู้รับรอง

ด้วยครับ

(มีสมาชิกรับขึ้นรับรอง)

นายพจน์ ปุณฺณปาณ สภาศึกษาศึกษา : ๗. นายวินัย ทองลงยา ขอผู้รับรอง

ด้วยครับ

(มีสมาชิกรับขึ้นรับรอง)

นายพจน์ ปุณฺณปาณ สภาศึกษาศึกษา : ๘. พลโท ไสว กวงมณี ขอผู้รับรอง

ด้วยครับ

(มีสมาชิกรับขึ้นรับรอง)

นายพจน์ ปุณฺณปาณ สภาศึกษาศึกษา : ๙. นายบุญชู บริสุทธิ์ ขอผู้รับรอง

ด้วยครับ

(มีสมาชิกรับขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : คุณปุ้ย กว๊าน

นายปุ้ย โรจนะบุรานนท์ สภาศึกษาศึกษา : ท่านประธานที่เคารพ กระผม

ขอเสนอคุณพจน์ ปุณฺณปาณ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกรับขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : คุณเล็กมือะไครรับ

นายเล็ก จุดคนแทนต์ สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานที่เคารพ ข้าพเจ้า
ขอถอน ขอขอบพระคุณท่านที่ไค้เสนอ

ประธานรัฐสภา : กรับ ขากไปท่านหนึ่งกรับวุฒิสมาชิก คุณเล็กขอถอน
นะกรับ ขอเพิ่มวุฒิสมาชิกอีกท่านหนึ่งกรับ

นายนาวุต บุนนาค สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานที่เคารพ ผมขอ เสนอ
คุณเสริม วิจิฉัยกุล กรับ

ประธานรัฐสภา : ขอผู้รับรองกรับ

(มีสมาชิกรับรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ถูกต้องนะกรับ วุฒิสมาชิกกรับกรับ เชิญ
รัฐบาลกรับ

นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สานต์ (รองนายกรัฐมนตรี) : ท่านผู้เป็นประธาน
รัฐบาลเสนอ ๓ ท่าน ๑. คุณไพโรจน์ ชัยนาม ๒. คอกเตอร์ สมภพ โทตระภิกษย์
๓. คอกเตอร์ อมร จันทระสมบุรณ

ประธานรัฐสภา : เป็นอันว่ากรับ ๔๑ ท่าน มีท่านผู้ไค้ความเห็น
เป็นอย่างอื่นหรือไมครับ

(ไม่มีสมาชิกรับเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานรัฐสภา : เมื่อไม่มีท่านผู้ไค้ความเห็นเป็นอย่างอื่น ก็ดีฮว่า
ที่ประชุมนี้ไค้มีมติให้ตั้งคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญ ก่อนรับหลักการ
ต่อไปประเศเป็ยวาระที่ ๓ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ...) พุทธศักราช .... (พันเอก สมคิด ศรีสังคม กับคณะอีก ๕๑ คน
เป็นผู้เสนอ)

วันที่ ๑๒๐/๒๕๑๕ วันที่ ๒๘ พ.ค. ๒๕๑๕

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

สภาผู้แทนราษฎร

๒ พฤษภาคม ๒๕๑๕

เรื่อง เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช .... พร้อมทั้งบันทึกหลักการและเหตุผล

ข้าพเจ้าขอ เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....ฉบับนี้มาเพื่อให้ไปรื้อเกล้าเสนอที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร
พิจารณาในแนบนี้ที่หลักการและเหตุผลประกอบร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
มาพร้อมกันนี้ด้วยแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

สมคิด ตรีวิสังคม

(พันเอก สมคิด ตรีวิสังคม)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดอุดรธานี

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...)

พุทธศักราช ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้มีลักษณะเป็นประชาธิปไตย และให้เหมาะสมกับภาวะการเมืองในปัจจุบันยิ่งขึ้น โดยเพิ่มมาตรา ๔๕ หักแใจไว้เพิ่มเติม ในมาตรา ๔๔ มาตรา ๑๑๒ มาตรา ๑๑๔ (๒) มาตรา ๑๑๗ (๒) มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๑๙ มาตรา ๑๒๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๑๔๕ วรรคสอง และยกเลิกมาตรา ๑๑๑

เหตุผล

เนื่องจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๑ ยังมีลักษณะไม่เป็นประชาธิปไตยอยู่หลายประการ ซึ่งได้แก่การในกำหนดเวลาให้นายกรัฐมนตรีนำร่างพระราชบัญญัติซึ่งได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย ทำให้เกิดการถ่วงเหนี่ยวร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไว้ ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติและประชาชนส่วนรวม การจำกัดอายุผู้มีสิทธิเลือกตั้งเป็น ๒๐ ปี และผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็น ๒๕ ปี เป็นการขัดขวางสิทธิเสรีภาพทางการเมืองของผู้อยู่ในวัยหนุ่มสาว ประชาชนสภาผู้แทนราษฎรควรอยู่ในตำแหน่งโดยมีจำกัดเวลา และควรเปิดโอกาสให้สภามีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยการเลือกตั้งครั้งใหม่หรือวิธีอื่นแห่งเขตแดนการรวมเขต ซึ่งเคยบัญญัติมาโดยตลอดอยู่แล้ว การป็นของให้ทหารต่างประเทศเข้ามาในประเทศไทย และถาวรสงครามหรือศาสนจักรไปช่วยรบในต่างประเทศ ก็ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน กรมราชเลขา

ที่รัฐสภาตั้งขึ้นมีอำนาจเรียกบุคคลให้ส่งเอกสารและมาแถลงข้อเท็จจริง แต่ไม่มี
 บทบังคับในกรณีที่มีการฝ่าฝืน เอกสภามีอำนาจฟ้องศาลปกครองในการอภิปราย
 ในรัฐสภา ยังไม่คลุมถึงกรณีที่มีการถ่ายทอดวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ และ
 โดยที่พรรคการเมืองเป็นสถาบันสำคัญที่สุดสถาบันหนึ่งในระบอบประชาธิปไตย ควรที่จะ
 ได้รับความคุ้มครองและสนับสนุนเช่นเดียวกับสถาบันการเมืองอื่น โดยให้รัฐจัดสรร
 งบประมาณอุดหนุนเพื่อที่ระบบพรรคการเมืองเป็นปกติและเป็น การส่งเสริม
 ระบอบประชาธิปไตยให้มั่นคงถาวรยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชอาณาจักรไทย

รัฐสภา เพื่อให้พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยและให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา
ภายในสี่วันนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มีบังคับเป็นกฎหมายได้"

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๒ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๑๒ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่แต่ละจังหวัดจะมี ให้
คำนวณตามเกณฑ์จำนวนราษฎรที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วย การ เลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

จังหวัดหนึ่ง อย่างน้อยให้มีการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน

เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้ถือ เขตจังหวัดเป็นเขตเลือกตั้งหนึ่ง"

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๑๑๕ ของรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"(๒) อายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มิ
มีการเลือกตั้ง"

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของมาตรา ๑๑๗ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"(๒) อายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง"

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๓๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๓๐ ประธานและรองประธานวุฒิสภา คำร่างตำแหน่งจนถึงวันก่อนวัน
เลือกตั้งประธานและรองประธานวุฒิสภาใหม่ ซึ่งจะต้องกระทำเมื่อถึงคราวที่สมาชิก
ออกจากตำแหน่งครั้งหนึ่ง

ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร คำร่างตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันเริ่ม

สมัยประชุมสามัญประจำปีของรัฐสภาในปีถัดไป หรือมีการยุบสภา

ประธานและรองประธานวุฒิสภาและประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระพ้นจากตำแหน่งตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี เมื่อ

- (๑) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก
- (๒) ลาออกจากตำแหน่ง
- (๓) สภาที่ตนเป็นสมาชิกมีมติโดยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภา ให้ออกจากตำแหน่ง
- (๔) คำร่างตำแหน่งรัฐมนตรีหรือข้าราชการการเมืองอื่น
- (๕) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก"

มาตรา ๑๐ ให้อภัยเล็กน้อยในมาตรา ๑๓๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๓๕ ให้นำที่ประชุมวุฒิสภาก็ที่ ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรก็ ที่ประชุมร่วมกับของรัฐสภาที่ สมาชิกผู้ใดจะกล่าวถ้อยคำใด ๆ ในทางแสดงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นหรือออกเสียงลงคะแนน ทั้งในกรณีที่มีการถ่ายทอดหรือไม่มีการถ่ายทอดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียง หรือวิทยุโทรทัศน์ ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้น ในทางใดมิได้ เอกสิทธิ์นี้ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้พิมพ์และผู้นิพนธ์รายงานการประชุม โดยคำสั่งของสภา และคุ้มครองไปถึงบุคคลซึ่งประธานในที่ประชุมอนุญาตให้แสดงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม และบุคคลซึ่งทำการถ่ายทอดการประชุมทางวิทยุกระจายเสียงหรือวิทยุโทรทัศน์ด้วย"

มาตรา ๑๑ ให้อภัยเล็กน้อยในวรรคหนึ่งของมาตรา ๑๖๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาทั้งเป็น

คณะกรรมการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลเป็นสมาชิกหรือมิได้ เป็นสมาชิกทั้ง เป็น
คณะกรรมการวิสามัญ เพื่อกระทำการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ
อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาแล้วรายงานต่อสภา คณะกรรมการที่กล่าวนี้ ย่อมมี
อำนาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มาแสดงข้อเท็จจริง หรือ
แสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำ หรือในเรื่องที่พิจารณาสอบสวนหรือศึกษาผู้มิได้
และให้ถือว่าคณะกรรมการที่กล่าวนี้เป็นเจ้าพนักงานตามกฎหมาย"

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๔๕ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

"หนังสือสัญญาใดมีเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตอธิปไตยแห่งชาติ หรือ
จะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญา หรือสนธิสัญญาที่เอมิตราทหาร
หรือการยินยอมให้ทหารต่าง้าวเข้ามาในประเทศหรือการส่งทหารหรืออาสาสมัครไปช่วย
รบในต่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา เว้นแต่ในกรณีที่ประเทศถูกรุกราน
จากภายนอก ในกรณีที่เห็นสมควรให้คณะรัฐมนตรีเสนอในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป ขอรับ
ความเห็นชอบของรัฐสภาโดยมิชักช้า และหากรัฐสภาไม่อยู่ในสมัยประชุม ก็ให้เรียก
ประชุมรัฐสภาเป็นการประชุมสมัยวิสามัญตามมาตรา ๑๓๕ เพื่อให้พิจารณาให้
ความเห็นชอบ"

.....

(ลงชื่อ)	สมคิด ศรีสังคม	ประมวล กุลนาคย์	แคล้ว นรนิติ
	วีรพร สิทธิธรรม	ญาติ ไหวคี	อุคร คันทีสุนทร
	มรม ตันเถียร	ยิ่ง สิทธิธรรม	สุรน อันสมจิตต์
	บุญยง วัฒนพงศ์	เปรม มาลากุล ณ อัญชยา	นิสิต เวทย์ศิริยาวัฒน์
	ทองหยด จิตศรีวะ	เปลื้อง พลโยธา	สิงห์โต จ่างตระกูล
	ดิเรก หลักคำ	ไวรณ อรุณรังษี	สมพร จุรีมาศ

อำพล พันธุ์ประสิทธิ์	มนตรี พงษ์พานิช	ประยูรศักดิ์ ชาญนเคชะ
แสวง พิบูลสรารุช	ร.อ. สะโลม รัตนเสถียร	ทองเจือ กัลพพานุกุลกิจ
จารุบุตร เรื่องสุวรรณ	ใหญ่ ศรีตชาด	โกศล แวงวรรณ
บุญเรือง ชุมอินทรจักร	อนันต์ สุขสัมพันธ์	สุจินต์ อิมอรุณรักษ์
ศอาก ปีย์วรรณ	มานิตย์ พรหมมานนท์	กระแส ชนวงค์
อร่าม อมรเกียรติ์	จ.ส.อ. ทรงธรรม ปัญญาดี	ประชา บุญเนตร
เอี่ยมศักดิ์ หลิมสมบูรณ์	เสรี มโฆธาร	สุทิน โจจิด
พิเชษฐ กิดเห็น	ประเทือง วิจารณปริชา	สม โพธิ์เสน
ยุพา อุกมศักดิ์	หิรัญ ช่างฉ่า	สุระ ชัยวิรัตน
สวัสดิ์ คำประกอบ	วิศาล ภัทรประสิทธิ์	อัมพล จันทร์เจริญ
อุมพล มณีเนตร	สมพงษ์ ตวีสุธี	คำรงค์พันธุ์ อสุณี ๓ อบุญยา
ทเนศ เกลาน	วิธมา อิศวเหม	ชูวง เอี่ยมศิลา
ไพฑูรย์ เควีอแก้ว	สุพจน์ ตั้งตระกูล	สมศักดิ์ เขยคำแหง
บัวเชื้อย รั้งกลีรี	บุญเสนอ	

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม

ผู้ขอแก้ไขร่าง .....
.....

ข้อความเดิม	ข้อความที่แก้ไข	หมายเหตุ
<p>มาตรา ๕๘ ร่างพระราชบัญญัติซึ่งได้กับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว โทนายกร่วมหนึ่งคน หุดเกล้าฯ ทนายเพื่อพระมหากษัตริย์ของสมเด็จพระบรมราชินี และ เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มี บังคับ เป็นกฎหมายได้</p>	<p>มาตรา ๕๘ ร่างพระราชบัญญัติซึ่งได้กับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว โทนายกร่วมหนึ่งคน หุดเกล้าฯ ทนาย ภายใต้อำนาจบัญญัติซึ่งได้ความเห็นชอบของรัฐสภา เพื่อ พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาภายในสี่ห้วงวันนับแต่วัน พระมหากษัตริย์ได้ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้มี เป็นกฎหมายได้</p>	
<p>มาตรา ๑๒ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละจังหวัดจะมี ให้คำนวณตามเกณฑ์จำนวนราษฎรที่คำนวณไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง</p>	<p>มาตรา ๑๒ จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในแต่ละจังหวัดจะมี ให้คำนวณตามเกณฑ์จำนวนราษฎรที่คำนวณไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง</p>	

ข้อความเดิม	ข้อความที่แก้ไข	หมายเหตุ
<p>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>จังหวัดหนึ่ง อย่างน้อยยี่หมื่นกว่า เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน</p> <p>(จังหวัดใดมีกว่า เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เกินสามคน ในท้องที่จังหวัดใดเป็นเขตเลือกตั้ง และจังหวัดใดมีกว่า เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เกินกว่าสามคน ให้แบ่งเขตจังหวัดออกเป็นเขตเลือกตั้ง โดยจังหวัดใดมีเขตเลือกตั้งจำนวนเขตเลือกตั้ง โดยจังหวัดใดมีเขตเลือกตั้งจำนวนเขตเลือกตั้งมากกว่าเขตเลือกตั้งอื่น</p> <p>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตละสามคน</p> <p>ในกรณีที่แบ่งเขตเลือกตั้งในจังหวัดหนึ่ง ให้จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครบสามคนทุกเขต ไม่น้อย ให้แบ่งเขตเลือกตั้งออกเป็นเขตเลือกตั้งที่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเขตละสามคนสี่หมื่นคน แต่เขตที่เหลือของไม่ต่ำกว่า เขตละสองคน</p>	<p>สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>จังหวัดหนึ่ง อย่างน้อยยี่หมื่นกว่า เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหนึ่งคน</p> <p>เขตเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</p> <p>หรือจังหวัดใดมีเขตเลือกตั้งเกินกว่าสามคน</p>	

ข้อความเกิน	ข้อความที่แก้ไข	หมายเหตุ
<p>ในกรณีจังหวัดใด มีภรรยาเสียตั้งแต่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้เงิน ใช้ทั้งออกเป็นสองเขต สภาผู้แทนราษฎร(สองคน)</p>	<p>มาตรา ๑๐๐ ประธานและรองประธาน วุฒิสภาดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันเลือกตั้งประธาน และรองประธานวุฒิสภาใหม่ ซึ่งจะต้องกระทำ เมื่อถึงคราวที่สมาชิกออกจากตำแหน่งถึงหนึ่ง ปี</p>	
<p>มาตรา ๑๐๐ ประธานและรองประธาน วุฒิสภาดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันเลือกตั้งประธาน และรองประธานวุฒิสภาใหม่ ซึ่งจะต้องกระทำ เมื่อถึงคราวที่สมาชิกออกจากตำแหน่งถึงหนึ่ง ปี</p> <p>(ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันเลือกตั้งประธานและ รองประธานวุฒิสภา หรือมีการยุบสภา) ประธานและรองประธานวุฒิสภา และ ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ย่อมพ้น จากตำแหน่งก่อนถึงวาระซึ่งจากตำแหน่ง วาระหนึ่งหรือวาระที่สอง แล้วแต่กรณี</p>	<p>มาตรา ๑๐๐ ประธานและรองประธาน วุฒิสภาดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันเลือกตั้งประธาน และรองประธานวุฒิสภาใหม่ ซึ่งจะต้องกระทำ เมื่อถึงคราวที่สมาชิกออกจากตำแหน่งถึงหนึ่ง ปี</p> <p>ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันเลือกตั้งประธานและ รองประธานวุฒิสภา ประธานหรือรองวุฒิสภา ย่อมพ้น ไปจากตำแหน่งก่อนถึงวาระซึ่งจาก ตำแหน่งวาระหนึ่งหรือวาระที่สอง และ ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร ย่อมพ้นจาก ตำแหน่งก่อนถึงวาระซึ่งจากตำแหน่งวาระหนึ่ง หรือวาระที่สอง แล้วแต่กรณี</p>	

ข้อความเดิม	ข้อความที่แก้ไข	หมายเหตุ
<p>รัฐสภาที่ ยาววิญญูเคราะห์สภาของบราซิล ใน ทางแดงของเพชรจริงหรือแสดงความคิดเห็น ออกเสียงลงคะแนน ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะเข้าไปเป็นเหตุของรองวาทกลาสนาอีกผู้หนึ่ง ในทางโลก</p> <p>เอกสิทธิ์นี้ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้วิญญู และ ผู้โฆษณารายงานการประชุมโดยคำสั่งของสภาแต่ละ คู่คุ้มครองไปถึงบุคคล ซึ่งประธานเป็นผู้ประชุมบุคคล ใดแสดงขอเพชรจริงหรือแสดงความคิดเห็นเป็นผู้ประชุม</p>	<p>รัฐสภาที่ สมารถญูเคราะห์สภาของบราซิล ใน ทางแดงของเพชรจริง หรือแสดงความคิดเห็นหรือ ออกเสียงลงคะแนนซึ่งในกรณีที่มีภาวะของขอหรือ ไม่มีการขอยกออกการประชุมระหว่างวิญญูกรชายเดี่ยว หรือวิญญูกรทั้งหมด ย่อมเป็นเอกสิทธิ์โดยเด็ดขาด ผู้ใดจะเข้าไปเป็นเหตุของรองวาทกลาสนาอีกผู้หนึ่ง ในทางโลก</p> <p>เอกสิทธิ์นี้ย่อมคุ้มครองไปถึงผู้วิญญู และ ผู้โฆษณารายงานการประชุมโดยคำสั่งของสภาแต่ละ คู่คุ้มครองไปถึงบุคคลซึ่งประธานเป็นผู้ประชุมบุคคล ใดแสดงขอเพชรจริง หรือแสดงความคิดเห็นเป็นผู้ประชุม และบุคคลซึ่งกล่าวถ้อยแถลงสภาประชุม หรือวิญญูกรชายเดี่ยวหรือวิญญูกรทั้งหมด</p>	

เห็นเอก สมคิด ศรีสังคน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (บุตรธานี) :

ท่านประธานที่เคารพ กระผมขอเสนอร่างรัฐธรรมนูแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูแห่งราชอาณาจักรไทยที่ระดมได้ เสนอมาขึ้น

โดยมีหลักการเพื่อให้มีลักษณะเป็นประชาธิปไตยและให้เหมาะสมกับสภาพการอยู่บ้านเมืองในปัจจุบันี้ยิ่งขึ้น โดยขอเพิ่มมาตรา ๔๕ ทวิ และแก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา ๔๕ มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๑๕ (๒) มาตรา ๑๑๗ (๒) มาตรา ๑๓๐ มาตรา ๑๓๕ มาตรา ๑๖๖ วรรคหนึ่ง และกัมาตรา ๑๕๕ วรรคสอง และขอยกเลิก มาตรา ๑๑๓

ในการขอแก้ไขรัฐธรรมนูแห่งราชอาณาจักรไทยนี้ กระผมมีเหตุผลดังต่อไปนี้ และเพื่อประหยัดเวลา กระผมจะขอกราบเรียนชี้แจง เรียงตามลำดับมาตรา โดยขอ ในการขอเพิ่มมาตรา ๔๕ ทวิ ซึ่งมีข้อความว่า "รัฐจะจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่ พรรคการเมือง โดยคำนึงถึงอัตราส่วนของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของแต่ละ พรรคการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติ" ในมาตรา ๔๕ ทวินี้ กำหนดไว้เป็น ๒ ตอน ตอนแรกก็ถือว่า ขอให้รัฐจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่พรรคการเมืองตามอัตราส่วนของ จำนวนสมาชิก แล้วจะไว้จัดสรรอย่างไรนั้นให้ไปออกเป็นกฎหมายอีกทีหนึ่ง ทั้งนี้ ความกัอ้างงบประมาณของแผ่นดินที่สามารถที่จะให้จ้กทำได้ การที่กระผมเสนอมา อย่างนี้ ทั้ง ๆ ที่พรรคของกระผมเป็นพรรคเล็ก ก็มีสมาชิกสภาผู้แทนเพียง ๒ คน ฉะนั้นเจตนามิได้มุ่งหมายที่จะให้ประโยชน์แก่พรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง เป็น การส่วนตัว หรือว่าส่วนของพรรคการเมือง แต่หลักการที่สำคัญนั่นก็คือที่จะสนับสนุน ระบบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาซึ่งมีพรรคการเมือง เป็นหลักสำคัญนี้ให้มีคงดำรงสืบไป นี้เป็นหลักสำคัญ กระผมไม่ใ้มุ่งต่อพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง กระผม ขอกราบเรียนชี้แจงโดยย่อ ๆ ดังนี้ครับ ในระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภาของเรา นี้ที่เราเรียกอีกประการของประเทศไทยอยู่ในปัจจุบันนี้ เราทราบแล้วว่ามีอำนาจอธิปไตยอยู่ ๓ อำนาจ คือ อำนาจบริหาร อำนาจตุลาการ และอำนาจนิติบัญญัติ ระบอบรัฐสภา

หรือระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภา จะดำรงคงอยู่ได้เป็นประชาธิปไตยอยู่ได้โดย
สมบูรณ์แล้ว ทั้ง ๓ อำนาจนี้จะคงอยู่เคียงกันไป: ถ้าหากว่าอำนาจใดอำนาจหนึ่ง
ถูกตัดทอนหรือลิดรอนไปแล้ว เราจะหวังให้มีระบอบประชาธิปไตยโดยแท้จริงนั้นยาก
นัก หรืออาจจะเป็นไปไม่ได้เลย ที่นี้ผมมาคุยสำหรับอำนาจตุลาการนั้น ไม่มีปัญหาแล้ว
อำนาจบริหารก็ทำนองเดียวกันไม่มีปัญหา แต่มีปัญหาที่คือปัญหาอำนาจนิติบัญญัตินี้แหละ
ครั้น ประเทศไทยของเราได้เปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นเวลา ๕๐ ปีแล้ว
แต่อำนาจนิติบัญญัตินี้ล้มลุกคลุกคลานมาตลอด ถูกย้ายไปเหยียบเข้ามาตลอด ถูกทำลาย
มาตลอด เพราะฉะนั้นเราทำอย่างไรที่จะทำให้ฝ่ายนิติบัญญัติมีพลัง ผ่านนิติบัญญัติ
นี้แหละครับ เป็นตัวแทนของปวงชนทั้ง ๕๐ ล้านคน เป็นตัวแทนโดยแท้จริง ๕๐ ล้านคน
แต่เราก็ถูกย้ายที่ถูกทำลายมาตลอดเวลา ไม่มีเสถียรภาพไม่มีความมั่นคงเลย ที่นี้เรา
มาพิจารณาถึงฝ่ายนิติบัญญัติแบบรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎรนี้เป็นสถาบันที่สำคัญ
ซึ่งถ้าหากว่าสภาผู้แทนราษฎรถูกทำลายไปแล้ว ความหมายของประชาธิปไตยนั้น
มันไม่มีหรอกครับ ไม่มีใครจะมาแอบอ้างกล่าวอ้างโดยประการใด ๆ ถ้าหากว่า
จะมากล่าวอ้างมันก็เป็นกรหลกหลวงประธาตมากกว่าที่จะมีความหมายอันแท้จริง ที่นี้
สภาผู้แทนราษฎรนี้แหละครับสาระสำคัญหรือหลักสำคัญที่แท้จริงของระบอบรัฐสภามันอยู่
ที่โหนด มันอยู่ที่พรรคการเมือง ถ้าไม่มีพรรคการเมืองแล้ว เราจะถือว่า
ระบอบประชาธิปไตยแบบรัฐสภานั้นไม่ได้ ไม่ได้โดยเด็ดขาด ไม่ว่าใครจะมากล่าวอ้าง
ที่โหนดแล้วแต่ กระผมขอยืนยันว่าไม่ได้โดยเด็ดขาด เพราะฉะนั้นเมื่อพรรคการเมือง
เป็นหลักสำคัญของฝ่ายนิติบัญญัติแล้ว เราจะต้องหาทางสนับสนุนให้พรรคการเมือง
นี้มั่นคง การจะสนับสนุนให้พรรคการเมืองนี้มั่นคงนั้น ทำอย่างไรเอาครับ เราทราบ
แล้วว่าในขณะที่พรรคการเมืองของเราอยู่ในลักษณะเริ่มต้นล้มลุกคลุกคลาน การที่จะตั้ง
พรรคการเมืองขึ้นมาได้นั้น ผู้ที่โถมมากลุกกลืนในพรรคการเมืองจะเห็นว่า บัญชีสำคัญ
ของความมั่นคงถาวรของพรรคการเมืองนั้นก็คือเงินงบประมาณตัวเอง แล้วถ้าหากเรา
ถือว่าพรรคการเมืองนี้เป็นหลักสำคัญของระบอบรัฐสภาแล้ว เราก็จะต้องหาทาง

สนับสนุน ถ้าเทียบกับอำนาจอื่น อำนาจตุลาการก็คื อำนาจบริหารก็คื นั่นในตัว
 ของมันเอง รัฐจะต้องจัดสรรงบประมาณให้สถาบันทั้ง ๒ สถาบัน หรืออำนาจทั้ง ๒
 อำนาจนั้นโดยอัตโนมัติไปแล้ว เพราะฉะนั้นสถาบันทั้ง ๒ สถาบัน หรืออำนาจทั้ง ๒
 อำนาจนั้นก็มีมั่นคงถาวรสืบมา แต่อำนาจนิติบัญญัติของเราไม่ถึงแม้ว่าเราจะมีผู้แทนราษฎร
 ได้รับความเห็นชอบจากสภาอำกรของประชาชนก็ตาม แต่นั่นมันเป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น
 เป็นแค่เพียงรายบุคคลมันยังไม่เป็นสถาบัน แต่สถาบันนี้ก็คือสถาบันพรรคการเมือง
 ของเราจะมีบางท่านกล่าวว่า จะไปเอาภาวีกอำกรของประชาชนมาให้พรรคการเมือง
 ใช้อย่างนั้นหรือ มันก็ทางคิดไปได้ แต่ว่าทางคิดที่จะส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยนี้
 อยู่ที่ว่าเราจะให้พรรคการเมือง เพื่อส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยหรือไม่ เมื่อเรา
 ยอมรับกันว่าให้พรรคการเมือง เราก็จะต้องหาทางสนับสนุนให้พรรคการเมือง
 นั้นมีงบถาวรสืบไป มันมีทางเดียวก็คือว่าจัดสรรงบประมาณให้พรรคการเมือง
 การจัดสรรงบประมาณให้พรรคการเมืองไม่ใช่เราจัดสรรสนับสนุนหา ใครอยากจะทำพรรค
 ขึ้นมาเป็นดอกเห็ดแล้วก็จะโคเงินอุดหนุน ไม่ใช่อย่างนั้น เท่าที่ทราบมาจาก
 ต่างประเทศอย่างประเทศที่เขาจัดสรรงบประมาณให้ อย่างประเทศอิสราเอล
 หรือประเทศเยอรมันตะวันตก และประเทศอื่นอีกหลายประเทศ และเท่ากำลังจะกึกอยู่
 กับอีกหลายประเทศ เขาจัดสรรให้เฉพาะพรรคที่มีสมาชิกสภาผู้แทนอยู่ในสภาเท่านั้น
 อย่างพรรคสังคมนิยมแห่งประเทศไทยในขณะนี้มี ๒ คนก็คิดตามแล้วแต่กฎหมายที่จะ
 ออกมากำหนดให้เป็นรายหัวเท่าไร หรือพรรคอื่นๆ ซึ่งในสถาบันนี้จำนวนเท่าไร
 ก็คิดให้ไปตามนั้น นอกจากจะให้สถาบันพรรคการเมืองนั้นมีงบถาวรแล้ว ยังจะเป็น
 เรื่องที่จะแก้อคติความเอนเอียงของประชาชนทั่วไปว่าพรรคการเมือง ไปหาเงินมาในทาง
 ที่ไม่ก็ไม่ชอบความสนับสนุน ไปหุเงินทองอะไร เพื่อซื้อเสียง มันจะช่วยช่วย
 เป็นเหตุกับเหตุผลของกรรมก็เป็นอย่างนี้ ไม่ใช่เราจะเอาเงินของประชาชนมาใช้
 อื่นๆเลยแต่แรก ถ้าหากว่าเราต้องการให้สถาบันนิติบัญญัติซึ่งเป็นส่วนสำคัญของ
 ประชาธิปไตยมีงบถาวรแล้ว ถ้าเราต้องการระบอบประชาธิปไตยแล้วมันควรจะ

อย่างนี้ สำหรับมาตรา ๕๕ ทั้งนี้ กระแอมขอกราบเรียนเพื่อประกอบการพิจารณา
ถึงที่ใดกรามเรียนมาแล้ว

ในมาตราต่อไป มีมาตรา ๕๖ ซึ่งรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทยนี้ มาตรา
นี้มีหลักการขอ ๆ ดังนี้ ตามมาตรา ๕๖ เก็บขึ้น เมื่อร่างพระราชบัญญัติใน
สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาเรียบร้อยแล้ว ร่างเดิมไม่ได้กำหนดเวลาให้
นายกรัฐมนตรีต้องนำขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย ไม่ได้กำหนด
เวลาไว้ ทุกฉบับไม่ได้กำหนดเวลาไว้ ทั้งนี้เนื่องจากว่าร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้
เจตนารมณ์ว่าไม่ควรที่จะกำหนดไว้ เพื่อให้ถือว่าเป็นการขาดในทางกร เมืองว่า
เมื่อร่างพระราชบัญญัติฉบับใดที่ผ่านรัฐสภาแล้ว ก็ถือว่าเป็นเจตนารมณ์ของประชาชน
ทั้งประเทศที่จะให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับประกาศออกใช้เป็นกฎหมาย ให้เป็นมารยา
ของนายกรัฐมนตรีที่จะนำขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศ
ใช้เป็นกฎหมายต่อไป ไม่ได้กำหนดไว้ แล้วมันไม่เคยมีเหตุใด ๆ มา นายกรัฐมนตรี
ตั้งแต่สมัย ๕๐ กว่าปีมาแล้ว ถือว่าเป็นมารยาทในทางการเมืองที่จะต้องนำขึ้น
ทูลเกล้า ฯ ถวายทั้งที่กระแอมได้กรามเรียนแล้ว แต่เพราะของไหว้ดังกล่าวนี้
แล้วก็ได้เห็นว่าอาจจะไม่ถูกต้องซึ่งเป็นนายกรัฐมนตรีด้วยโอกาส ของไหว้แห่งกฎหมาย
ฉบับนี้ เอาจริงพระราชบัญญัติที่ผ่านรัฐสภาแล้วไปเสียไว้โดยกล่าวอ้างว่ารัฐธรรมนูญ
ไม่ได้บัญญัติให้ว่าจะนำขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวายเมื่อใดถึงกับเอาไปเสียไว้เฉย ๆ อย่างนี้
เป็นต้น อย่างนี้เป็นการทำลายเจตนารมณ์ของรัฐสภา ทำลายเจตนารมณ์ของประชาชน
๕๐ กว่าล้านคน เพื่อประโยชน์ที่จะไปให้บุคคลที่ไม่ได้ถือมารยาทในการเมืองถึงกล่าว
แล้ว กระแอมจึงได้เสนอขอแก้ไขเพิ่มเติมไว้ดังนี้ นอกจากร่างพระราชบัญญัติที่ผ่าน
รัฐสภาไปแล้ว นายกรัฐมนตรีจะต้องนำขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวายเพื่อทรงลงพระปรมาภิไธย
ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษากายใน ๑๕ วัน นับตั้งแต่ที่ผ่านรัฐสภาไปแล้ว
อันนี้เป็นสาระสำคัญที่กระแอมได้เสนอไว้ สำหรับมาตรา ๕๖ นี้

ที่นี้มาตราต่อไปมาตรา ๑๑๒ อันนี้ก็เป็นสาระสำคัญตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนี้

กำหนดให้การเมืองเขตเพื่อให้มีการเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยเขตละ ๓ คน บ้าง ๒ คนบ้าง มีปัญหาเรื่องการเมืองเขตนี้ ขอประทานโทษ กระผมขอแก้ไขเพิ่มเติม เป็น คือเอาเขตจังหวัดแต่ละจังหวัดนั้นเป็นเขตของการเลือกตั้ง คือหมายความว่า ทุกที่นั่ง ๆ ก็รวมเขตทั้งจังหวัดนั่นเองและครบ อันนี้ปัญหาการเมืองเขตรวมเขตนี้ เราเคยพูดเคยโต้เถียงกันมานานแล้ว ในสมัยก่อนก็เคยมีการรวมเขตหลายครั้ง และมีการแบ่งเขตเพียงไม่กี่ครั้ง ส่วนมากเป็นรวมเขต แล้วยังมีสมาชิกนิติบัญญัติ แห่งชาติที่มีการพิจารณาว่ารัฐธรรมนูญก็ในสมัยนั้นได้มีการโต้เถียงเช่นเดียวกันว่า การแบ่งเขต รวมเขตนี้มีประโยชน์อะไรแก่ไหน อันนี้กระผมไม่อยากจะกล่าวถึงความ เสียเวลาในสถานที่ แต่ในสถานการณ์ปัจจุบันแห่งชาตินั้น เมื่อลงมติก็จริง ๆ แล้ว ย่าก็ เห็นว่าการแบ่งเขต รวมเขตทำกันก็ อย่างไม่ค่อยมีจุดที่ก็กันไปเพียง ๒๐ กว่า เสียงเท่านั้นจากจำนวนสมาชิก ๒๐๐ กว่าคน อันนี้เห็นใจแล้ว ว่า ความคิดเห็นระหว่างการเมืองเขตรวมเขตนี้ยังทำกันก็อยู่มาก กระผมมีความเห็น อย่างนี้ครับ การแบ่งเขตนี้ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อกระผมยังไม่เห็นด้วย กระผม อยากจะให้มีการรวมเขต ที่ว่าระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ ก็เพราะว่าในการเริ่มต้น ของระบอบประชาธิปไตยอันแท้จริงเราเพิ่งเริ่มต้นกันคราวนี้แหละครับ อย่าไปมี ทยอยห่างไปเลย ๓๐ ปี ๕๐ ปี มันไม่ใช่การเริ่มต้นหรอกครับ เพราะว่ากับสมมุติฐาน สถานการณ์นิติบัญญัติของเราที่ถูกทำลายมาตลอดเวลา เราไม่มีการเริ่มต้นกันเลย พอจะ เริ่มต้นหนักก็มากพูดหลาย เริ่มต้นหนักก็มากพูดหลาย ตอนนี้อย่างไรจะมาเริ่มต้นใหม่ เริ่มต้นใหม่มันก็เสียที่ครับ การแบ่งเขตนี้มันห่างเหินหรือมันก็วิชาการที่กล่าวไว้ว่า มัน ควรจะเป็นเขตละคน ท่านว่าอย่างนั้น อันนี้ในทางวิชาการแล้วมันจะเป็น อย่างนั้น เขาบอกว่าคนหนึ่งก็ต่อคะแนนหนึ่ง หรือที่ภาษาอังกฤษเขาใช้วันแฉวันไหวศ (one man one vote) ละไหนของนั้น ก็หมายความว่าให้สิทธิ เสรีภาพแก่ประชาชนทั่วประเทศให้เท่ากันไปเลย ทบทองใหม่สิทธิหนึ่ง ไม่ใช่ว่า จังหวัดหนึ่งหรือจังหวัดเล็ก อย่างจังหวัดระยองอย่างประชาชนมีสิทธิลงคะแนนได้

๑ คน แต่ว่าจริงแล้วใหญ่ ๆ อย่างกรุงเทพมหานครนี่ถ้าวรวมเขตที่มีสิทธิที่จะเลือกได้ ทั้ง ๒๕ คน หรือจริงหวัคคูควรวานี่ก็มีสิทธิเลือกได้ตั้ง ๕ คน การใช้สิทธิไม่เท่าเทียมกัน อันนั้นมันเป็นเรื่องที่ผิดที่มีเหตุผล แต่ที่นี้ในลักษณะตัวเดียวตัวสองของบ้านเมืองของเรานี้แหละ มันเป็นไปอย่างนั้นไม่ได้ ประเทศที่เราใช้วันแรมวันโหวตนั้นเป็นประเทศที่เขามีพรรคการเมืองตั้งมีตั้งถาวรแล้ว พรรคการเมืองของเขาส่งไป เขาคิดเลือกแล้ว ตัวแทนของเขาที่จะไปสมัครนั้นเลือกดีแล้ว แล้วการจัดตั้งพรรคการเมืองของเขา มันกว้างขวางใหญ่โต แต่ในปัจจุบันนี้ในเมืองไทยของเรา กระผมไม่อยากจะกล่าว ถ้าจะกล่าวแล้วมันจะเป็นการกลาย ๆ ถูกกฎหมาย แต่ก็มี ความจำเป็นที่จะต้องกล่าว พรรคการเมืองของเราในปัจจุบันนี้มันแต่เพียงระยะ เริ่มต้นเท่านั้นยังเป็นเด็กอ่อนอยู่ครับ เป็นแค่เพียงว่าสมาชิกของเรามารวม ๆ กัน เข้าเท่านั้น แต่ว่าความมั่นคงหลักฐานเรายังไม่ไต่หา พรรคการเมืองที่แท้จริงนั้นมันก็เท่ากับบริษัท ๆ หนึ่ง หรือกระทรวง ๆ หนึ่งนั่นเอง และเขาจะต้องมีสาขา แยกแยกถึงกันสาขาไปอยู่ทั่วทุกหัวระแหงของบ้านเมือง จะต้องไปตั้งงานนโยบายของแต่ละพรรคไปประชาชนใดเขาใจ และไปหาสมาชิกก็ทั่วทุกหนมาไว้ให้พร้อมเลย นั่นถึงจะเป็นพรรคการเมืองที่แท้จริง แล้วการที่จะเลือกบุคคลนั้นก็เลือกเข้ากันมา โดยเคร่งครัดไม่ได้คำนึงถึงฐานะการเงิน ไม่ได้คำนึงถึงอะไรทั้งนั้นเป็นการเลือกเข้ากันมาโดยละเอียด และการที่จะไปตั้งงานนโยบายมันก็เรื่องปลุกระดมมวลชนที่ ฟานชอบพูดคึกคักกันนั้นแหละครับ พรรคประชาธิปไตยออกไปตั้งสาขาทั่วประเทศ ทั่วทุก หนบ้านไปปลุกระดมมวลชนว่านโยบายพรรคประชาธิปไตยเป็นอย่างนี้ ขอให้พ่อแม่พี่น้อง มาสนับสนุนพรรคประชาธิปไตย พรรคกิจสังคม พรรคอะไรก็อะไรก็ไปปลุกระดมมวลชน แต่เราใช้คำว่า "ปลุกระดมมวลชน" นั้นมันเป็นเรื่องที่น่ากลัวมัน เหลือเกิน อะไร ๆ มันก็คอมมิวนิสต์ อะไร ๆ ก็คอมมิวนิสต์ทั้งนั้น นั่นแหละครับ หลักพรรคการเมืองเป็นอย่างนี้ เมื่อเราเป็นอย่างนั้นแล้ว เราจะไปแบ่งเขตเป็น เขตวันแรมวันโหวตก็ได้สบายครับ แต่ในปัจจุบันนี้มันไม่เป็นเช่นนั้นครับพรรคการเมือง

ของเราเพิ่งเริ่มตน .....

(นายสุกิจ ศรีสาคร ได้ยื่นและยกมือขึ้น)

ประธานรัฐสภา : ขออภัยนะครับคุณสมคิด คุณสุกิจครับ

นายสุกิจ ศรีสาคร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม สุกิจ ศรีสาคร พรรคชาติไทย จังหวัดศรีสะเกษ กระผมขอประหว่งครับ พันเอก สมคิด พุดผากพิงถึงพรรคประชาธิปัตย์ครับ ทั้ง ๆ ที่ผมไม่ใช่พรรคประชาธิปัตย์ กระผมเห็นว่าไม่ควรจะไปอ้างอิงหรือเอ่ยชื่อพรรคการเมืองใด ๆ ในการอภิปราย อย่างนี้เป็นการเสียหายแก่พรรคประชาธิปัตย์

ประธานรัฐสภา : ผมวินิจฉัยแล้วไม่เสียหายครับ คุณสมคิดว่าต่อไป

พันเอก สมคิด ศรีสังคม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุตรธานี) : ขอบทูลครับ เอละครับ กระผมจะรวบรัด เพราะฉะนั้นการที่กระผมเสนอให้มีการรวมเขตนี้มันมีประโยชน์ประการสำคัญก็คือ เอาข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในเข็ญจุบันนี้ที่เราเห็นกันโดยชัดแจ้งเลยครับในการเลือกตั้ง เอาการเลือกตั้งคราวที่แล้วนี่แหละครับ มีการครหาในเทากันมากมายเหลือเกินครับ ว่ามีการซื้อเสียง อันนี้กระผมไม่ได้เจาะจงท่านผู้ใด มีข้อครหาในเทากันมากทุ่มเทเงินทอง เพราะฉะนั้นถ้าหากว่าจะรวมเขตด้วยที่จะทุ่มเทเงินทองนั้นก็ไม่มีโอกาสที่จะกระทำได้ .....

(นายไพฑูรย์ วงศ์วานิช ได้ยื่นและยกมือขึ้น)

ประธานรัฐสภา : คุณสมคิดขออนุญาตครับ เชิญคุณไพฑูรย์ครับ

นายไพฑูรย์ วงศ์วานิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) : ท่านประธานที่เคารพ ผม ไพฑูรย์ วงศ์วานิช จากสุราษฎร์ธานี ผมขอประท้วงครับ ตามกฎข้อบังคับ เวลาพูดท่านสมาชิกต้องหันไปทางท่านประธานครับ นี่ท่าน พันเอก สมคิด หันมาทางพรรคประชาธิปัตย์ตลอดเวลา

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณสมคิดต่อไปเถอะครับ

พันเอก สมคิด ศรีสังคม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุตรธานี) : ขอ

ประทชนโหม ขอบคุดคัม หนานผู้มีเกียรติที่โลกดาวเจนนัน เอาละดรัม การรวมเทชนั
 กระทบชอกราม เว้นชี่แจงเพียงแต่นั้น เอาจ่าย ๆ ก็คือว่า เพื่อที่จะให้เริ่มทงไป
 ในทางที่ถูก เพื่อส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยนั่นเอง

ในมาตราต่อไป กระทบระชอกถาวรจะไปเสียเลยตามมาตราที่เกี่ยวข้องกัน
 เมื่อกถาวรถึงมาตรา ๑๑๖ ก็มีมาตรา ๑๑๓ มาตรา ๑๑๓ ที่ยกเลิกไปนี้ก็เนื่องจากว่า
 มันมีเกี่ยวข้องกับมาตรา ๑๑๖ เพราะว่าเมื่อเปลี่ยนแปลงมาตรา ๑๑๖ แล้ว จะต้อง
 ยกเลิกมาตรา ๑๑๓ ไปด้วยเพราะมาตรา ๑๑๓ บอกว่าในการแบ่งเขตนั้นไว้ถ้าไปถึง
 จำนวนประชากร

ที่ในมาตราต่อไปห้ามประชาชนกับ ก็เป็นมาตรา ๑๑๕ มาตรา ๑๑๕ (๒) อันนี้
 เกี่ยวพันอายุของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง มีสิทธิไปลงคะแนนเลือกตั้ง ซึ่งเดิมให้มีอายุ ๒๐ ปี
 แล้วขอแกเป็น ๑๘ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม อันนี้ก็มันข้อโต้แย้งกันมากมาย
 อย่างที่เราเคยเสนอเข้ามาในสภาคราวที่แล้ว แล้วโต้แย้งกันมากมายทั้งภายในและ
 ภายนอกสภา กระทบชอกราม เว้นสิ้น ๆ อย่างนี้กับ การที่กระทบชอกถาวรจาก
 ๒๐ ปีมาเป็น ๑๘ ปีบริบูรณ์ ก็กำลังถึงว่าในขณะที่ประชาชนของเราได้รับการศึกษาสูง
 พอสมควร แล้วคนหนุ่มคนสาวน้อยๆจะมีโอกาสได้เข้ามามีสิทธิ มีส่วนในการปกครอง
 บ้านเมืองบ้าง ความจริงมันน้อยมากที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งนี้ เพราะถ้าจะว่ากันตามอายุ
 สภายุและราษฎรโดยไม่มีกรยุบการอะไรแล้วมันก็ ๘ ปีนี้จะถึงจะได้มีโอกาส ได้ใช้
 ครึ่งหนึ่ง ๘ ปีบริบูรณ์จะได้มีโอกาสไปลงคะแนนเสียงอีกครึ่งหนึ่ง เพราะฉะนั้น
 การที่แก ๒๐ ปีมาเป็น ๑๘ ปีนี้ มันก็ไม่ได้ออกให้เกิดความเสียหายหรือเกิด
 ความเสียหายอะไร ถึงที่กระทบชอกราม เว้นชี่แจงแล้ว ว่า คนหนุ่มคนสาวในปัจจุกับนี้
 ได้รับการศึกษามาก แล้วนอกจากนั้นมันแต่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของเรา
 ก็ได้กำหนดไว้ว่าผู้หญิงกับผู้ชายที่จะแต่งงานกันได้ ผู้ชายอายุ ๑๗ ปีผู้หญิงอายุ ๑๕ ปี
 ก็แต่งงานกันได้แล้ว แล้วมีสิทธิจะทำนิติกรรมใด ๆ ได้เสียตัวแล้วไป เพราะฉะนั้น

การที่จะเลื่อนอายุจาก ๒๐ ปีมา ๑๘ ปีนี้ กระผมมองไม่เห็นเลยว่ามันจะเกิด
 ความเสียหายอะไร ท่านอาจจะคิดกว้าง ๆ ว่าเด็กอายุ ๑๘ ปี นี้ยังไม่มีโอกาสที่จะใช้
 ลุทธิจิตใจ แต่ขอให้ท่านนึกถึงการปฏิบัติโดยแท้จริงว่า เวลาที่เขาไปเลือกผู้แทนนั้น
 เขาเลือก เขาพอที่จะรู้ว่าใครที่ควรที่จะเลือกมาเป็นผู้แทน ถ้าหากว่าเทียบอายุ ๑๘ ปี
 ๑๙ ปีกับคนอายุ ๕๐ ปี ๕๐ ปี กระผมว่าในการคัดเลือกสมาชิกว่าจะเลือกนาย ก.
 นาย ข. มาเป็นผู้แทนนั้นมีมันไม่ได้เกินกับเท่าไรหรอก ท่านเองท่านสองนี่ก็รู้จักกับ
 เวลาที่ท่านไปลงคะแนนเสียงท่านเคยถึง เลิใจไหม มานั่งที่ตนเองไม่อยากจะเลือก
 เสียด้วยซ้ำไป เพราะว่าท่านไม่ชอบ ถึงเลิใจครับ มานั่งที่ก็จะเลือกพรรคไหน
 พรรคนั้น เลือกคนนั้นคนนั้น ท่านถึงเลิใจ อายุเขาไว้ก็ตาม เพราะฉะนั้นมันไม่ได้
 เกินกับเท่าไรหรอกครับ ความรับผิดชอบมันก็ไม่มากนักอะไรนัก เขาวชนอายุ ๑๘ ปี
 ไปเลือกมันไม่ได้เกินกับหรอก ๒๐ ปี ๓๐ ปีในการคัดเลือกสมาชิก ขอให้ถึงถึงในทางปฏิบัติ
 มากกว่าที่เราจะหาหลักคานี้กว่าเด็กนี้ไม่ประสีประสาอะไร แต่ในทางปฏิบัติแล้วมันเป็นอย่าง
 นั้น นี่เอาง่าย ๆ นะครับ สำหรับที่ขอแก้ไขมาตรา ๑๑๕

ที่นี้มาตรา ๑๑๕ นี้ที่ท่านองเคียวกับครับ มาตรา ๑๑๕ (๖) ของรัฐธรรมนูญ
 แห่งราชอาณาจักรไทย กระผมขอแก้ไขจากอายุ ๒๕ ปีมา เป็น ๒๐ ปีบริบูรณ์ คือ
 บรรลุปีศึกษาปีที่หกหรือครับ อันนี้ก็มีเหตุผลท่านองเคียวกับที่กระผมก็กราบเรียนมาแล้ว
 เพื่อไม่ให้เสียเวลาของสภานี้ มีเหตุผลท่านองเคียวกับนั้นแหละ แล้วในทางปฏิบัติ
 ประชาชนสมัยนี้เขาฉลาดมากแล้วอย่าไปถือว่าประชาชนนี้เขาโง่งนครับ มานั่งที่เราเฝ้า
 ผู้แทนนี้ กระผมขอรับว่าตัวของตัวเองนะ โง่กว่าประชาชนในบางกรณีนะครับ ที่นี้
 เราอย่าไปถือว่าเราจะให้เขาปกครองตนเอง จะให้เขาปกครองตนเองนั้นก็คล้ายประชาชน
 มอกว่าประชาชนไม่ได้รับการศึกษา ประชาชนชาวไทยนี้เฝ้า มันโง่มาตลอด ๕๐ ปี
 โง่กว่าเราช้อกว่าคนอื่นนี้ ช้อกว่าเราช้อกว่าบุคคลต้องการผูกขาดอำนาจไว้ในมือของ
 ตนเอง ไม่อยากปล่อยให้อำนาจการปกครองบ้านเมืองให้แก่ประชาชน ก็เพราะต้องการ
 ผูกขาดอำนาจไว้ในกำมือของบุคคลกลุ่มน้อย นี่แหละครับ เหตุการณ์มันจึงจะเปิดคู่มือขึ้น

เมื่อวันที ๑๔ ตุลาคม ถ้าหากว่าเราจะผูกขาดต่อไปมันจะระเบิดขึ้นอีก แล้วใครจะไม่
 แก่ใจครับ ปลอมเขาเออะให้เขามีสิทธิมีเสียงในการปกครองบ้านเมือง แต่ในทาง
 ปฏิบัตินั้นเราจะไปถือว่าคนอายุ ๒๐ ปีเขาใจเง่าเท่าคุณ หรือว่าประชาชนที่จะเลือก
 ผู้แทนของเขามาใจเง่าเท่าคุณ เรากล่าวหาเขามาเป็นเวลา ๓๐ ปี ๔๐ ปีแล้ว และ
 ถ้าหากว่าบังเอิญจะมีใครมาเปลี่ยนแปลงไปทำหน้าที่ผูกขาดอำนาจการปกครองบ้านเมือง
 ก็เอาข้อนี้แหละครับมา เอาข้อนี้แหละ ประชาชนเมืองไทยยังโง่งม ชะนีได้ว่ามีใครที่จะมา
 เปลี่ยนแปลงการปกครองไปในทางที่จะผูกขาดการปกครองบ้านเมือง มันก็เอาข้อนี้
 แหละครับมาแก้ ซึ่งจุดนี้แหละครับมันจะเป็นจุดเริ่มต้นแห่งการระเบิดศูนย์กลางใหญ่ขึ้นในอนาคต
 เพราะฉะนั้นกระผมจึงเห็นว่าควรระเบิดโอกาสให้ประชาชนทั้งชาติ เขาได้เขามีโอกาส
 มีสิทธิมีส่วนร่วมในการปกครองบ้านเมือง รัฐธรรมนูญของเราแม้แต่กฎหมายเราก็ยังไม่ได้
 กำหนดไว้ ประถมปีที่ ๔ เราก็ไม่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญที่ครับ ฉะนั้น
 ถ้าหากว่าเราจะเอาอายุ ๒๕ ปี ก็เอาอีกครับ แก่คนดูเป็นสำเร็จปริญญาตรีเสีย หรือ
 สำเร็จปริญญาเอกถึงจะมาเป็นผู้แทน มันก็ไม่ได้ส่วนไม่ได้สักกัน มันไม่ได้ความสัมพันธ์
 กันเลยประถมปีที่ ๔ ก็ไม่ได้กำหนดไว้ แต่อายุนี่มาพาดอย่างนี้ ในทางปฏิบัติมันกระผม
 ขอกราบเรียนหาประชาชนว่า เขาได้ผ่านการเลือกตั้งมาแล้วเร็ว ๆ นี้ ๓ - ๔ ครั้งเรา
 จะเห็นว่าประชาชนเขาเลือกเอาคนที่มีอายุมากเป็นส่วนมากมันก็ถนอมหรือถนอม ก็ยวนี้
 เราเอาอายุ ๒๐ ปี กำหนดอายุ ๒๕ ปี มีกยอายุ ๒๕ ปี - ๒๖ ปี ก็ถนอม ส่วนใหญ่
 อายุเท่าไร ประชาชนเขารู้เขาเลือกของเขาเอง เพราะฉะนั้นในการที่กระผม
 ขอเสนอแก่การอายุ ๒๕ ปี มาเป็น ๒๐ ปีบริบูรณ์ ก็มีเหตุผลดังกล่าวนี

อีกประเด็นหนึ่ง ก็คือว่าขอให้เปิดโอกาสให้คนหนุ่มคนสาวได้มาฝึกฝนในทาง
 การเมือง เข้ามามีฝึกฝนไว้ ไม่ใช่เราว่าเราจะผูกขาดเฉพาะบุคคลบางกลุ่มเท่านั้น
 เขาฝึกฝนไว้ให้เขามาเป็นผู้แทน ๔ ปี เลือกครั้งหนึ่ง เขาเลือก ๓ - ๔ ครั้ง คนที่จะ
 เป็นนายกรัฐมนตรี คณะเป็นรัฐมนตรีได้เต็มสภา เพราะว่าได้ฝึกฝนแล้วมีความรู้
 ความชำนาญ แต่ที่เมื่อกลบางกลุ่มที่เขาผูกขาดบ้านเมือง เขาบอกพวกผู้แทนราษฎร

ไม่ได้ความมาปกครองบ้านเมืองก็ล้มหาย ใหญ่ที่อำนาจก็ว่าก็เพราะเขาไม่ได้
 เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มาฝึกฝนตนเอง สองให้ประชาชนได้ฝึกฝน ๔ ปี เลือกลง
 ไปสัก ๓ - ๔ คนเท่านั้นครับ ท่านจะเอาใคร เป็นนายกรัฐมนตรี ท่านจะเอาใคร
 เป็นรัฐมนตรี ท่านจะเอาใครมาบริหารราชการแผ่นดินไม่ยากเลย เพราะเขาได้
 ฝึกฝนมาแล้วในคดีนี้เขาไม่ได้มีโอกาสที่จะมาฝึกฝน นี่สำหรับมาตราที่กระหม่อมมี
 ความนึกเห็นโดยยอตั้งแต่ได้กราบเรียนมาแล้ว

สำหรับมาตราต่อไป มาตรา ๑๓๐ อันนี้เกี่ยวกับท่านประธาน ที่กระหม่อมเสนอ
 อันนี้มาถนัดไม่ได้มีความมุ่งหมายที่จะเจาะจงต่อท่านประธานผู้ใด ไม่ได้มุ่งหมายว่าจะเป็
 การขับไล่ใส่ส่งท่านผู้ใด แต่ถัดเอาหลักของระบอบประชาธิปไตย ในสมัยก่อน
 ประธานสภาเรามีกำหนดเวลาให้ในบางประเทศเขามีกำหนดเวลาให้ อันนี้เป็นกา
 รจะให้ท่านสมาชิกหรือท่านกรรมาธิการที่จะไปพิจารณาเรื่องนี้เพื่อประกอบการพิจารณา
 สถาบันนิติบัญญัติของเรา มีประธานสภาเป็นประมุข สถาบันบริหารก็มีนายกรัฐมนตรี
 เป็นประมุข และสถาบันบริหารนั้น ยังมีทางที่จะพ้นจากตำแหน่งได้โดยทาง
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือว่าทางสภานั้นมติไม่ไว้วางใจเป็นรายตัวบุคคลหรือเป็น
 ทั้งคณะ ทั้งนี้สำหรับประธานสภาของเรานั้นกำหนดไว้ ๔ ปีเต็ม แล้วสมาชิกสภา
 ก็ไม่มีสิทธิที่จะให้ออกได้ มีประเด็น ๒ ประเด็นที่มาตรานี้ที่กระหม่อมแก้ไขเปลี่ยนแปลง
 ให้มีกำหนดเวลาให้ประธานสภาลดลงมาจาก ๔ ปี ไม่ได้อยู่ ๕ ปีเต็มนี้อย่างหนึ่งแล้ว
 อีกอย่างหนึ่งก็คือ ถ้าหากสภานั้นเห็นว่าควรจะให้ประธานสภาพ้นจากตำแหน่งได้โดย
 เสียมากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดแล้ว ก็ควรที่จะให้เป็นไปเช่นนั้น อันนี้
 มีในรัฐธรรมนูญต่างประเทศ ขอยกตัวอย่างว่า รัฐธรรมนูญของอินเดียเขามีกำหนด
 ไว้อย่างนี้ อันนี้เหตุผลง่าย ๆ อย่างที่กระหม่อมได้กราบเรียนมาแล้ว

สำหรับมาตรา ๑๓๕ ที่กระหม่อมแก้ไขเปลี่ยนแปลง ก็เกี่ยวกับเรื่องการถ่ายท
 การประชุมโดยวิหุกกระจายเสียงซึ่งเราได้กระทำอยู่ในปัจจุบันนี้ เดิมนั้นรัฐธรรมนูญ
 ไม่ได้ให้ความคุ้มครองแก่เสียงที่ออกไปนอกสภา ให้ความคุ้มครองเฉพาะในสภานั้นเท่านั้น

เพราะฉะนั้นอาจจะเกิดปัญหาในทางกฎหมายว่า ถ้าหากว่าเสียงออกไปนอกสภานี้ รัฐธรรมนูญจะคุ้มครองไว้หรือไม่ จะมีการร้องร้องกล่าวหาทันทีหรือไม่ รวมทั้งผู้มา ทำการกระจายเสียง เจ้าหน้าที่กระจายเสียงเอง เมื่อเป็นอย่างนี้แล้วกระผมจึงขอ แก่ใต้เพียงเชิญรัฐธรรมนูญฉบับนี้ให้เอกสิทธิ์คุ้มครองสมาชิกให้ คุ้มครองไปถึงภายนอก กัวย เสียงที่ออกไปข้างนอก รวมทั้งเจ้าหน้าที่กัวยที่มาทำการกระจายเสียง ก็มีอยู่ ๓ ครั้งนั้นละครับ นี่สำหรับมาตรา ๑๐๘

ที่นอกมาตราหนึ่ง มาตรา ๑๒๑ อันนี้ก็มีอยู่ เติมเต็มเขาไปไม่ได้เกี่ยว ก็คือ ในตอนท้ายของมาตราเดิมนี้ มติว่าในการตั้งคณะกรรมการของรัฐบาลขึ้น กรรมการนี้ย่อมมีอำนาจเรียกเอกสารจากบุคคลใด ๆ หรือเรียกบุคคลใด ๆ มา แถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในกิจการที่กระทำ หรือในเรื่องที่พิจารณา สอบสวนหรือศึกษาผู้อื่นใด มีเพียงแค่นั้น ก็หมายความว่าให้อำนาจแก่คณะกรรมการ นี้จะเรียกเอกสารหรือเรียกบุคคลใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนหรือศึกษาขึ้นมาได้ ถ้าหากว่าบุคคลนั้นเข็ดขีน ไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้ เขาก็กระผมพอที่จะ निकออกไปไม่มี กฎหมายบัญญัติไว้ ถ้าเขาคิดขีนเขาไม่มา กรรมการของรัฐบาลนี้ก็ไม่มีอำนาจอะไร กันั้นทำตัวปรีบ ๆ อยู่อย่างนั้นเอง เพราะฉะนั้นกระผมจึงเห็นข้อความไปว่าให้ถือว่า คณะกรรมการของรัฐบาลดังกล่าวนี้เป็นพนักงานตามกฎหมาย เพื่อที่ว่าถ้าใคร ขัดขืนแล้วก็จะเป็นการขัดคำสั่งเจ้าพนักงานตามกฎหมาย อันนี้ก็มีเหตุผลอยู่ ๆ เค้านี้

ที่สำหรับมาตรา ๑๘๕ ซึ่ง เป็นมาตราสุดท้ายของกระผมที่เสนอมานี้ มันก็ เกี่ยวกับการส่งทหารหรืออาสาสมัครไปช่วยรบในต่างประเทศ และกรณีนี้ให้ ทหารต่างดาวเข้ามาในประเทศไทย อันนี้ก็เป็นปัญหาโต้เถียงกันมานานแล้วว่า อย่างให้ทหารต่างดาวเข้ามาในประเทศไทย มันเป็นการละเมิดอธิปไตยของ ประเทศชาติ และได้มีการโต้เถียงกันมาก กระผมคิดว่าท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย คงทราบดีแล้วว่า หากไม่เราจึงมีการโต้เถียงกัน อันนี้กระผมจะไม่ขอกล่าวซ้ำ ใน สมัยสภาวิธีบัญญัติแห่งรัฐสภาก็พูดกันมามาก และประชาชนทั่วไปก็ทราบกันอยู่ ที่เป็นการที่จะ

ให้ทหารต่างควาเข้ามา ฝ่ายบริวารจะกระทำตามอำเภอใจไม่ได้ ทำตามอำเภอใจ
 ประชาชนไม่มีสิทธิมีส่วนที่รัฐเห็น เพราะฉะนั้นผู้ที่ไม่มีสิทธิมีส่วนที่รัฐเห็นก็คือ สภา
 นี้แหละครับ รัฐสภาซึ่งเป็นตัวแทนของปวงชน เพราะฉะนั้นการที่จะอนุญาตให้
 ทหารต่างควาเข้ามาคุ้มครองให้ประชาชนได้มีความเห็นชอบด้วย เพราะว่าเกี่ยวข้องกับ
 อธิปไตย เอกราชของประเทศชาติ ผู้ที่จะให้ความเห็นชอบได้ก็คือตัวแทนของประชาชน
 คือรัฐสภา อันนี้เป็นความประสงค์และเป็นความประสงค์ของประชาชนทั้งหลายทั้งปวง
 ทั่วทั้งประเทศไทย แต่ก็มีกำหนดไว้เพื่อป้องกันเอกราชและอธิปไตยของชาติบ้านเมือง
 เกี่ยวกับความซื่อสัตย์จะต้องขอความช่วยเหลือจากต่างประเทศ ถ้าในกรณีอย่างนั้นก็มี
 ข้อยกเว้นไว้ ถ้าสมมุติว่าเข้ามาแล้วจะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐสภา ถ้าหากขอไม่ทัน
 นะครับ เมื่อเวลาที่เราถูกเงินจำเป็นเพื่อความจำเป็นเอกราชของประเทศชาติ ต้อง
 มาขอความรับพิชชอบของรัฐสภาโดยมีการ เปิดสมัยประชุมอีกครั้งหนึ่ง นี้แหละครับ
 แล้วสำหรับการที่จะส่งทหารออกไปช่วยรบในต่างประเทศนั้นก็เหมือนกัน ออกไป
 ช่วยรบในต่างประเทศ อันนี้ก็มิใช่หมายความว่าทหารซึ่งเป็นคนไทยนี้ เราจะไปรบกับ
 ประเทศใด เราจะส่งไปรบกับประเทศใดนั้นควรจะได้รับความเห็นชอบไป เพราะว่า
 ส่งลูกหลานเขาไปตาย แล้วเหตุการณ์ทำนองนี้มันอาจจะมีการกระทบกระเทือนต่อ
 ความสัมพันธ์ไมตรีก็ได้ เพราะฉะนั้นถ้าการวินิจฉัยอย่างนี้คือการที่จะให้สภาหรือรัฐสภา
 ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชนได้มีโอกาสได้วินิจฉัยในความเห็นชอบด้วย อันนี้เป็น
 แนวปฏิบัติของประเทศไทยที่เรารักเอกราชและอธิปไตยโดยทั่วถึงกับครับ แต่เรื่องทั้งหมดที่
 กระผมได้กราบเรียนมานี้ กระผมขอเสนอให้ทุก ๆ ท่าน ได้โปรดอย่าไปพิจารณา
 อยางไร ๆ เราก็เป็นแต่ที่ทราบกันแล้วว่า ถ้าหากว่านำไปให้คณะกรรมการพิจารณา
 ซึ่งจะขอความเห็น ก็ขอฝากความเห็นไว้ แต่ถ้าหากว่ายังเชิญที่ประชุมวินิจฉัยว่า
 ไม่ให้ส่งไปให้คณะกรรมการ โดยจะจัดส่งมันไปหรือรับไว้ในวันนี้แล้ว กระผม
 ก็ขอฝากไว้ว่า เรื่องทั้งหมดนี้ทุกมาตราที่กระผมเสนอมานี้ ท่านไปแปรญัติก็ได้
 ท่านรับหลักการไว้ก่อน ทุกมาตราแปรญัติได้ทั้งนั้น อย่างถ้อย ๘๘ ๘๙ ๙๐ ๙๑ ๙๒ ๙๓ ๙๔ ๙๕ ๙๖ ๙๗ ๙๘ ๙๙ ๑๐๐ ๑๐๑ ๑๐๒ ๑๐๓ ๑๐๔ ๑๐๕ ๑๐๖ ๑๐๗ ๑๐๘ ๑๐๙ ๑๑๐ ๑๑๑ ๑๑๒ ๑๑๓ ๑๑๔ ๑๑๕ ๑๑๖ ๑๑๗ ๑๑๘ ๑๑๙ ๑๒๐ ๑๒๑ ๑๒๒ ๑๒๓ ๑๒๔ ๑๒๕ ๑๒๖ ๑๒๗ ๑๒๘ ๑๒๙ ๑๓๐ ๑๓๑ ๑๓๒ ๑๓๓ ๑๓๔ ๑๓๕ ๑๓๖ ๑๓๗ ๑๓๘ ๑๓๙ ๑๔๐ ๑๔๑ ๑๔๒ ๑๔๓ ๑๔๔ ๑๔๕ ๑๔๖ ๑๔๗ ๑๔๘ ๑๔๙ ๑๕๐ ๑๕๑ ๑๕๒ ๑๕๓ ๑๕๔ ๑๕๕ ๑๕๖ ๑๕๗ ๑๕๘ ๑๕๙ ๑๖๐ ๑๖๑ ๑๖๒ ๑๖๓ ๑๖๔ ๑๖๕ ๑๖๖ ๑๖๗ ๑๖๘ ๑๖๙ ๑๗๐ ๑๗๑ ๑๗๒ ๑๗๓ ๑๗๔ ๑๗๕ ๑๗๖ ๑๗๗ ๑๗๘ ๑๗๙ ๑๘๐ ๑๘๑ ๑๘๒ ๑๘๓ ๑๘๔ ๑๘๕ ๑๘๖ ๑๘๗ ๑๘๘ ๑๘๙ ๑๙๐ ๑๙๑ ๑๙๒ ๑๙๓ ๑๙๔ ๑๙๕ ๑๙๖ ๑๙๗ ๑๙๘ ๑๙๙ ๒๐๐ ๒๐๑ ๒๐๒ ๒๐๓ ๒๐๔ ๒๐๕ ๒๐๖ ๒๐๗ ๒๐๘ ๒๐๙ ๒๑๐ ๒๑๑ ๒๑๒ ๒๑๓ ๒๑๔ ๒๑๕ ๒๑๖ ๒๑๗ ๒๑๘ ๒๑๙ ๒๒๐ ๒๒๑ ๒๒๒ ๒๒๓ ๒๒๔ ๒๒๕ ๒๒๖ ๒๒๗ ๒๒๘ ๒๒๙ ๒๓๐ ๒๓๑ ๒๓๒ ๒๓๓ ๒๓๔ ๒๓๕ ๒๓๖ ๒๓๗ ๒๓๘ ๒๓๙ ๒๔๐ ๒๔๑ ๒๔๒ ๒๔๓ ๒๔๔ ๒๔๕ ๒๔๖ ๒๔๗ ๒๔๘ ๒๔๙ ๒๕๐ ๒๕๑ ๒๕๒ ๒๕๓ ๒๕๔ ๒๕๕ ๒๕๖ ๒๕๗ ๒๕๘ ๒๕๙ ๒๖๐ ๒๖๑ ๒๖๒ ๒๖๓ ๒๖๔ ๒๖๕ ๒๖๖ ๒๖๗ ๒๖๘ ๒๖๙ ๒๗๐ ๒๗๑ ๒๗๒ ๒๗๓ ๒๗๔ ๒๗๕ ๒๗๖ ๒๗๗ ๒๗๘ ๒๗๙ ๒๘๐ ๒๘๑ ๒๘๒ ๒๘๓ ๒๘๔ ๒๘๕ ๒๘๖ ๒๘๗ ๒๘๘ ๒๘๙ ๒๙๐ ๒๙๑ ๒๙๒ ๒๙๓ ๒๙๔ ๒๙๕ ๒๙๖ ๒๙๗ ๒๙๘ ๒๙๙ ๓๐๐ ๓๐๑ ๓๐๒ ๓๐๓ ๓๐๔ ๓๐๕ ๓๐๖ ๓๐๗ ๓๐๘ ๓๐๙ ๓๑๐ ๓๑๑ ๓๑๒ ๓๑๓ ๓๑๔ ๓๑๕ ๓๑๖ ๓๑๗ ๓๑๘ ๓๑๙ ๓๒๐ ๓๒๑ ๓๒๒ ๓๒๓ ๓๒๔ ๓๒๕ ๓๒๖ ๓๒๗ ๓๒๘ ๓๒๙ ๓๓๐ ๓๓๑ ๓๓๒ ๓๓๓ ๓๓๔ ๓๓๕ ๓๓๖ ๓๓๗ ๓๓๘ ๓๓๙ ๓๔๐ ๓๔๑ ๓๔๒ ๓๔๓ ๓๔๔ ๓๔๕ ๓๔๖ ๓๔๗ ๓๔๘ ๓๔๙ ๓๕๐ ๓๕๑ ๓๕๒ ๓๕๓ ๓๕๔ ๓๕๕ ๓๕๖ ๓๕๗ ๓๕๘ ๓๕๙ ๓๖๐ ๓๖๑ ๓๖๒ ๓๖๓ ๓๖๔ ๓๖๕ ๓๖๖ ๓๖๗ ๓๖๘ ๓๖๙ ๓๗๐ ๓๗๑ ๓๗๒ ๓๗๓ ๓๗๔ ๓๗๕ ๓๗๖ ๓๗๗ ๓๗๘ ๓๗๙ ๓๘๐ ๓๘๑ ๓๘๒ ๓๘๓ ๓๘๔ ๓๘๕ ๓๘๖ ๓๘๗ ๓๘๘ ๓๘๙ ๓๙๐ ๓๙๑ ๓๙๒ ๓๙๓ ๓๙๔ ๓๙๕ ๓๙๖ ๓๙๗ ๓๙๘ ๓๙๙ ๔๐๐ ๔๐๑ ๔๐๒ ๔๐๓ ๔๐๔ ๔๐๕ ๔๐๖ ๔๐๗ ๔๐๘ ๔๐๙ ๔๑๐ ๔๑๑ ๔๑๒ ๔๑๓ ๔๑๔ ๔๑๕ ๔๑๖ ๔๑๗ ๔๑๘ ๔๑๙ ๔๒๐ ๔๒๑ ๔๒๒ ๔๒๓ ๔๒๔ ๔๒๕ ๔๒๖ ๔๒๗ ๔๒๘ ๔๒๙ ๔๓๐ ๔๓๑ ๔๓๒ ๔๓๓ ๔๓๔ ๔๓๕ ๔๓๖ ๔๓๗ ๔๓๘ ๔๓๙ ๔๔๐ ๔๔๑ ๔๔๒ ๔๔๓ ๔๔๔ ๔๔๕ ๔๔๖ ๔๔๗ ๔๔๘ ๔๔๙ ๔๕๐ ๔๕๑ ๔๕๒ ๔๕๓ ๔๕๔ ๔๕๕ ๔๕๖ ๔๕๗ ๔๕๘ ๔๕๙ ๔๖๐ ๔๖๑ ๔๖๒ ๔๖๓ ๔๖๔ ๔๖๕ ๔๖๖ ๔๖๗ ๔๖๘ ๔๖๙ ๔๗๐ ๔๗๑ ๔๗๒ ๔๗๓ ๔๗๔ ๔๗๕ ๔๗๖ ๔๗๗ ๔๗๘ ๔๗๙ ๔๘๐ ๔๘๑ ๔๘๒ ๔๘๓ ๔๘๔ ๔๘๕ ๔๘๖ ๔๘๗ ๔๘๘ ๔๘๙ ๔๙๐ ๔๙๑ ๔๙๒ ๔๙๓ ๔๙๔ ๔๙๕ ๔๙๖ ๔๙๗ ๔๙๘ ๔๙๙ ๕๐๐ ๕๐๑ ๕๐๒ ๕๐๓ ๕๐๔ ๕๐๕ ๕๐๖ ๕๐๗ ๕๐๘ ๕๐๙ ๕๑๐ ๕๑๑ ๕๑๒ ๕๑๓ ๕๑๔ ๕๑๕ ๕๑๖ ๕๑๗ ๕๑๘ ๕๑๙ ๕๒๐ ๕๒๑ ๕๒๒ ๕๒๓ ๕๒๔ ๕๒๕ ๕๒๖ ๕๒๗ ๕๒๘ ๕๒๙ ๕๓๐ ๕๓๑ ๕๓๒ ๕๓๓ ๕๓๔ ๕๓๕ ๕๓๖ ๕๓๗ ๕๓๘ ๕๓๙ ๕๔๐ ๕๔๑ ๕๔๒ ๕๔๓ ๕๔๔ ๕๔๕ ๕๔๖ ๕๔๗ ๕๔๘ ๕๔๙ ๕๕๐ ๕๕๑ ๕๕๒ ๕๕๓ ๕๕๔ ๕๕๕ ๕๕๖ ๕๕๗ ๕๕๘ ๕๕๙ ๕๖๐ ๕๖๑ ๕๖๒ ๕๖๓ ๕๖๔ ๕๖๕ ๕๖๖ ๕๖๗ ๕๖๘ ๕๖๙ ๕๗๐ ๕๗๑ ๕๗๒ ๕๗๓ ๕๗๔ ๕๗๕ ๕๗๖ ๕๗๗ ๕๗๘ ๕๗๙ ๕๘๐ ๕๘๑ ๕๘๒ ๕๘๓ ๕๘๔ ๕๘๕ ๕๘๖ ๕๘๗ ๕๘๘ ๕๘๙ ๕๙๐ ๕๙๑ ๕๙๒ ๕๙๓ ๕๙๔ ๕๙๕ ๕๙๖ ๕๙๗ ๕๙๘ ๕๙๙ ๖๐๐ ๖๐๑ ๖๐๒ ๖๐๓ ๖๐๔ ๖๐๕ ๖๐๖ ๖๐๗ ๖๐๘ ๖๐๙ ๖๑๐ ๖๑๑ ๖๑๒ ๖๑๓ ๖๑๔ ๖๑๕ ๖๑๖ ๖๑๗ ๖๑๘ ๖๑๙ ๖๒๐ ๖๒๑ ๖๒๒ ๖๒๓ ๖๒๔ ๖๒๕ ๖๒๖ ๖๒๗ ๖๒๘ ๖๒๙ ๖๓๐ ๖๓๑ ๖๓๒ ๖๓๓ ๖๓๔ ๖๓๕ ๖๓๖ ๖๓๗ ๖๓๘ ๖๓๙ ๖๔๐ ๖๔๑ ๖๔๒ ๖๔๓ ๖๔๔ ๖๔๕ ๖๔๖ ๖๔๗ ๖๔๘ ๖๔๙ ๖๕๐ ๖๕๑ ๖๕๒ ๖๕๓ ๖๕๔ ๖๕๕ ๖๕๖ ๖๕๗ ๖๕๘ ๖๕๙ ๖๖๐ ๖๖๑ ๖๖๒ ๖๖๓ ๖๖๔ ๖๖๕ ๖๖๖ ๖๖๗ ๖๖๘ ๖๖๙ ๖๗๐ ๖๗๑ ๖๗๒ ๖๗๓ ๖๗๔ ๖๗๕ ๖๗๖ ๖๗๗ ๖๗๘ ๖๗๙ ๖๘๐ ๖๘๑ ๖๘๒ ๖๘๓ ๖๘๔ ๖๘๕ ๖๘๖ ๖๘๗ ๖๘๘ ๖๘๙ ๖๙๐ ๖๙๑ ๖๙๒ ๖๙๓ ๖๙๔ ๖๙๕ ๖๙๖ ๖๙๗ ๖๙๘ ๖๙๙ ๗๐๐ ๗๐๑ ๗๐๒ ๗๐๓ ๗๐๔ ๗๐๕ ๗๐๖ ๗๐๗ ๗๐๘ ๗๐๙ ๗๑๐ ๗๑๑ ๗๑๒ ๗๑๓ ๗๑๔ ๗๑๕ ๗๑๖ ๗๑๗ ๗๑๘ ๗๑๙ ๗๒๐ ๗๒๑ ๗๒๒ ๗๒๓ ๗๒๔ ๗๒๕ ๗๒๖ ๗๒๗ ๗๒๘ ๗๒๙ ๗๓๐ ๗๓๑ ๗๓๒ ๗๓๓ ๗๓๔ ๗๓๕ ๗๓๖ ๗๓๗ ๗๓๘ ๗๓๙ ๗๔๐ ๗๔๑ ๗๔๒ ๗๔๓ ๗๔๔ ๗๔๕ ๗๔๖ ๗๔๗ ๗๔๘ ๗๔๙ ๗๕๐ ๗๕๑ ๗๕๒ ๗๕๓ ๗๕๔ ๗๕๕ ๗๕๖ ๗๕๗ ๗๕๘ ๗๕๙ ๗๖๐ ๗๖๑ ๗๖๒ ๗๖๓ ๗๖๔ ๗๖๕ ๗๖๖ ๗๖๗ ๗๖๘ ๗๖๙ ๗๗๐ ๗๗๑ ๗๗๒ ๗๗๓ ๗๗๔ ๗๗๕ ๗๗๖ ๗๗๗ ๗๗๘ ๗๗๙ ๗๘๐ ๗๘๑ ๗๘๒ ๗๘๓ ๗๘๔ ๗๘๕ ๗๘๖ ๗๘๗ ๗๘๘ ๗๘๙ ๗๙๐ ๗๙๑ ๗๙๒ ๗๙๓ ๗๙๔ ๗๙๕ ๗๙๖ ๗๙๗ ๗๙๘ ๗๙๙ ๘๐๐ ๘๐๑ ๘๐๒ ๘๐๓ ๘๐๔ ๘๐๕ ๘๐๖ ๘๐๗ ๘๐๘ ๘๐๙ ๘๑๐ ๘๑๑ ๘๑๒ ๘๑๓ ๘๑๔ ๘๑๕ ๘๑๖ ๘๑๗ ๘๑๘ ๘๑๙ ๘๒๐ ๘๒๑ ๘๒๒ ๘๒๓ ๘๒๔ ๘๒๕ ๘๒๖ ๘๒๗ ๘๒๘ ๘๒๙ ๘๓๐ ๘๓๑ ๘๓๒ ๘๓๓ ๘๓๔ ๘๓๕ ๘๓๖ ๘๓๗ ๘๓๘ ๘๓๙ ๘๔๐ ๘๔๑ ๘๔๒ ๘๔๓ ๘๔๔ ๘๔๕ ๘๔๖ ๘๔๗ ๘๔๘ ๘๔๙ ๘๕๐ ๘๕๑ ๘๕๒ ๘๕๓ ๘๕๔ ๘๕๕ ๘๕๖ ๘๕๗ ๘๕๘ ๘๕๙ ๘๖๐ ๘๖๑ ๘๖๒ ๘๖๓ ๘๖๔ ๘๖๕ ๘๖๖ ๘๖๗ ๘๖๘ ๘๖๙ ๘๗๐ ๘๗๑ ๘๗๒ ๘๗๓ ๘๗๔ ๘๗๕ ๘๗๖ ๘๗๗ ๘๗๘ ๘๗๙ ๘๘๐ ๘๘๑ ๘๘๒ ๘๘๓ ๘๘๔ ๘๘๕ ๘๘๖ ๘๘๗ ๘๘๘ ๘๘๙ ๘๙๐ ๘๙๑ ๘๙๒ ๘๙๓ ๘๙๔ ๘๙๕ ๘๙๖ ๘๙๗ ๘๙๘ ๘๙๙ ๙๐๐ ๙๐๑ ๙๐๒ ๙๐๓ ๙๐๔ ๙๐๕ ๙๐๖ ๙๐๗ ๙๐๘ ๙๐๙ ๙๑๐ ๙๑๑ ๙๑๒ ๙๑๓ ๙๑๔ ๙๑๕ ๙๑๖ ๙๑๗ ๙๑๘ ๙๑๙ ๙๒๐ ๙๒๑ ๙๒๒ ๙๒๓ ๙๒๔ ๙๒๕ ๙๒๖ ๙๒๗ ๙๒๘ ๙๒๙ ๙๓๐ ๙๓๑ ๙๓๒ ๙๓๓ ๙๓๔ ๙๓๕ ๙๓๖ ๙๓๗ ๙๓๘ ๙๓๙ ๙๔๐ ๙๔๑ ๙๔๒ ๙๔๓ ๙๔๔ ๙๔๕ ๙๔๖ ๙๔๗ ๙๔๘ ๙๔๙ ๙๕๐ ๙๕๑ ๙๕๒ ๙๕๓ ๙๕๔ ๙๕๕ ๙๕๖ ๙๕๗ ๙๕๘ ๙๕๙ ๙๖๐ ๙๖๑ ๙๖๒ ๙๖๓ ๙๖๔ ๙๖๕ ๙๖๖ ๙๖๗ ๙๖๘ ๙๖๙ ๙๗๐ ๙๗๑ ๙๗๒ ๙๗๓ ๙๗๔ ๙๗๕ ๙๗๖ ๙๗๗ ๙๗๘ ๙๗๙ ๙๘๐ ๙๘๑ ๙๘๒ ๙๘๓ ๙๘๔ ๙๘๕ ๙๘๖ ๙๘๗ ๙๘๘ ๙๘๙ ๙๙๐ ๙๙๑ ๙๙๒ ๙๙๓ ๙๙๔ ๙๙๕ ๙๙๖ ๙๙๗ ๙๙๘ ๙๙๙ ๑๐๐๐

อย่างนี้ท่านรับหลักการไว้ก่อนเถอะครับ **ทุกภาคราชการจะไปปฏิบัติก็ได้ออกก็ได้**
เพราะว่าในหลักการมันได้กล่าวไว้เป็นแต่เพียงภาคทฤษฏีเท่านั้น ท่านจะไปปฏิบัติ
๑๘ ปีเป็น ๒๐ ปีหรือว่า ๒๐ ปีเป็น ๒๓ ปีก็ได้ เพราะฉะนั้นกะผมขอฝากไว้เท่านั้น
ขอขอบคุณครับ

นายเสนาะ เอกพจน์ สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
เสนาะ เอกพจน์ สมาชิกวุฒิสภา ขอขอบพระคุณที่ไต่ถามเอาญาติให้พูด โดยเหตุที่ว่า
สภานี้จะจัดส่งเรื่องไปให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นกระผม
จะกราบเรียนเป็นเพียงข้อสังเกตต่อคณะกรรมการของสภานี้เพียงสั้น ๆ จริงอยู่
ในสหรัฐอเมริกา ประธานาธิบดีท่านเคยออกกฎหมายเพื่อขอให้เด็กอายุ ๑๘ ปี
มาลงคะแนนเลือกตั้งได้ แต่กระผมเห็นว่าอันนั้นไม่สู้จะมีอันตราย เพราะว่าข้าง เก่ง
ก็เลือกบุคคลเพียง ๘ คน คือพรรครีพับลิกันมี ๒ คน คือประธาน ๑ คน รองประธาน
๑ คน พรรคดีโมแครต ๒ คน คือประธาน ๑ คน รองประธาน ๑ คน จึงไม่มีอันตราย
แต่ในกาที่เราจะแก้ไขอายุซึ่งมีอายุเพียง ๑๘ ปียังไม่บรรลุนิติภาวะไปเลือกคน
มากมายถึง ๒๕๕ คนนั้น กระผมวิตกตรงนี้เพราะเหตุว่าถ้าเขาลงไปเลือกเอาพวกของ
อภิมหาอำนาจ เขามาเต็มสภา หรือ เกินกึ่งหนึ่งเป็นรัฐบาล อะไรมันจะเกิดขึ้นครับ
เป็นข้อสังเกตคนเรานั้นกฎหมายบอกว่าไม่ไหวทรัพย์สิน แต่คนสมัยนี้ฉลาดเหลือเกินครับ
พยายามทำอะไรแบบนั้นเป็นสินค้าซื้อและขายได้ เพราะฉะนั้นกระผมวิตกก็ทุกสิ่ง
แต่อย่างไรก็ตามท่านประธานที่เคารพ ถ้าเสียงส่วนใหญ่จะไม่วิตกอยากเอาประเทศชาติ
สุดท้ายรักและห่วงแทนไปทดสอยและสองของ กระผมก็พอใจ

ต่อไปนี้กระผมขอประพาทกราบเรียนเปรียบเทียบ ใ้ท่านประธานและรัฐสภานี้
ได้พิจารณาเพราะเหตุถึงเหตุผลว่า เหตุใดในอดีตเขาจึงจะมีกระวังในเรื่องกำหนดอายุ
ปัญหาแรกเรื่อง เอจไลน์ (Age - Line) อันนี้คือหมายความว่าตรงไหนที่เราจะ
แยกแยะว่าคนรู้จักมีรัฐจักขอบ มันก็มีเกณฑ์อย่างนี้เกิดขึ้นแล้วในอดีต ถ้าศาลอยากจะ
ว่าจำเลยคนนี้สามารถแยกแยะความผิดชอบได้หรือไม่ ท่านก็จะวางแอปเปิ้ลคือผลไม้

ชนิดหนึ่งแล้วก็เพิ่มเพิ่มมีขึ้นเป็นเงินตราของอังกฤษ แอง ๆ ถ้อย ๆ สัตว์ของเรา ให้เด็กเลือก ตามปกติทั่ว ๆ ไปเด็กนั้นต้องชอบนมแม่ครับ แต่ถ้าเด็กโตไปเลือกเอาเพิ่มมี ถ้าหากว่าเด็กคนนั้นสามารถแยกแยะก็ คือ สติถึงกวีไรท์ดวอร์อง (distinguish right or wrong) แยกแยะอะไรผิด อะไรถูกได้ ก็ถือว่ารู้จักผิดชอบ เพราะฉะนั้นใน ค.ศ. ๑๙๐๘ น้องชาย ๗ ขวบ ที่สาว ๑๑ ขวบ ถูกศาลประหารชีวิต นี่ประการที่ ๑

ในประการที่ ๒ ในกฎหมายไทยในรัชกาลที่ ๑ มีกฎหมายตราสามดวง มาตรา ๑๐ ว่า ขอโทษ ในลักษณะวิพากษ์ มาตรา ๑๐ กล่าวว่า เด็ก ๗ เข้า เข้า ๑๐ เป็นคนหลงใหล บัดนี้ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๗๓ ว่า เด็กอายุยังไม่เกิน ๗ ปี กระทำผิดในท้องรับโทษ มาตรา ๗๖ เด็กอายุเกิน ๑๗ ปีแต่ไม่เกิน ๒๐ ปีทำผิดศาลเห็นสมควรจะลดมาตราส่วนโทษให้หนึ่งในสามหรือกึ่งหนึ่งก็ได้ ชายอายุ ๒๐ ปีจึงจะถูกเกณฑ์เข้ารับราชการทหาร ถ้าจะเอา ๑๘ ปีมีสิทธิเลือกตั้งได้ กระแอมขอประทานเสนอรัฐบาลหรือพรรคตั้งผู้แทนราษฎร การจะเสนอแก้ไขลดอายุ ๑๘ ปีเข้ารับราชการทหารเสียด้วย ตามพระราชบัญญัติข้าราชการตุลาการ และพระราชบัญญัติพนักงานอัยการ นอกจากจะต้อง เป็นนิติศาสตร์บัณฑิตและเป็นต้นคดีด้วยแล้ว อายุจะต้อง ๒๕ ปีจึงจะสมัครเป็นตุลาการและอัยการได้ เพราะว่าเป็นผู้ที่ก้ำกัสนี้เสียภาพ ชีวิตและร่างกาย ตลอดจนทรัพย์สินของประชาชนไว้ จึงต้องเอาคนที่มีความรอบคอบ มีวัยวุฒิ แต่ผู้ที่จะทำประเทศไว้ในเมื่อ เชน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถ้าอายุหน่อย ๆ กระแอมเป็นห่วงและวิตกเหลือเกินครับ ที่นี้ในกฎหมายในพระพุทธศาสนาที่เราเรียกว่า วินัย พระพุทธเจ้า ได้ทรงบัญญัติว่า อายุต้อง ๒๐ ปีบริบูรณ์จึงจะอุปสมบทได้ พระพุทธเจ้าเห็นทรงฉลาดเฉียบแหลม แล้วก็ ๒๕๐๐ ปีแล้วกฎข้อนี้ยังไม่เคยถูกแก้ ประทานโทษครับ กระแอมว่าใครก็ตามมีใจอาจไปคิดว่า พระองค์เป็นโคโคในเสาค่าเวลานี้ คงระคนรกไม่รู้จักบุญรู้จักเกิดเป็นแน่ นี่กฎหมายไทยที่กระแอมกราบเรียนท่านประธานที่เคารพ แล้วกระแอมจะวกไปในต่างประเทศบ้าง ถึงแม้จะมีสมาชิกสภา

ท่านกล่าวว่า เราเป็นคนไทยไม่ควรเอากฎหมายต่างประเทศมา ใช้ที่ระบอบของ
 กรามเปรียบด้วยความเคารพว่าเมืองไทยเรานั้นเวลาร่างกฎหมาย อีกตัวอย่าง
 กฎหมายอาชญากรรมที่ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ คงมีราวต่างประเทศมารวม
 กระทั่งเอาความตกลงเอกราชของญี่ปุ่น เพราะฉะนั้นเราก็ไม่ควรจะยึดมั่นแต่กับ
 ในต่างประเทศนั้น เช่นอังกฤษ อายุทอง ๒๑ ปีบริบูรณ์จึงจะบรรลุนิติภาวะ เขาเรียกว่า
 ฟูลเอจ (Full Age) แล้วก็พระราชบัญญัติเลือกตั้งของเขา ค.ศ. ๑๘๘๘
 มาตราที่ว่ามีอายุที่จะเลือกตั้งได้ต้องมีอายุ ๒๑ ปีบริบูรณ์ ที่กระบวนกรรมาเริ่มถึง
 กฎหมายรัฐธรรมนูญของเราฉบับเก่า ๆ แต่จะไม่เรียงจะรวมไว้เพื่อให้สั้นกับ
 ปี ๒๔๗๕ ฉบับของเราฉบับแรก มาตรา ๓๑ อายุให้บัญญัติไว้ในกฎหมายเลือกตั้ง
 กฎหมายเลือกตั้งปี พ.ศ. ๒๔๗๕ มาตรา ๕ ว่าผู้มีสิทธิเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ต้องมีอายุ ๒๑ ปี ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งต้องมีอายุ ๒๐ ปี ที่มีมาฉบับปี พ.ศ. ๒๔๗๖
 ที่เราเรียกของกันนักหนาว่าเป็นฉบับที่ดีที่สุด มาตรา ๒๖ ว่าผู้มีสิทธิเป็นสมาชิก-
 สภาผู้แทนราษฎรต้องอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปีบริบูรณ์ มาตรา ๔๘ ผู้เลือกตั้งอายุไม่ต่ำกว่า
 อายุ ๒๐ ปีบริบูรณ์ ที่มีมาฉบับปี พ.ศ. ๒๕๑๑ ฉบับที่ร่างนานที่สุด โดยมีบทว่าอายุ
 มากที่สุด คือถึง ๑๐ ปี มาตรา ๔๔ ว่าผู้มีสิทธิรับเลือกตั้งมีอายุไม่ต่ำกว่า ๓๐ ปีบริบูรณ์
 มาตรา ๔๘ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ ท่านประธานที่เคารพครับ
 กระผมขอสรุปว่าจากหลักฐานต่าง ๆ ที่กระผมค้นคว้าและอ้างอิงมานี้เห็นได้ว่าอายุ
 ๒๕ ปีสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ และอายุ ๒๐ ปีสำหรับผู้มีสิทธิ
 เลือกตั้งได้นั้น มีเหตุผลและมีข้อสนับสนุนมากกว่า โดยเฉพาะในประเทศของเราใน
 และขอประทานกรรมาเรียนท่านประธานเพื่อจะได้เป็นการกรรมาเรียน ไปถึง
 คณะกรรมการวิสามัญที่จะพิจารณาร่างว่า การเลือกตั้งของเรานั้นมีใครเลือกตั้ง
 เฉพาะแต่ในกรุง เทพมหานคร ซึ่งมีนักศึกษาระดับมัธยมศึกษา แต่ว่าเราเลือกตั้ง
 ทั้งพระราชอาณาจักรไทย ซึ่งมีคนมากมายในหัวเมืองนั้น เราก็เป็นที่ทราบกันแล้วว่า
 อยากรู้แต่เขาชวนอายุ ๑๘ ปีเลยครับ เป็นผู้ใหญ่แล้วก็ยังจำมาจากที่จะเลือกตั้งต้อง

ไปหาทานกำนันครับ ท่านผู้ใหญ่ครับ จะเอาใครก็ และบางทีคนภายนอกไปแนะนำก็มี เพราะฉะนั้นกระผมกราบวิงวอนขอให้ท่านถึงขั้นนี้ด้วย อย่างไรก็ตามกระผมกราบเรียน เป็นครั้งสุดท้ายว่ารัฐธรรมนูญนี้เป็นกฎหมายสูงสุดเป็นกฎหมายแม่บท สำหรับใช้ปกครอง ประเทศชาติโดยตรง ถ้าไม่จำเป็นจริง ๆ แล้ว กระผมขอวิงวอนกราบไหว้ขอรับ อดใจไปเถิดคง เสนอจะเสียดายความรู้สึกดีและดีก็ดีกว่า และจะเป็นเหตุหนึ่งที่เราจะแก้ แล้วก็จะแก้กันเรื่อยไป กระผมขอขอบพระคุณ ขอจบเพียงแค่นี้ครับ

นายมงคล สุนทรชจร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) :

ท่านประธานที่เคารพ กระผม มงคล สุนทรชจร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา กระผมก็มีความเห็นเหมือนกับชู้คดีที่มานะแล้ว คือถ้าหากว่าจะอภิปรายสนับสนุนหรือ ถัดกันก็ต่อไป จะเป็นการเปลืองเวลาของรัฐสภาแห่งนี้ กระผมจึงขอเสนอญัตติขอให้ รัฐสภาที่ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไปให้คณะกรรมการพิจารณาเสียก่อน ที่จะรับ หลักการ และอย่าทะเลาะตอบโต้ด้วยครับว่า คณะกรรมาธิการนั้นตามข้อบังคับ การประชุมและบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๑ เราอาจจะต้องตั้งขึ้น แต่เพื่อ ประหยัดเวลาของรัฐสภาแห่งนี้เช่นเดียวกัน และกระผมขอเสนอญัตติด้วยว่า ขอให้ ส่งไปให้คณะกรรมการชุดที่ได้พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไข เพิ่มเติมฉบับของคุณไชยวัฒน์ ไกรบสู่นันทน์ ครับ

ประธานรัฐสภา : อธิบายเสีย ๒ ญัตติเลยครับ เอาที่จะขึ้นตอน ก่อนว่า ในชั้นนี้คุณมงคล เสนอว่าส่งญัตติไปให้คณะกรรมการพิจารณา ก่อนรับหลักการ ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : มีผู้รับรองถูกต้อง จะมีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น หรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานรัฐสภา : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นก็ถือว่า

ประจุมโนมติ

นายสมพร จูรีมาต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ร้อยเอ็ด) : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผมเห็นว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญซึ่งแก้ไขมาแล้วอันสำคัญของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การอภิปรายซึ่งสั่งเหตุผลแล้ว กระผมเห็นว่าสมควรอย่างยิ่งที่สภานี้จะให้สั่งเหตุผลหลาย ๆ แห่ง หลาย ๆ มุม โดยเฉพาะท่านกรรมาธิการที่แต่งตั้งไปแล้วแล้วแต่เป็นผู้ทรงคุณ แต่กระผมยังคิดว่ากรรมาธิการที่ตั้งนั้นไม่ชอบเห็นหรือจูงใจมาจากที่ไหน จะเป็นผู้ใดเสมออย่างไรขอประธานโทษ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะให้สภาที่ใดอภิปรายถึง เหตุผลอันต้องแท้ เพื่อจะให้กรรมาธิการนี้ได้พิจารณาอีกชั้นหนึ่ง เพื่อความไม่ผิดพลาดในอนาคต กระผมคิดว่าการอภิปรายและสั่ง เหตุผลของสภานี้ย่อมเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง และเป็นอำนาจของสภาที่แท้จริงอยู่ แต่ท่านประธานย่อมมีความวิตกด้านหรือที่ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรม และเห็นความเหมาะสมประการใดหรือไม่ ท่านวุฒิสมาชิกท่านเป็นผู้ทรงแก้ไขเรียน และท่านเป็นผู้ที่มีความรอบรู้หลาย ๆ ด้าน กระผมอยากจะได้ฟังความคิดเห็นของวุฒิสมาชิก และท่านผู้ทรงคุณวุฒิของสภานี้หลาย ๆ ท่านประกอบกันไม่ ยิ่งกว่านั้น ประชาชนทั่วประเทศกำลังนั่งฟังอยู่ เราปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพียงแต่จะมาพูดกันสองคน แล้วก็อภิปรายโดยใช้วิธีใช้เสียงเพียงแค่นี้ กระผมคิดว่าเหตุผลจะเป็นการน้อยไปสำหรับประชาชนทั่วประเทศ ทั้งนี้จะเห็นเวลาพรรคที่จะเป็นรัฐบาลหรือประกอบด้วยรัฐบาลนั้นย่อมมีเสียงข้างมาก ย่อมมีการที่จะลงคะแนนหรือยกมือที่จะชนะอยู่วันยังค่ำ แต่อยากจะได้ฟังความเห็นของสภา และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้ตลอดเวลาอันมีความชอบทานใจเห็นแก่ประชาชน หรือยอมเสียเวลาเล็กน้อยให้ประชาชนได้พิจารณาถึงความผิดพลาด ความไม่ความตายของอนาคตของบ้านเมืองด้วย กระผมมีความเห็นอย่างนี้ ถ้าอย่างไรก็ตามการวินิจฉัยของกระผมนี้ ถ้าหากว่าจะเกิดประโยชน์แก่ประชาชนแก่ประเทศชาติและสภานี้แล้ว กระผมคิดว่าท่านทั้งหลายเป็นผู้เสียสละแล้วทุกท่าน และเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้วยประการทั้งปวง กระผมจึงคิดว่าขอให้ท่านประธาน

ได้โปรดกรุณาได้ใช้พิจารณาอนุญาตอันเหมาะสมอีกครั้งหนึ่ง ขอขอบคุณ

ประธานรัฐสภา : ก็อย่างนั้นละครับ การพิจารณาเวลายังไม่ยุติหรือถก
การถกเถียงเรายังมีในโอกาสต่อไป แต่ที่มีผู้เสนอยุติให้คณะกรรมการพิจารณา
ก่อนรับหลักการ ก็เชื่อจะให้คณะกรรมการนั้นไปพิจารณาถกกันตรงหน้าอีกทีหนึ่งแล้วมา
ถกเถียงกันในสภา เหตุผลก็รักคุณเจ้า ถ้าจะถกเถียงกันจนสิ้นสไปเลยนั้นก็
สามารถจะพิจารณาหรือไม่รับได้ในทันที เพราะฉะนั้นเพียงแต่ส่งเรื่องไปก่อน
เท่านั้น อภิปรายสักครา ๆ ได้ใจความ รายละเอียดก็ยกมาบ้างแล้ว แล้วส่งเรื่อง
กลับคืนมา ผมว่าถูกต้อง เมื่อมีผู้เสนอว่าขอให้ส่งเรื่องไปอยู่คณะกรรมการก่อนรับ
หลักการ และไม่มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ก็ถือว่าที่ประชุมคือมติให้ส่ง
ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติมไปยังคณะกรรมการการ
พิจารณาเรื่องนี้ไว้ก่อน ปัญหาว่าคณะกรรมการนี้จะเอาอย่างไร ขอเชิญเสนอ
ต่อกัน

นายพิภพ อะสีติรัตน์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
ท่านประธานที่เคารพ กระผม พิศ พิศิทธิ์ ส.ส. กรุงเทพมหานคร พรรค
ประชาธิปัตย์ กระผมขอเสนอให้เป็นคณะกรรมการวิสามัญชุดที่แต่งตั้งไป เมื่อครั้งที่
๔๑ คนเช่นเดิมครับ

ประธานรัฐสภา : ก็คณะกรรมการวิสามัญ ซึ่งพิจารณาชุดที่ใน
ระเบียบวาระที่ ๒ มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

นายวินัย ทองลงยา สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
วินัย ทองลงยา วุฒิสมาชิก ขอขอบคุณเช่นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่อยากจะทำ
วุฒิสมาชิกแสดงความนึกเห็นเกี่ยวกับการแก้ไขรัฐธรรมนูญทั้ง ๕ ฉบับที่เสนอมานี้
กระผมเสียสละเหมือนกันที่ไม่ได้พูดในฉบับแรกสามที่ตั้งใจไว้ ซึ่งกระผมเข้าใจว่า
ถ้าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ฟังเหตุผลที่กระผมจะชี้แจง ท่านคงจะเห็นด้วยกับกระผม
อย่างแน่นอน ซึ่งจะได้เห็นผลกันในการประชุมคณะกรรมการ ที่จะไต่กระทำต่อไป

สำหรับร่างฉบับที่ ๒ นี้ ที่พิมพ์ออก สมคิดกับพวกเสนอนั้น กระผมเห็นว่าท่านเองข้าม
ความสำคัญของรัฐธรรมนูญมาตราหนึ่งไปที่ถาวรจะแก้ไขเสีย ท่านไปบัญญัติมาตรา ๕๕
เพิ่มขึ้น มาตรา ๕๕ ทวิ แล้วยกไปมาตรา ๕๖ กระผมจะยกตัวอย่างให้เห็นต้นชัด ๆ
ในขณะนี้ก็ขอ .....

ประธานรัฐสภา : คุณวินัยผมขอภัยเถอะครับ

นายวินัย ทองลงยา สมาชิกวุฒิสภา : กระผมพูดคนเดียวครับ

ประธานรัฐสภา : นิดเดียวก็ไม่ได้หรอกครับ

นายวินัย ทองลงยา สมาชิกวุฒิสภา : ในการประชุมรัฐสภานี้ ถ้า
ท่านประธาน .....

(ภายหลังที่โต จ่างตระกูล ได้ยื่นและยกมือขึ้น)

ประธานรัฐสภา : คุณวินัยครับ มีคนประท้วงแล้ว ผมจะสั่งผู้ประท้วง
ออกมาครับ เชิญคุณสิงห์โต

นายสิงห์โต จ่างตระกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
ท่านประธานครับ กระผม สิงห์โต จ่างตระกูล ประชาธิปัตย์ กระผมเคารพใน
ความเป็นผู้ใหญ่ของท่านวุฒิสมาชิก แต่กระผมคิดว่าท่านขึ้นมาไม่ถูกจังหวะ เวลาไม่ใช่
เป็นการอภิปรายที่ประชุมนี้ได้มีมติแล้ว ท่านก็เป็นผู้ที่กฎหมายไม่อาจจะห้ามคิดเป็น
ตัวเยี่ยงตัวอย่างในหลุกหลานได้เช่น ขอพระคุณครับ

ประธานรัฐสภา : เอาละครับ เป็นอันว่าเป็นที่เข้าใจกันและกัน เมื่อที่
ประชุมนี้ไม่มีความเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าคณะกรรมการชุดที่รับผิดชอบร่างรัฐธรรมนูญ
ฉบับที่แล้วไปเป็นผู้พิจารณาฉบับนี้ด้วย เชิญคุณพิภพ ครับ

นายพิภพ อະสีศิริทัน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
ท่านประธานที่เคารพ ที่กระผมเสนอเมื่อีก ท่านผู้ใดเห็นด้วยขอได้โปรดรับรองครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ครับ ขอขอบคุณครับ เชิญคุณสุวิเทร์ ครับ

นายสุรินทร์ มาศดิตถ์ (รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี) : ท่านประธาน
 ที่เคารพ ในปัญหาแก้รัฐธรรมนูญนี้ ความจริงรัฐบาลเองก็มี ความเห็นอยู่ในการที่สภา
 ตั้งคณะกรรมการไปพิจารณาหาข้อรับหลักการ กระผมเห็นว่า เป็นการถูกต้อง ที่จะ
 พิจารณาในระยะเบียดวาระที่ ๔, ๕, ๖ ต่อไปซึ่ง เป็นยุคที่แก้ไขร่างรัฐธรรมนูญเหมือนกัน
 กระผมอยากจะขอความกรุณาว่าประธานว่าปัญหานี้ไ้เกิดเปลี่ยนแปลงไปจากยุติเดิม
 คือเริ่มแรกก่อนที่จะพิจารณาในวาระที่ ๒ ได้มีผู้เสนอยุติให้รวมพิจารณาทั้ง ๕
 ระยะเบียดวาระ แต่สถานที่โคลงผิดไม่รวม บัดนี้กระผมเห็นว่า เหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลง
 ไป คือการพิจารณาแทนที่จะเป็นการพิจารณาให้เสร็จสิ้นเป็นฉบับไปตามเจตนาเดิมกับ
 ส่งไปให้กรรมาธิการพิจารณาหาข้อรับหลักการ ดังนั้นเพื่อเป็นการสะดวกในการพิจารณา
 ซึ่งกระผมคิดว่าอีก ๓ ฉบับก็ต้องส่งกรรมาธิการเหมือนกัน ดังนั้นกระผมขอประธาน
 กราบเรียนหาว่า ประธานว่า กระผมขออาศัยอำนาจตามข้อบังคับ ข้อ ๔๔ ขอให้รวม
 พิจารณา โดยที่กระผมอาศัยอำนาจ ข้อ ๔๔ ข้อ ๔๕ บัญญัติไว้ว่ายุติที่ตกไปแล้ว
 ห้ามไม่ให้มาพิจารณาใหม่ ดังนั้นในการที่จะให้รวมการพิจารณานี้เป็นการยกขึ้นมา
 เสนอใหม่ โดยอาศัยเหตุที่ว่าเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป กระผมคิดว่าท่านประธาน
 คงจะอนุญาตอันนี้ นอกจากนั้น เหตุผลสนับสนุนในวาระที่ ๒ เท่านั้นที่ให้รวมพิจารณา
 เมื่อผ่านระยะเบียดวาระที่ ๒ ระยะเบียดวาระที่ ๓ ไปแล้วถึงระยะเบียดวาระที่ ๔ ก็ยอม
 มีสิทธิที่จะให้รวมพิจารณาอีก ดังนั้นโดยข้อบังคับดังกล่าว กระผมจึงขอ เสนอยุติแก้ไข
 การรวมพิจารณาในระยะเบียดวาระที่ ๔, ๕, ๖ ซึ่งเป็นหลักการในการแก้ไขร่าง
 รัฐธรรมนูญเหมือนกัน กระผมขอ เสนอ เป็นยุติให้รวมพิจารณาด้วย

ประธานรัฐสภา : ก็ท่านรัฐมนตรีครับ กระผมคิดว่าอย่างนี้ การดำเนินการ
 การประชุมของเราเนี่ย เมื่อก่อนเมื่อกี้แล้ว ก็อยู่เสนอ เสนอขึ้นมาแล้วให้เหตุผล
 ในการขอแก้ข้อสมควร ผู้ที่ไม่เห็นด้วยก็ท้วงติงท้วงกราว ๆ ให้เป็นแนว แล้วส่วนว่าก็
 ไม่ใช่อย่างไรคณะกรรมการก็พิจารณาที่อีกทีหนึ่ง ยมคิดว่าเป็นการพิจารณาที่ไม่
 ทำให้เสียเวลาเท่าไรนัก และข้อเท็จจริงก็กระจ่างดีนะครับ ดำรงกับไปแล้ว

ก็มีปัญหามาเคียงกันอีก ทศกัณฐ์อีก มาจับกันใหม่ ซึ่งคำเป็นการวิภาษอีก ๓
 ระเบียบวาระเท่านั้นเอง ยมคิดว่างไม่มีปัญหาอะไรนะครับ ท่านรัฐมนตรี

ผมขอให้ประชุมพิจารณาระเบียบวาระที่ ๔ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (นายสวัสดิ์ คำประกอบ กับคณะอื่น
 ๑๖๔ คนเป็นผู้เสนอ)

วันที่ ๒๒๐/๒๕๑๔ วันที่ ๑๐ มิ.ย. ๒๕๑๔

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

สภาผู้แทนราษฎร

๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๔

เรื่อง ขอเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น พร้อมทั้งบันทึกหลักการและเหตุผล

ข้าพเจ้าและบรรดาผู้แทนราษฎรทั้งหลาย ขอเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม ต่อสภาผู้แทนราษฎร เพื่อเข้าสู่ประชุมพิจารณาต่อไป
ความหมายของรัฐธรรมนูญของท่านประธาน ฯ ได้ถูกนำมาบรรจุเข้าสู่ระเบียบวาระ
การประชุมต่อไปโดยความจำเป็น

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ)

สวัสดิ์ คำประกอบ

(นายสวัสดิ์ คำประกอบ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดนครสวรรค์

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...)

พทตศีกวราช .....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๒๒ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เหตุผล

การบูรณาการชนวนราษฎร และใหม่การเด็กคั้งใหม่นี้ หากมีการบูรณกัมมชย ๆ
 จนเป็นเหตุใช้อายุแห่งสมาชิกสภาของชุนชนราษฎรอยู่ใช้วัระยะเวลาดั้งเดิม ย่อมเป็น
 ชดเสียดหาอย่างยิ่ง หากใช้สมาชิกสภาชุนชนราษฎรยังไม่มีเวลาเพียงพอที่จะแบ่งก้งองงาน
 ในหน้าที่ใช้เป็นดั่งประจักษ์แก่ประชาชนได้ บางครั้งกิจการงานในหน้าที่จะเว้าแกว่งไม่
 ยึดจุดที่ต้งคั้งเคิดการบูรณสภาเชย ทำให้การงานต่าง ๆ รองสภาที่วางรูปไว้ไม่คิดค่อ
 มีนัยดั่งพันใหม่เรื่อง ๆ องงานไม่เกิดแก่ประชาชน และส่วนรวมนั้นได้ หากใช้ประชาชน
 หัวไปเกิดความเบื้อค่นำชค่อการ ไม่ใช้สหชองคณะชเยยงเคิดคั้ง อาจจะมีส่นนำช
 ค่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยขึ้นได้ ทั้งอาจจะทำให้เพิ่มบ่ใช้ได้ว่า การปกครองใน
 ระบอบประชาธิปไตยใช้ชชคเคิดยรภคความถ่มถง หากใช้พหคบ้านเมืองใช้เจริญช้ตาม
 ความต้องการ การบูรณสภาควรจะมีใช้คเคิดชระกรมี่จำเป็นเพื่อจะหลีกเลี่ยงความเสียหาย
 อันใช้พหคองที่ระเคิดช้ในชชคเคิดบ้านเมือง หรือแก่ระบอบประชาธิปไตยเดำเดันนี้ ใช้ควรที่จะ
 บูรณำชชชเคิดไป จึงเห็นสมควรที่จะใหม่การแก้ไขรัฐธรรมนูญว่าด้วยเรื่องการบูร
 ณสภาชุนชนราษฎรเชยใหม่

ร่าง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...)

พุทธศักราช .....

.....
.....
.....
.....

โดยที่เป็นการสมควรให้แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๒๒

มาตรา ๑ รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....."

มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๒๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๒๒ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

การยุบสภาผู้แทนราษฎร ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งต้องกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใหม่เป็นการเลือกตั้งทั่วไปภายในเก้าสิบวัน และวันเลือกตั้งนั้นต้องกำหนดวันเดียวกันกับที่พระราชอำนาจ

การยุบสภาผู้แทนราษฎรจะกระทำได้เพียงครั้งเดียวในเหตุกรณีเดียวกัน

การที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๑๕๕ ก็ที่ ตาม
 มาตรา ๑๕๔ หรือมาตรา ๑๕๖ ก็ที่หรือลงมติอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับการพิจารณา
 ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ มาตรา ๑๕๔ ก็ที่ จะกระทำการยุบสภาผู้แทนราษฎร
 มิได้”

(ลงชื่อ)	สวัสดิ์ คำประกอบ	ทองเจือ กัลพมานุกุลกิจ
	สมพร จุฬินาศ	สมพงษ์ ตวีสุธี
	สมศักดิ์ เขยคำแหง	บุญพันธ์ แซ่วัฒมะ
	แสวง ธิบูลสรารุช	กุศลย์ คงเกตุ
	กีเรก หลีกคำ	กระแส ธนะวงศ์
	ชุมพล อรุณยะเกษ	ประธา บุญเนตร
	อราม อมรทินธุ์	สำราญ วงษาจันทร์
	เปรม มาลากุล ณ ออยุธยา	เรืออากาศตรี บุญยง วัชฌพงษ์
	พันตำรวจโท บุญเลิศ เดิมปรีชา	ชุมพล มณีเนตร
	วิเชียร อยู่สิงห์	ถวิล จันทร์วิทัน
	วิสิศ สุทธะวิริยะ	สุระ ชัยวิวัฒน์
	นิยม วรปัญญา	บุญเรือง ชุมอินทจักร
	มนตรี พงษ์พานิช	ปิยะนัฎ วัชรภรณ์
	แสวง ขวัญระชุม	ดวง เกษแสน
	สุรจิกก์ จันทรสชา	หิรัญ ช่างฉ่า
	พันเอก อูม ทวีวัฒน์	ล้ำภู สงวนสิทธิ์
	ไชยศิริ ธีรพิชามนต์	พันเอก สมกึก ศรีสังคม
	ไวนาน อรุณรังษี	แก้ว นรมติ

ฅวญ เอี่ยมเสิดดา
 ทองหยก จิตต์วีระ
 อาพด พันธุประสิทธิ์
 จำสิมศรี อนันต์ เรื่องกูด
 ยศ อินทรโกมมาลัยสุด
 มานะ พิทยาภรณ์
 อัมพด จันทรเจริญ
 สุ่ม โพธิ์เสน
 ประมวล กุดมาตย์
 นิธิต เวทย์ศรียานันท์
 โกศล แวงวรรณ
 ไพฑูรย์ เกื้อแก้ว
 วีรวร สิทธิธรรม
 สุภณ ชามพูนท
 สุจินต์ อิมอรุณรักษ์
 เสนาะ เพ็ญทอง
 จำสิมเอก ทรงธรรม ปัญญาดี
 ธเนศ เตชาน
 อุกม แดงโกเมน
 บรม คันถ์เอียร
 ประสิทธิ์ จันทวาราร
 สนิท กุลเจริญ
 ไพศาล แสนใจงาม
 ศรีราษฎร์ ชะนะกูด

ร้อยเอก ชะโลม รัตนเสด็จ
 เรือศรี สุพรรณ ทั้งตระกูล
 วุฒิชัย แสนประสิทธิ์
 พันโท บุญจง รัตน์
 ประเทือง วิจารณ์เปรี้ยว
 จำนวนัก ศรีชรราน
 มาณิกย์ พรหมมานนท์
 ญาณี ไหวคี
 เขวง วงศ์ใหญ่
 สนิทพงษ์ มุกดาสนิท
 ทองคำ บาคาล
 จวิฑูย์ บัณฑลิก
 จำบุญตร เรื่องสุวรรณ
 สงวนศักดิ์ ศิริชนะ
 พันโท บำเพ็ญ คุ้มขัน
 สุธรรม บัณฑลิก
 สำเภา ประจวบเหมาะ
 จินตนา จินดารัตน์
 ปรีชา คงศรี
 สุทิน ใจจิต
 สมบุตติ สัจจพงษ์
 ชีระ ปิยะสุวรรณ
 เอี่ยมศักดิ์ หลิมสมบุญ
 เขวงศักดิ์ เสรบรุมากย์

ทวี บุญรอด

ถนอม แสงสุริยจันทร์

ธัชวาล ชุตินา

เรือตรี พายัพ ตะบองเหล็ก

ณรงค์ จิตติโกศา

บุญเพง ทองสวัสดิ์

สุกิจ ศรีสาคร

สุขุม เลาว์ชัยศิริ

อนันต์ สุขสันต์

มานัส ฐานสิน

สมาน ชมภูเพพ

ไพฑูรย์ ไทระไวยะ

พานิช สัมภาคุปต์

สอาด ปิยวรรณ

พีเชษฐ ถึกเห็น

อดิศักดิ์ โภคกุลกาเนห์

วิไลนา อัคราเหม

ปิง สิทธิธรรม

บัญชา วัฒนวงศ์วิสุทธิ์

สมชาย ไทละโชติ

เฉลิมพล สนิทวงศ์ชัย

บุญธรรม ชุมดวง

บุญคง วิสมหมาย

นิพนธ์ เตี้ยเจริญ

ฐิติพงษ์ หาญสวัสดิ์

สมโภชน์ ศรีฤกษ์

สุธน จินสมจิตต์

สุรพันธ์ ชินวัตร

เจริญ กลางคาร

ทองมาก รามสุต

ปรีดา พัฒนกาญจน

เสวี มโยตาร

องอาจ หังสิดิษฐ์

ชูเสนา

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นกรสวรภก) : ท่านผู้เป็น
ประธานและท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้อง ตามที่กระผมและบรรดาเพื่อนสมาชิกจำนวน ๑๑๔
ท่านได้เสนอแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญรวมทั้งสิ้น ๔ มาตราด้วยกัน คือมาตรา ๑๑๕
มาตรา ๑๑๘ มาตรา ๑๒๖ และมาตรา ๑๕๔ โดยจะขอประทานกราบเรียนต่อ
ท่านประธานด้วยความเคารพว่า การที่กระผมและบรรดาเพื่อนสมาชิกของรัฐสภาได้
ได้เสนอแก้ไขร่างพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันดังกล่าวนี้ขึ้นมาใน สาระสำคัญ
ของการแก้ไขก็อยู่ที่เรื่องการยุบสภาเป็นประการสำคัญ อนาคตขอประธานกราบเรียน
ต่อรัฐสภาด้วยความเคารพ ว่ากระผมปรารถนาที่จะให้ระบอบประชาธิปไตยของ
ประเทศไทยอยู่ในสภาวะอันมีคงระบอบประชาธิปไตยที่อยู่ในสภาวะอันมั่นคงหรือมั่นคง
ที่สภาผู้แทนราษฎรและรัฐสภามีเป็นประการสำคัญ ถ้าตรรกะของสภาผู้แทนราษฎร
ไม่มีเสถียรภาพความมั่นคงแล้ว ระบอบประชาธิปไตยจะหลงใหลในสายเลือกของ
ประชาชนเขาได้ไหม เหน่าที่เมื่ออยู่ทุกวันนี้ปรากฏว่าสภาผู้แทนราษฎรของเราอยู่ใน
ลักษณะค่อนข้างอ่อนแอและไม่เสถียรภาพแน่นอน แม้แต่บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะใจนักตื้อก็
ไว้ว่า สภาผู้แทนราษฎรของเราเมื่อเลือกถึงผู้แทนราษฎรเข้ามาแล้ว จะมีสิทธิและ
หน้าที่อยู่ในสภานี้มีกำหนด ๔ ปีก็ตาม แต่ปรากฏการที่ผ่านมาทุกยุคทุกสมัยเกือบจะ
กล่าวได้ว่า ไม่มีครั้งใดเลยที่สภาผู้แทนราษฎรของเราที่ประชาชนได้ให้ความไว้วางใจ
มาบริหาร นายกรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญนั้น ได้มีโอกาสอยู่ในสภานี้ได้ครบ ๔ ปี
ทุกครั้งจะมีการยุบสภาอยู่เสมอ กระผมเองได้มีโอกาสเป็นผู้แทนราษฎรมาถึงครั้งนี้
เป็นครั้งที่ ๔ แต่ได้มีโอกาสอยู่ในสภาครบสมัยเพียงครั้งเดียว นอกเสียจากสภาผู้
บางครั้งอยู่ได้ ๒ ปีจบ บางครั้งอยู่ได้ ๒ เดือน การที่มีมีการยุบสภาที่บ่อย ๆ นั้น
กระผมไม่ขัดข้อง เป็นเหตุของรัฐบาล ที่จะยุบสภาเมื่อมีการจัดตั้งรัฐบาล
ท่านประธานที่เคารพ การที่จะเปิดโอกาสให้รัฐบาลสภาการยุบสภาได้ทุกเมื่อหรือวัน
เสมอไปนั้น ก็เป็นการทำให้เสถียรภาพความมั่นคงของสภาผู้ ซึ่งประชาชนได้ให้
ความไว้วางใจมาบริหาร มาเป็นผู้ให้หน้าที่ตามรัฐธรรมนูญนั้น ไม่มีเสถียรภาพ

ความแน่นอนประการใด การยุบสภาใหม่การเลือกตั้งบ่อย ๆ นอกจากจะเป็นการเสียเสถียรภาพความมั่นคงในระบอบประชาธิปไตยแล้ว บรรดาประชาชนทั้งหลายทั้งปวงก็เกิดความระอาเบื่อหน่ายต่อการเลือกตั้งเป็นอย่างยิ่ง เคี้ยวเลือกตั้ง ๆ เคี้ยวก็มี การหาเสียงโฆษณาขอเชิญชวนไปหาการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งกันอีก การเลือกตั้งบ่อยครั้งนั้นไม่เป็นผลดีแก่ระบอบประชาธิปไตยแต่ประการใด แต่ขอ ท่านประธานที่เคารพ ถ้าหากสภาโลกักคามบริหารหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญเป็นการเสื่อมเสียต่อชาติบ้านเมือง เป็นการเสื่อมเสียภัยประการทั้งปวง รัฐบาลจะยุบสภาเราไม่ขัดข้อง จะยุบบ่อยครั้งเพื่อเห็นแก่ประโยชน์ของชาติบ้านเมืองเรายินดีเสมอครับ แต่ปรากฏการณ์ที่ผ่านมาในอีกหลายครั้งหลายสมัยทุกยุคทุกสมัยเราไม่แน่ใจเลยว่าการยุบสภานั้นเป็นการถูกต้องหรือไม่ บางครั้งสภาผู้แทนราษฎรมีความเห็นขัดแย้งกับรัฐบาลในปัญหาบางอย่าง รัฐบาลก็ยุบสภาเสีย สภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถจะอนุมัติงบประมาณแผ่นดินของรัฐบาลบางคณะ รัฐบาลก็ยุบสภาเสียบางโอกาส ไม่ใช่แต่เพียงผู้แทนราษฎรเตรียมตัวจะไม่รับงบประมาณเท่านั้น ลงคะแนนเสียงได้ชัยชนะ ไม่รับงบประมาณแล้ว รัฐบาลก็ยุบสภา ไม่ยุบสภาเปล่า บางครั้งแต่มียศอำนาจล้มสภาผู้แทนราษฎรไม่ให้มีสภาเสีย ๑๐ ปีก็ยังมิตั้งขึ้นเป็นต้น เพราะฉะนั้นท่านประธานที่เคารพ จะเห็นได้ว่าเสถียรภาพความมั่นคงของสภาผู้แทนราษฎร ที่แล้วมาล้มลุกคลุกคลานมาโดยตลอด จึงกล่าวได้ว่าระบอบประชาธิปไตยซึ่งอำนาจสูงสุดเป็นของปวงชนชาวไทยทั้งชาติกัน มิได้มีความแน่นอนแต่ประการใด มาในยุคในสมัยนี้หลังวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๑๒ เป็นต้นมา เรามีความรู้สึกว่าระบอบประชาธิปไตยของเราจะหยั่งรากมีความมั่นคงพอสมควร เราปรารถนาที่จะเห็นแสงสว่างของระบอบประชาธิปไตยได้เกิดขึ้นในแผ่นดินไทย เราปรารถนาเช่นนั้น แต่ความพันธุชาติรัฐธรรมนูญอยู่ในขณะนั้นไม่ได้เป็นที่ให้เราเกิดความไว้วางใจจนเกินไปว่า ระบอบประชาธิปไตยจะมั่นคงยิ่งขึ้น สภาผู้แทนราษฎรจะมีเสถียรภาพ เราไม่ใ้ใจมั่นใจจนเกินไปนัก เพราะเหตุในมาตรา ๑๒๒ นี้ได้ให้อำนาจของรัฐบาลที่จะทำการยุบ

สภาได้อย่างกว้างขวางเหลือเกิน จริงอยู่ ท่านประธานที่เคารพกระผมเห็นห้องค่าย
 ที่รัฐบาลจะใช้อำนาจในการยุบสภา แต่การยุบสภาที่รัฐบาลจะทำการยุบนั้นควรจะ
 อยู่ในเหตุในผลอันสมควร อันใดควรยุบ อันใดไม่ควรยุบ และรัฐบาลย่อมมีสิทธิ
 รัฐบาลย่อมมีความรอบคอบ รัฐบาลย่อมเห็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง เป็นประการ
 สำคัญ เราคงไม่เถียง รัฐบาลจะทำการยุบสภาผู้แทนราษฎร ก็คงจะใดใครทรง
 อันใดควรไม่ควรพอสมควร เพราะฉะนั้นท่านประธานกระผมจึงไม่ได้คัดค้านของ
 รัฐบาลที่จะทำการยุบสภาแต่ประการใด ในทุกวันนี้รัฐบาลมีสิทธิยุบสภาได้ทุก
 มีสิทธิยุบสภาได้ทุกกรณีและทุกเหตุ แต่กระผมก็ควรจะขอประธานกราบเรียนว่า มี
 บางเหตุซึ่งรัฐบาลไม่อาจจะเอามาเป็นสาเหตุในการยุบสภาผู้แทนราษฎร

เหตุผลประการที่ ๑ ก็คือว่าในกรณีที่รัฐบาลบริหารราชการแผ่นดินไป

ดำเนินการผิดพลาดจนสภาผู้แทนไม่สามารถจะให้ความไว้วางใจต่อไปได้ บรรดา
 ผู้แทนราษฎร ๑ ใน ๕ ได้ลงชื่อขอเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีเป็นรายบุคคล
 สมมุติว่ารัฐมนตรีกระทรวงใดกระทรวงหนึ่งบริหารราชการแผ่นดิน ยังแต่จะนำ
 ความเสียหายมาสู่ประชาชน มาสู่ชาติบ้านเมือง ก็ย่อมเป็นสิทธิของสภาที่จะ
 ลงชื่อเสนอญัตติตามมาตรา ๑๕๕ เพื่อลงมติไม่ไว้วางใจรัฐมนตรีกระทรวงนั้น
 หรือผู้หนึ่ง เพื่อให้พ้นจากตำแหน่งไป เพื่อจะแต่งตั้งบุคคลที่เหมาะสมเข้ามาแทน
 บริหารราชการแผ่นดินต่อไป หรือในกรณีที่เห็นว่ารัฐบาลทั้งหมดจะได้นำ
 การเปลี่ยนแปลงเสียใหม่ เนื่องจากบริหารราชการแผ่นดินในนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อ
 สภาแล้ว ไม่สามารถจะเป็นไปตามนโยบายที่สภานี้ให้ความไว้วางใจได้ บรรดา
 ผู้แทนราษฎร ๑ ใน ๕ ของสมาชิกทั้งหมดก็ย่อมมีสิทธิที่จะเสนอญัตติเปิดอภิปราย
 ไม่ไว้วางใจเพื่อให้รัฐบาลออกทั้งหมด จะเป็นการถอดร่ายตัวบุคคลก็ได้หรือออกทั้งหมด
 ก็ได้ รัฐธรรมนูญให้อำนาจสภาที่มีสิทธิที่จะเสนอญัตติได้ เมื่อสภานี้ได้เสนอญัตติเพื่อ
 ลงคะแนนเสียไม่ไว้วางใจ รัฐบาลก็ย่อมพร้อมที่จะยุบสภาได้เสมอ กระผมไม่
 สึกขลัง แต่ใครจะขอประธานกราบเรียนว่า ตลอดระยะเวลาที่มีการอภิปรายเพื่อ

ไม่ไว้วางใจรัฐบาลนั้น รัฐบาลก็ไม่ไถ่ขุมสกา แสดงให้เห็นว่าการบริหารทำหน้าที่
 ของบรรดาขุนแผนราษฎรนั้น รัฐบาลไม่ไถ่ซัดของในการเสนอยุติเบ็ดคือปีราย
 ไม่ไว้วางใจ แต่ว่าพลลงคะแนนเสี่ยงว่าจะไว้วางใจรัฐบาลต่อไปหรือไม่ ถ้า
 ปรากฏว่ารัฐบาลพ่ายแพ้คะแนนเสี่ยงในการไว้วางใจดังกล่าวนี้ รัฐบาลคือเป็น
 สาเหตุขุมสกาขุนแผนราษฎรได้ อันนี้คือกับที่กระผมมีความข้องใจจะขอแก้ไข อันที่จริง
 การที่สภาขุนแผนราษฎรลงคะแนนเสี่ยงลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล ถ้าหากว่า
 ลงคะแนนเสี่ยงลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลแล้ว รัฐบาลต้องออกจากตำแหน่งและไม่มี
 อำนาจขุมสกาได้ กระผมจะไม่เสนอกฎหมายฉบับนี้เข้ามาสู่สภานี้ การลงคะแนนเสี่ยง
 ไม่ไว้วางใจรัฐบาลเมื่อรัฐบาลต้องพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ
 ยังให้อำนาจว่า ให้รัฐบาลนี้ยังคงดำรงตำแหน่งหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินต่อไป
 จนกว่าจะมีการแต่งตั้งรัฐบาลใหม่เข้ามารับหน้าที่แทน ในช่วงที่ยังไม่มีรัฐบาลใหม่
 เข้ามารับหน้าที่แทนนั้น รัฐบาลซึ่งถูกลงมติไม่ไว้วางใจนั้นยังมีอำนาจโดยสมบูรณ์
 ในการบริหารราชการแผ่นดิน และยังมิให้อำนาจขุมสกาได้ด้วย อันนี้คือกับที่ถือว่าไม่เป็น
 ขรรคมตศสกาขุนแผนราษฎร เมื่อรัฐบาลหมดสิทธิในสภาก็พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว
 คงเพียงรักษาการในตำแหน่งหน้าที่บริหารราชการแผ่นดินจนกว่าจะมีรัฐบาลใหม่ มา
 แทนนั้น ไมครวจะมีสิทธิอื้อไถ่ขุมสกาขุนแผนราษฎร ครั้งแรกกระผมมีความนึกเห็นว่า
 รัฐธรรมนูญที่ตรามาแล้วคงจะมีความหมายอย่างนั้น ก็ไต่ถามมาครา ๑๕๕ นี้ไป
 ปริญญาตรีทั้งผู้ศึกษาสาส์นศึกษา ทั้งกรรมการคณะผู้ศึกษา ทั้งผู้รู้ทั้งหลาย ทุกคนลง
 ความเห็นเช่นเดียวกันว่า ทรามโคตที่ยังมีหน้าที่รักษาการเป็นรัฐบาลอยู่ แม้จะไถ่
 ถูกลงมติไม่ไว้วางใจไปแล้ว ทรามเท่าที่ยังบริหารราชการแผ่นดินรักษาการอยู่
 ยังไม่มีรัฐบาลใหม่มาแทน มีสิทธิขุมสกาได้ทั้งสิ้น กระผมจึงรู้สึกว่าเป็นอำนาจที่
 กว้างขวางจนเกินไป ทางที่ถูกต้องควรว่ารัฐบาลเห็นว่าสภานี้ไม่เหมาะสมสมควร
 ประการใด ๆ ก็ควรที่จะขุมสกาเสียก่อน ที่จะมีการลงคะแนนเสี่ยงลงมติไม่ไว้วางใจ
 เมื่อรัฐบาลเพียงขุมสกาได้ก็เท่านั้น อันนี้แหละกระผมจึงขอแก้ไข ใครจะขอประทาน

ความเรียบร้อยประธานด้วยความเคารพว่า สภาผู้แทนราษฎร เป็นตัวแทนของประชาชนชาวไทยทั้งชาติ การที่ประชาชนชาวไทยทั้งชาติก็ถือตัวแทนของเขาไว้ลงคะแนนเสียงไม่ไว้วางใจให้รัฐบาลสมัยบริหารราชการแผ่นดินต่อไปนั้น น่าจะเป็นความผิดที่ถูกต้อง รัฐบาลควรระอออกจากตำแหน่งไปโดยคุณศัพท์ หากควรจะมีอำนาจอันโดยสมบูรณ์ สภาผู้แทนราษฎรเสียหายได้ไม่ แต่เมื่อรัฐธรรมนูญไม่ได้จำกัด และยังมีความหมายและตีความได้ว่ารัฐบาลยังมีสิทธิยุบสภา แม้จะถูกลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งไปแล้วก็ตาม กระนั้นจึงจำเป็นต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้แก้ไขเพิ่มเติมขึ้นกว่าในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติอย่างใดอย่างหนึ่ง หมายความว่าลงคะแนนเสียงลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาลตามมาตรา ๑๕๕ นั้น รัฐบาลจะยุบสภาด้วยเหตุนี้หาได้ไม่ นี่ก็เป็นเหตุผลประการที่ ๑

อีกประการหนึ่ง ใครจะขอประธานกรรมการเห็นต่อท่านประธานด้วย ความเคารพว่า นอกจากกระผมขอแก้ไขมาตรา ๑๕๕ แล้ว ยังขอแก้ไขมาตรา ๑๕๖ มาตรา ๑๕๗ อีกก็ครั้งหนึ่ง ตามมาตรา ๑๕๕ หรือมาตรา ๑๕๖ นั้นหมายความว่าในการที่รัฐบาลใดก็ตาม เมื่อได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้เป็นคณะรัฐบาลแล้ว คณะรัฐบาลนั้น จำเป็นจะต้องแถลงนโยบายต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อขอความไว้วางใจ ว่าสภาผู้แทนราษฎรนั้นจะให้ความไว้วางใจบริหารราชการแผ่นดินหรือไม่ในกรณีที่รัฐบาลแถลงนโยบายขอความไว้วางใจต่อสภาตามมาตรา ๑๕๕ นั้น สภาผู้แทนราษฎรมีสติวิ ๒ ประการ

ประการที่ ๑ อาจจะทำให้ความไว้วางใจให้เป็นรัฐบาลต่อไปเพื่อบริหารราชการแผ่นดินตามนโยบายที่แถลงต่อสภา หรือ เมื่อสั่งการแถลงนโยบายต่อสภาแล้ว สภาผู้แทนราษฎรอาจจะไม่เห็นต้องด้วยนโยบายซึ่งแถลงต่อสภานั้น สภาผู้แทนอาจจะลงคะแนนเสียงไม่ไว้วางใจให้บริหารราชการแผ่นดินตามนโยบายนั้น ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรไม่ไว้วางใจให้เป็นรัฐบาล ไม่เห็นต้องด้วยนโยบายที่แถลงลงคะแนนเสียงไม่ไว้วางใจ รัฐบาลนั้นต้องพ้นจากตำแหน่ง แต่ในกรณีที่พ้นจาก

ตำแหน่ง เพราะเหตุแห่งความไม่ไว้วางใจในการแถลงนโยบายนั้น รัฐบาลนั้นก็จะต้อง
 อยู่ในตำแหน่งเป็นรัฐบาลบริหารราชการแผ่นดินต่อไปอีกจนกว่าจะมีรัฐบาลใหม่เข้ามา
 แทนที่ ในช่วงระยะเวลาที่รักษาการแทนเป็นรัฐบาลอยู่นั้น ยังมีสิทธิในการที่จะ
 ยุบสภาเสียได้ด้วย กรณีเช่นนี้แหละกระผมจึงไม่เพิ่มข้อด้วย จึงขอคัดอำนาจแต่
 เพียงว่า ในระหว่างที่รัฐบาลแถลงนโยบายขอความไว้วางใจนั้น ถ้ายังไม่มี
 การลงคะแนนเสียง รัฐบาลมีสิทธิที่จะยุบสภาได้ แต่เมื่อลงคะแนนเสียงว่า
 สภาผู้แทนราษฎรไม่ไว้วางใจในการแถลงนโยบาย ไม่ไว้วางใจบริหารราชการ
 แผ่นดินสืบไปตามมาตรา ๘๘ แล้ว อัยการได้อ่านาวุฒิสภาต่อไป ทั้งนี้ตามประธาน
 ที่เคารพ เราควรที่จะคำนึงถึงสิทธิ ถึงอำนาจของประชาชนชาวไทยทั้งประเทศ เมื่อ
 เราลงมติว่าระบอบประชาธิปไตยคืออำนาจของประชาชนเป็นอำนาจที่สูงที่สุด เมื่อ
 อำนาจสูงสุดมาจากประชาชนมอบหมายให้ตัวแทนของเขา เข้ามาทำหน้าที่ในรัฐสภาแล้ว
 เราควรที่จะยึดถืออำนาจนั้นเป็นอำนาจที่ศักดิ์สิทธิ์ เป็นอำนาจที่สูงสุดจริงตามคำที่
 กล่าวกัน เมื่ออำนาจของสภาผู้แทนราษฎรได้ลงคะแนนเสียงไม่ไว้วางใจรัฐบาล ให้
 รัฐบาลพ้นจากตำแหน่งไปในการขอความไว้วางใจตามมาตรา ๘๘ แล้วรัฐบาลก็ไม่มี
 อำนาจอันใดจะยุบสภาผู้แทนราษฎรให้มีการเลือกตั้งกันใหม่ ควรจะออกไปโดย
 คุชฌาภาพ และให้มีการเลือกตั้งรัฐบาลขึ้นมาใหม่ ตามประธานที่เคารพ ใน
 การเลือกตั้งผู้แทนแต่ละครั้งต้องเสียค่าใช้จ่ายทั้งของบรรดาผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้ง
 ประเทศ และเสียค่าใช้จ่ายของทางรัฐบาลด้วยเป็นจำนวนไม่เบา และกระผม
 คิดว่าเป็นการเสียหายอย่างยิ่งต่อระบอบประชาธิปไตย เมื่ออำนาจสูงสุด
 เป็นแผ่นดินไทยไม่ไว้วางใจรัฐบาลใด รัฐบาลนั้นก็ควรจะออกไปโดยคุชฌาภาพ ไม่ควร
 จะใช้อำนาจตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ กลับมาทำการยุบสภาเสียก่อนที่จะออกไป
 นี้เป็นเหตุผลอีกประการหนึ่ง

นอกจากนี้ตามประธานที่เคารพ กระผมได้ขอแก้ไขในมาตรา ๑๘๘ อีก
 มาตราหนึ่ง ในมาตรา ๑๘๘ นั้น เกี่ยวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณ

หมวดใด งบประมาณข้อใดที่สถานีไม่เห็นพ้องด้วย จะให้สถานีรับรองงบประมาณนั้น
 คงไม่ได้ สถานีคงไม่ไว้วางใจในการที่จะผ่านงบประมาณนั้น คงจะลงคะแนนเสียง
 ไม่รับรองงบประมาณ เป็นสิทธิของสภาผู้แทนราษฎรในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎร
 รั้งาประโยชน์ของประชาชน ไม่ยอมให้รัฐบาลจ่ายเงิน ๘ หมื่นล้านบาท ไปในทางที่
 ไม่ชอบไม่ควร ไปในทางที่ไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชาตินานเมือง ตามสมควรแก่
 ภาวการณ์ที่เกินมา เมื่อผู้แทนราษฎรใช้สิทธิไม่รับรองงบประมาณเช่นนี้แล้ว ก็ขอ
 อภัยให้รัฐบาลตั้งทำการยุบสภาแต่ในปัจจุบันนี้ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรลงคะแนนเสียง
 ไม่รับรองงบประมาณ ไม่เห็นด้วยกับงบประมาณของรัฐบาลที่เสนอต่อสภา ลง
 คะแนนเสียงแล้วไม่รับรองงบประมาณ รัฐบาลกลับมายื่นสภาให้ผู้แทนราษฎรออก
 ไปเสียกรณีเช่นนี้กระผมคิดว่าไม่ยุติธรรม ควรที่จะพิจารณาโดยรอบคอบ และ
 กระผมมีความเห็นเลยเกินไปว่า ในกรณีที่ผู้แทนราษฎรทั้งสภาไม่รับรองงบประมาณ
 ของรัฐบาลนั้น ก็ไม่ใช่เป็นสาเหตุที่รัฐบาลจะต้องออกจากการ เป็นรัฐบาล โดย
 มารบาทหรือกลับทำประธาน ที่รัฐบาลจะต้องถอยบังคมลาออกจากตำแหน่งหน้าที่
 ในเมื่อสภาผู้แทนราษฎรไม่รับรองงบประมาณ แต่ก็ไม่มีความบกพร่องอันใดที่รัฐบาล
 จะต้องออกจากตำแหน่งหน้าที่หรือถอยบังคมลาออกจากคณะรัฐบาลไป รัฐบาล
 อาจจะเสนอแก้ไขตามคำที่ท้วงของสภาผู้แทนราษฎรว่าข้อใด งบประมาณหมวดใด
 งบประมาณข้อใดที่สภาผู้แทนราษฎร เขาไม่เห็นด้วย ถ้าเขามีเหตุผล รัฐบาลอาจจะ
 ดลนกลับคืนไปแก้ไขเสียใหม่ หรือเมื่อไม่รับรองงบประมาณแล้ว รัฐบาลอาจจะ
 แก้ไขเสนอเข้ามาใหม่ก็ได้ ไม่จำเป็นที่รัฐบาลจะต้องลาออก เมื่อรัฐบาลไม่รับรอง
 รัฐบาลก็ไม่ควรที่จะยุบสภาผู้แทนราษฎร แต่เป็นที่วิตกเป็นที่หวั่นวิตกเสมอว่าคราวใด
 ถ้าสภาผู้แทนราษฎรไม่รับรองงบประมาณของรัฐบาลแล้ว ครานั้นแหละรัฐบาล
 จะยุบสภาเสียเสมอ ใ้ทุกก็มาทุกยกทุกสมัย เป็นเหตุคำใหม่บรรดาผู้แทนราษฎร
 เกิดความวิตกกังวล ทานประธานที่เคารพ เราไม่ใช่วิตกกังวล เรื่องนี้จะไป
 เล็ดลอดใหม่ เราพร้อมเสมอถ้ามีเหตุอันใดควรที่จะยุบสภาให้ เรา ไป เสียก็ยังไม่

แต่การที่เราไม่ยอมรับรองงบประมาณแผ่นดินของรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่ง เมื่อเห็นว่างบประมาณที่จะใช้จ่ายเงินของชาติบ้านเมืองไปในทางที่ไม่เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติ ความสมควรแล้ว ก็ขอให้เรามีอิสระภาพ มีอิสระโดยภาคภูมิใจที่จะไม่รับรองงบประมาณนั้น โดยไม่คงถูกคำขู่ว่าถ้าไม่รับรองงบประมาณแล้ว ฉันจะยอมสวาท้วยเขตนี้แหละครับห้ามประธาน กระทั่งจำเป็นต้องเสนอแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญ เพื่อให้เสถียรภาพความมั่นคงของสภานี้ เพื่อความยุติธรรมของสภานี้ ท่านประธานที่เคารพ การที่กระผมและบรรดาเพื่อนสมาชิก ๑๑๘ ท่าน เกือบจะถูกรบรกดเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เข้ามานั้น หากเราจะต้องรับผิดชอบอำนาจของรัฐบาลใด รัฐบาลหนึ่งหากมีได้ จะเป็นรัฐบาลต่อไปภายข้างหน้าก็ดี เราก็ไม่ได้ปรารถนาเจาะจงที่จะลิดรอนอำนาจ รัฐบาลยังคง เอกสิทธิ์ซึ่งมีอำนาจโดยสมบูรณ์ครบถ้วน ประธาน ที่จะยอมสวาทักทุกเมื่อเชียววัน เมื่อเห็นว่าสภาใดเหลวแหลก เมื่อเห็นว่าสภาใดไม่เหมาะสม รัฐบาลมีสิทธิที่จะยอมสวาทักทิ้งเสีย และในปัจจุบันนี้เรามีคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญที่สามารลดละใหม่บรรดาผู้แทนราษฎรบางท่าน ซึ่งมีความประพฤติไม่เหมาะสมออกจากตำแหน่งผู้แทนราษฎรเสียก็ได้ เราวางกันไปแล้วเร็ว ๆ นี้ นอกจากนั้นรัฐบาลจะอ้างเหตุใด ๆ ยอมสวาทเสียก็ได้ ใ้ทุกโอกาส เพราะฉะนั้นการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้เข้ามา ไม่ใช่เป็นการลิดรอนอำนาจของฝ่ายบริหารแต่ประการใด ฝ่ายบริหารยังมีอำนาจโดยสมบูรณ์ทุกประการ

กระผมขอยกตัวอย่าง เป็นประการสุดท้าย อย่าง เป็นเห็นว่าสมมุติในระดับนี้ ในขณะที่รัฐบาลดำเนินนโยบายการต่างประเทศทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศสูญเสียไปเป็นอันมาก ทำให้ประเทศไทยเกิดโรคเดียวในส่วนจะรักษาตัวเองไม่ได้ เมื่อสภาผู้แทนราษฎรนี้เห็นของดังกล่าวว่ารัฐบาลนี้ดำเนินนโยบายต่างประเทศไม่เหมาะสมสมควรจะให้พ้นจากตำแหน่งไป เรายังชื่ออีกหนึ่งในตัวของสมาชิกสภาเสนอลงมติไม่ไว้วางใจ อภิปรายไม่ไว้วางใจ ในขณะที่เราเสนอผู้คดี

ไม่ไว้วางใจรัฐบาลนั้นกว่าจะบรรลุถึงระเบียบวาระ ก็ในระยะเวลาอีกหลายวัน
 ถึงแม้ในวันที่ยี่สิบยี่สิบเอ็ดที่จะแถลงนโยบายไม่ไว้วางใจรัฐบาล เราจะต้องแถลง
 ประการใด ๆ ก็ตาม รัฐบาลขอที่จะยอมสกาเสียได้ การแก้ไขกฎหมายฉบับนี้
 ไม่ได้หมายความว่า ไม่ได้คิดสิทธิอำนาจของรัฐบาลแต่ประการใด รัฐบาลจะได้อ
 สิทธิยอมสกาเสียก็ยอมกระทำไปตั้งสิ้น เพราะฉะนั้นจะเห็นได้แล้วว่า การที่กระษ
 ณะได้เสกวงพระวราชัญญ์คิดมันนี้เข้ามา ไม่ได้เปิดโอกาสรัฐบาล ไม่ได้คิดอำนาจ
 รัฐบาล รัฐบาลจะทำการยอมสกาได้ทุกโอกาส ขออย่างเดียวเมื่อลงคะแนนเสียง
 วาสนานี้จะให้รัฐบาลนี้เป็นรัฐบาลต่อไปบริหารนโยบายตั้งที่คำนั้นต่อไปหรือไม่ เมื่อ
 สภาส่วนใหญ่เห็นว่ารัฐบาลนี้เข้าเป็นนโยบายต่างประเทศ ไม่เหมาะสมควรหายค
 บ้างเมือง ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งไป เชนนี้แล้ว ขอให้รัฐบาลได้ต่อไป
 อย่าได้มีอำนาจยอมสกา เราขอเพียงแค่นี้เท่านั้น เพราะฉะนั้นจึงเห็นได้ว่า การที่
 กระษณะเสนอร่างพระราชัญญ์คิดมันนี้เข้ามานั้น ถือได้ว่าเป็นการเสกวงพระวราชัญญ์
 ของสภาเป็นประการสำคัญ ไม่ได้มีการเจาะจงมุ่งร้ายรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่ง
 โดยเฉพาะ แต่ประการใดหาญได้ ขอขอบพระคุณ

นายไพฑูรย์ วงศ์วานิช สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) :
 ท่านประธานที่เคารพ เคื่อนสมาชิกผู้ม่เกียรติที่รัก ผม ไพฑูรย์ วงศ์วานิช ส.ส. จาก
 สุราษฎร์ธานี พรรคประชาธิปัตย์ ผมไม่เห็นด้วยกับกมรที่จะแก้รัฐธรรมนูญให้มี
 การยอมสกา เจตนารมณ์ของคนที่ สว. สัก ถ้าประกอบ จากนครสวรรค์นั้นเขาจะมี
 เจตนาคี่ แต่เป็นการฉีกหลักของระบอบประชาธิปไตย เพราะระบอบประชาธิปไตยนั้น
 ตามทฤษฎีการวางจุดอำนาจของมองเตสกีเออร์ (Montesquieu) และ
 ทุกคนทั่วไปก็ถืออำนาจอยู่ ๓ อำนาจ อำนาจนิติบัญญัติเป็นอำนาจของการร่าง
 กฎหมายโดยสภาผู้แทนราษฎร อำนาจบริหารของรัฐบาล และอำนาจตุลาการของ
 ศาล แล้วทำไมจึงต้องการเสนอร่างกฎหมายฉบับนี้เพื่อไม่ให้มีการยอมสกา ท่าน
 ประธานที่เคารพ การยอมสกาเป็นของถึกรับ เพราะฉะนั้นประชาชนได้รั

การเยี่ยมเยือนจากยูแทนรายถูบน้อย ๆ

อีกประการหนึ่งถ้าหากไม่มีการยุบสภาแล้ว ทำให้ยูแทนรายถูบล้มตัว หลงระเริงในอำนาจของตัวเองว่าไม่ทองแดงอย่างน้อย ๆ ๔ ปี - อ้าวก็ยูเท่สมาย ความทนงตัวของลอร์ดแคว้นที่ว่า อำนาจนี้ทำให้คนเมา หรือ เพาเวอร์ คอรัปต์ส (power corrupts) เพราะฉะนั้นการที่เราจะให้มีการยุบสภาแล้ว ให้มีการเลือกตั้งใหม่ก็เข้าตรงกับทฤษฎีของระบอบประชาธิปไตยที่ว่า เสียงของประชาชน คือเสียงสวรรค์ ตามภาษาลาตินที่ว่า วอกซ์ พ็อพูลิ ไค วอกกโค (Vox Populi Vox Dei) เพราะฉะนั้นเราจะคงเพิกถอนเจตนารมณ์ของผู้ที่ริเริ่มระบอบประชาธิปไตย

อีกประการหนึ่งที่ว่าถ้าหากมีการยุบสภาน้อย ๆ จะทำให้ประชาชนเบื่อหน่าย นั้น ไม่เป็นความจริงครับ เพราะการยุบสภาน้อย ๆ เราจะโกหกหากดีเข้ามา **ผล**คนทีซื่อเสียงประชาชนมองประชาชนเหมือน วัว กวายเป็น ข้อด้วยปลาทูเก็บ ข้อด้วยรองเท้า ข้อด้วยโกเต็ชหรือข้อด้วยยาถ่ายอย่างนี้ จะได้ไม่ของเข้ามาในสภา ท่านประธานที่เคารพ ยมชอภัยที่พูดอาจจะหมยหายไปหน่อย แต่เมื่อเราพูดอย่างนี้ก็ทุกด้วยความจริงว่า ถ้าเรามีการเลือกตั้งบ่อย ๆ แล้ว จะทำให้ประชาชนใคร่จู้กรู้ซึ่งในสภาผู้แทนของนักการเมืองแต่ละคน ท่านประธานที่เคารพ หากมีการเลือกตั้งบ่อย ๆ ทำให้คนที่จะโกงที่จะซื่อเสียงที่จะลงทุนมาก ๆ ก็ค่อย ๆ หมกเงิบไป บางทีตัวแกก็เฒ่าขึ้น ๆ ในที่สุดก็หายหน้าไปจากวงการ เมืองของไทย ท่านประธานที่เคารพ เพราะฉะนั้นการยุบสภานั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องแบบในประเศอังกฤษ เราเองเราเลียนแบบจากประเศอังกฤษ เราต้องยอมรับว่า ประเศไทยเราเลียนแบบมา โดยเฉพาะในเรื่องระบอบการปกครองนั้น เราจึงต้องยอมรับว่าในประเศอังกฤษนั้น เขามีมติว่าถ้าสมาชิกของพรรครัฐบาลไม่สนับสนุนรัฐบาลเรื่องสำคัญทำให้รัฐบาลแพ้เขาก็ใช้วิธีที่ยุบสภา หรือรัฐบาลจะลาออก ที่นี้ถ้ารัฐบาลลาออกบ่อย ๆ ที่เปรียบเทียบกับอย่างนี้ครับ สมมุติเราเป็นประชาชนเลือกยูแทนมา แล้วยูแทนสนับสนุนรัฐบาล แต่

ถ้ารัฐบาลนี้เป็นเหมือนคนดูแลส่วนของประชาชน เราจ้างคนทำสวนเข้ามา แล้วพอกทำสวนมาฤดูแล้วว่าจะไรคนไม่รับกัน ใจปุ๋ยหมักดิน รัฐบาลทางอะไรที่จะบำรุงพืชผักต่าง ๆ แดกพออยู่ ๆ รัฐบาลต้องเปลี่ยนอีกแล้ว เราก็ไม่มีโอกาสที่จะหารัฐบาลที่ดีเข้ามา เพราะต้องเปลี่ยนรัฐบาลบ่อย ๆ เพราะฉะนั้นการยุบสภาไม่ใช่เป็นของชั่วร้ายอะไร อย่างหม่อมราชวงศ์ถนัดศรี ปรารโมช ขออภัยที่ผมจะต้องกล่าวถึงซึ่งเป็นอาจารย์ของผมเอง หม่อมราชวงศ์ถนัดศรี ปรารโมช ยุบสภาคราวที่แล้วบางกอนอาจจะคำพิ แต่ผมไม่คำพิ เพราะผมเห็นว่าหม่อมราชวงศ์ถนัดศรี ปรารโมช ได้ให้เหตุผลว่าการยุบสภาคราวที่แล้วเพราะ ส.ส. โมเอกโทเน ส.ส. ชายตัว ส.ส. วังอย่างโนเนอย่างนี้ ผมขออภัย ถ้า ส.ส. คราวที่แล้วที่ดื่มก็กรมชอดอภัยครับ เพราะฉะนั้นการยุบสภานี้มันไปเข้าทำนองที่ว่าเมืองไทย สภาไทยระบอบประชาธิปไตยไทยมันเหมือนกับสระน้ำเน่า ผมพูดบ่อย ๆ ว่าเราต้องระบายน้ำเน่าออก แล้วหาน้ำจืดมาใส่ แล้วปลูกดอกบัว เป็นเครื่องหมายของพุทธเรา อาจจะต้องใช้เวลาคับกับแต่เวลาไม่เป็นไร ถ้าเราใช้ไปแล้วมีประโยชน์ ก็กว่าเราเร่งร้อนก็ได้ ระบอบประชาธิปไตยที่เต็มไปด้วยความเลวทราม ความชั่วร้ายเราอย่าดีกว่า เหมือนกับเราขี้มัน ถ้าบ้านของเรา เสาก็มีปลวกมีมอดแทะ สังกะสีก็รั่วหมดแล้วจริงอยู่ครับเราไม่คงทั้งบ้านแต่ตาเห็นว่ามันไม่ไหว ไม่ไหวจริง ๆ เราจำเป็นจะต้องรีบเหมือนกัน เพื่อที่จะได้บ้านที่ดี บ้านที่ดีถาวรขึ้น ผ่านประธานที่เคารพ เพราะฉะนั้นการยุบสภานี้ไม่ใช่เป็นของเลวทราม

อีกประการหนึ่งครับ การยุบสภานี้ จะทำให้เป็นการระแคะระวังเกี่ยวกับ การขายตัว ขอโทษนะครับ ผมจะต้องพูด อย่างเรื่องงบประมาณอย่างนี้ อย่างที่พูดที่สวัสดิ์ พูดเมื่ออีก งบประมาณมีอะไรมัน เป็นปัญหาเหมือนกัน เพราะถ้าสมมุติว่าไม่มีการยุบสภาแล้ว เราจะมีหลักประกันที่ให้เขาไม่มีการซื้อเสียงกันในสภา ซึ่ง เหตุการซื้อเสียงนี้ได้เกิดขึ้นแล้ว แล้วคราวที่แล้วที่พูดที่สวัสดิ์ ก็เป็นคนหนึ่งที่สนับสนุนการยุบสภานะครับ ขอโทษที่ผมต้องอ้างถึง ที่มีการยุบสภาบ่อย ๆ อย่างที่

ผมมองว่าทำให้ผู้แทนจะต้องไปเยี่ยมประชาชน อันนี้สำคัญที่สุด เพราะเจตนาารมณ์
ของประชาธิปไตยนั้น ผู้แทนจะต้อง

๑. เข้ามาวางกฎหมาย

๒. ควบคุมรัฐบาล

๓. ต้องเยี่ยมเยียนประชาชน การเยี่ยมเยียนประชาชนบ่อย ๆ ทำให้
ผู้แทนราษฎรจะใกล้ชิดถึงอย่างน้อย ๆ จะใคร่ถึงคนยากคนจน ผู้ต้องกรามชกถัก
สภาที่นี้เกี่ยวกับนี้ และท่านประธานขอเวลาให้ผมได้อ่านบทกลอนของสมเด็จพระที่นั่ง
ศรีว่า

แต่คนที่โลกเขยหยัน คนที่โลกเขยยำตะเฮยเจ้าคนจน ทำงานอุทิศตน
ไม่เกยบนพเนจรฯ หลังหน้าสู้ทำกินคงทำกินไม่สร้างชา ปรชชณกรงานไรนาปลูก
ข้าวกล้าหาทำกิน คนจนเหมือนวัวควาย ถูกเลี้ยงไรเห็นอาจิบ หยากแห้งหยดไหลริน
แต่ยามกินได้เพียงฟาง หญ้าแห้งแทนหยากแห้ง คิดแล้วเหลือคำากกลาง สังกม
ที่กล้าอวางเหลือเพียงรวงสังกมไทย คนไทยไม่ใช่ทาส แต่คนทาสแบบใหม่
ทาสเงินทางห้องโถง ทาสคนงานสันดานโกง ข้าแคงศัพระพรหม คิมวรทรม
ทุกยามโมง จงช่วยกำจัดโกงให้พ้นถิ่นแผ่นดินไทย คนไทยจะได้ยินอย่างพราวพริ้ง
และเขมโบสี ไม่ถูกเขมโยไฟ หรือหยามเขาะเพราะความจน ยูนสภากจะทำให้ผู้แทน
ไทยทุก ๆ คน หมั้นเยี่ยมเยียนประชาชน และรู้อึ้งถึงความจริง

ท่านประธานที่เคารพ เพราะฉะนั้นการยุบสภาอันเป็นของที่สำคัญที่เรา
ควรจะภูมิใจ และที่พูดที่สวัสดีคือบอกว่า กรรมาที่แควมาประวัติศาสตร์ประชาธิปไตย
มีการยุบสภาบ่อย ๆ ไซกรับ เพราะสมัยนี้ทหารยังไม่รู้อึ้งถึงประชาธิปไตย แต่
เกี่ยวกับทหารเป็นทหารของประธานเป็นทหารของประชาธิปไตย เป็นทหารที่รู้อึ้งถึง
ระบอบประชาธิปไตย ทหารสมัยนี้ไม่ใช่ทหารสมัย ๑๐ ปีก่อน เพราะฉะนั้น
ท่านประธานที่เคารพ การยุบสภาแบบทหารเขามาในระไม่มี ผมเชื่อว่าอย่างนั้น
เพราะฉะนั้นเราไม่คงไปหวัง เราควรจะมีการยุบสภาเพื่อเป็นการดวงคุดยุดำเรา

ทำใหญ่แทนราษฎรไม่หลงระเห็จไม่ล้มตัว ก็เอาทหารมีโต๊ะ ๑,๐๐๐ บาท คุณแม่มา
 ขณะที่คุณองครักษ์มกรจวนอาหารไว้ไม่มีทำจะกิน ไม่มีอะไรจะกิน อย่างที่ผมเล่าว่า
 ในยามทางหลัง มีชาวจวนเดียนมีน้ำเกลือ หรือน้ำปลา แลยังมีอาหารหมกขึ้นเดียว
 ทำประธานที่เกาะพรุ ที่ผมพูดมาวันนี้ไม่มีเจตนาจะไม่เจียกสีอยู่ที่เสนอร่าง ผู้เสนอร่าง
 มีเจตนาดี เจตนาบริสุทธิ์ แต่เจตนาของชานอ้าวจะถูกภายหลัง หรือถูกพวกที่
 ค่องการจะกลับมานี่อำนาจ ใจแฝงเร้นลับเข้ามา เพราะว่ากลัวชื่อเสียง
 ผู้แทนราษฎรนั้นก็เป็นไปไกลครับ ไม่ใช่เป็นของยากอะไร เพราะว่าวงการโสเภณี
 ยังมีอยู่ทั่วโลก ท่านประธานที่เกาะพรุ คณะกรรมการอภิปรายในวันนั้น เพื่อไม่ให้
 เป็นการเสียเวลาของสภาอันมีเกียรตินี้ ผมขอฝากความคิดเล็กน้อยเป็นบทกลอน
 อีก ๑ บทนะครับ อันนี้ถากจะหาว่าเป็นเจาบทเจากลอน แลขอครบพันประธาน

ยุบสภาถ้าดีขึ้น เราควรยื่นสัมพันธ สถานชานนายทุนหรือตัวร้ายเอาไว้ม่าไม่
 ยุบแล้วถ้าดีกว่า เราถือว่าเห็นแก่ใจ ไม่ใช่จะยุบไปเพื่อเพียงจัดไว้รัฐบาล กวญ
 เพศอะไรไม่ไรมีกฎหมายที่กล่าวชาน คุณชานอ้าวรัฐบาลควรมองให้เป็นที่ธรรม อำนาจ
 สามอำนาจมีบทบาทแย่งงานเท่า จะดีกว่าหรือหากบทบาทเพื่อคุณชานอ้าวอิมไทย

ท่านประธานที่เกาะพรุ การเปลี่ยนแปลงที่ขึ้นกักรจะมี การเปลี่ยนแปลง
 ประเทศไทยเวลานี้มีจุดอ่อนครับ เพราะเราควักการเปลี่ยนแปลง ประธานเวลานี้
 กลัวกันไปหมดแล้ว เพราะว่าทั้งรัฐบาลและทั้งชื่อพรรคและทั้งที่นั่งคิด นักศึกษา
 ทั้งทหารและประชาชนเกิดการแตกแยก เพราะว่าอย่างที่ผมพูดวันก่อนบอกว่า
 ประเทศไทยมีคน ๕๒ ล้านคน เทียบกับ ๔๓ ล้านตัวอยู่ในเงา บางคนเงาสีแดง
 ไปหาหน้าบาง บางคนเงาสีดำไปหาหน้า บางคนเงาสีเหลืองไปหาหน้า เลยสลายกัน
 เป็นว่าเวลานี้ใครกันเองครับ ในกรมตำรวจเวลานี้แทนที่จะหาข่าว สืบค้นหาไปหา
 ข่าวว่าคนไหนเป็นลูกของคุณลงมตชัย คนไหนเป็นลูกของคุณกักรวิธ คนไหนเป็นลูกของ
 คุณทวีสุข แลว่าประเทศชาติมันจะเจริญไปอย่างไร โจรผู้ร้ายไม่ปรามาหาข่าวกันเอง
 เพราะกลัวการเปลี่ยนแปลงและอย่างไรในกระทรวงมหาดไทยเหมือนกันกับการแตกแยก

กฎภายใน ในขณะที่รัฐบาลคอนแรกไม่ได้คิดว่าจะมีการยึดอำนาจทางการเมืองไว้เลย เพียง
 จะทำการยุบสภาด้วยการมฉกของบุคคลบางคน ที่ถูกผู้แทนราษฎรท่านหนึ่งไปกล่าวโจมตี
 ถึงนารายณ์ที่สนามชัย มีความโกรธแค้นมาก และความจริงวันนั้นเดิมตัวเองก็ไม่ใ้
 รู้เรื่อง เพิ่งมาร่วมประชุมในเวลาบ่าย ๒ โมงเศษ โดยถูกชายเป็นตนไปเจอบา
 ในคอนแรกก็ไม่ได้คิดว่าจะมีการยุบสภาอะไรเลย ไม่มีเหตุผลอะไรทั้งสิ้นใน
 การยุบสภา ไม่มีเหตุผลทั้งสิ้นในการปฏิวัติ แต่เวลานั้นประธานสภาคือ เคารพ
 เราได้เห็นแบบอย่างมาแล้ว ในการปฏิวัติในปี ๒๔๐๑ และการที่ใช้ชื่อว่าปฏิวัติ
 เมื่อปี ๒๔๐๔ เพื่อมาอ้างก็ประธานสภาท่านอย่างโน้นเท่านั้นจะโรยแปด
 เป็นการสร้างเรื่องสร้างราว แม้แต่ในสมัยปี ๒๔๐๔ ก็บอกว่าในสภาจะมีการขอเงิน
 กล่าวขวัญกันไปอย่างนั้นทำให้คนแก่ ๆ บางคนพากันหลงเชื่อแล้วเอาไปพูดกับเขาไป
 ทั้งที่ซัดเท็จจริงอย่างนั้นไม่มี ไม่มีการขอเงินจากพรรคอะไรทั้งสิ้น มันเป็นเรื่อง
 โกรธแค้นกันส่วนตัว หลักฐานอันนี้ท่านผู้เขียนยังเอ็งไม่ได้เป็นผู้แทนราษฎรในคราวนั้น
 ถือคุณชาย อังสุโชติ ซึ่งเป็นผู้อำนวยการสำนักงบประมาณในขณะนั้น แต่มีการกล่าวหา
 และมีความเชื่อถือก็ตามขอแสดงของรัฐบาลในขณะนั้น เพราะเป็นการเขียนแบบ
 กันมา เพื่อจะหาเหตุในการยุบสภา ต้องสร้างเรื่องสร้างราวขึ้นมา ซึ่งเป็น
 ข้อเท็จจริง ท่านประธานสภาที่เคารพ โดยเหตุนี้แหละกระผมจึงเห็นว่าในการที่
 ผู้เสนอร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ โดยความจริงแล้วไม่ใช่หวงการยุบสภา แต่
 กลายกะให้ใหม่ลัทธิประกัน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งก็อย่างที่ผู้เสนอบอกในขณะ
 รัฐบาลแพ้วไหวด แล้วรักษาการ รัฐธรรมนูญของเรานั้นมีชื่อของไหวจริง ๆ รัฐบาล
 รักษาการซึ่งแพ้วไหวดแล้ว ซึ่งประชาชนทั้งประเทศไม่ไว้วางใจแล้ว ยังมีอำนาจเต็ม
 ในการยุบสภา นี่แหละเป็นตัวหลักการสำคัญที่ท่านผู้เสนอเสนอขึ้นมา แต่อย่างไรก็ตาม
 กระผมขอกราบเรียนเพื่อนสมาชิกทั้งหลายได้โปรดทราบด้วยว่า สภาเรานั้นเป็น
 สถาบันอันสำคัญ เป็นสถาบันที่ระรักษานาประชาธิปไตย เราไม่ควรจะเปิดโอกาสให้
 รัฐบาลซึ่งจะเป็นคณะใด ซึ่งทำผู้คนเมื่อคณะนี้ กระผมรักจะเชื่อ ๆ อยู่เหมือนกัน

ตามภาวการณ์ในปัจจุบันนี้ว่าในการที่พลกษัตริย์จะมาคำกรณียกิจอำนาจอะไรต่างๆ
 นั้นจะสูญหายไปแล้ว เพราะกระแสมองก็รู้สึกเหมือนกันว่าในขณะนี้นายทหารส่วนใหญ่
 เป็นนักประชาธิปไตยมีความมุ่งมั่นจะรักษาความสงบของประเทศชาติ มีความหวังโดย
 คอภักย์นิยมที่จะย่างเข้ามาสู่ประเทศชาติเป็นส่วนมาก ถึงกระนั้นเองก็มีเพื่อน
 นายทหารใหญ่ ๆ ถึงกับกำลังอยู่เป็นจำนวนมากได้ไปสนทนากับนายเสนาบดี ๆ ทุกภาคก็
 ก็รู้สึกอย่างนั้น ความคิดเก่า ๆ แบบนายทหารเก่า ๆ เหลือน้อยเต็มทนแล้ว
 แต่เราไม่มีหลักประกันอันใดว่าจะไม่มีบุคคลที่ใจดำ ๆ อย่างที่เราเคยชมมาแล้ว
 จะมีหลงเหลืออยู่ และอาจจะมีโอกาสมีจังหวะที่จะมาทำกรณียกิจอำนาจ เมื่อเรามี
 โอกาสที่จะมีอำนาจ เมื่อเข้ามาอยู่ในสภากรรมการของระชาธิปไตย ความรู้สึกก็
 นั้น เมื่อเกิดการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรขึ้นมา มีสมาชิกสภา ก็อาจจะมีความคิดกับ
 ขึ้นมาอีกหาเหตุผลบางอย่างที่เรื่องนั้นเราไม่สะดวกที่จะหาเหตุผลที่เราจะ
 ประเทศ นี้แหละเป็นส่วนเสียหายของระบอบประชาธิปไตย ท่านประธานสภาที่เคารพ
 กระแสมองกราบเรียนวิงวอนน้องในหมู่ที่เข้ามาอยู่ในสภานี้ได้โปรดได้ศึกษาแถลงการณ์
 ของคณะปฏิวัติทุกยุคทุกสมัย โดยเฉพาะในสภานี้แหละ ท่านจะได้เห็นถึงข้อเท็จจริงของ
 พวกเหล่านี้ เราไม่ปรารถนาจะได้เห็นข้อเท็จจริงเช่นนั้นไปตลอดวงประชาชน
 ทั้งประเทศอีกต่อไป เพราะฉะนั้นกระแสมองเห็นร่างรัฐธรรมนูญในการแก้ไขทั้งหมดกระแสม
 มาร่วมกัน มาเสนอกับท่านผู้เสนาบดี คุณเสนาบดี ถ้าจะประกอบ ในร่างนี้เพราะเห็น
 ข้อบกพร่องจริง ๆ ในร่างรัฐธรรมนูญ และกระแสมองเห็นว่าท่านผู้พิทักษ์ก็ร่างรัฐธรรมนูญ
 ้วยความรอบคอบซึ่งเขาเรียกว่ารัฐธรรมนูญฉบับคอลเลกต์ อาจจะเผอเรอไม่พิจารณา
 รัฐธรรมนูญในภาคนี้ด้วยความรอบคอบ ถึงเรื่องรัฐบาลที่มีอำนาจเต็ม
 เท่ากับรัฐบาลที่ไม่ใช้รักษาการ แต่โหดแล้วก็มีอำนาจยุบสภา แก้ไขเพียงเล็กน้อย
 เท่านั้น ท่านประธานสภาที่เคารพ กระแสมองเห็นว่าสมควรแล้วที่เราจะต้องมาแก้ไข
 รัฐธรรมนูญ และเพื่อที่จะได้มีการอภิปรายเอาความเป็นจริงใหม่ประชาชนทั้งประเทศ
 พึงว่ายังมีข้อบกพร่องอะไร อย่างที่ประชาชนหลงเหลือรัฐบาลปฏิวัติที่เห็นแก่แต่เก่า ๆ

นี่คือที่กระผมอยากจะพูด อย่างที่พูดเสมอ จูรีมาศ ส.ส. ร้อยเอ็ด ใต้อยากพบกับ
ท่านผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายวุฒิสภาอีกทีแล้ว ในฐานะที่กระผมเองได้พบกับกรรมาธิการ
หลายหนหลายครั้ง กระผมจึงขอแสดงเรื่องนี้ต่อเพื่อนสมาชิกได้ทราบ และเห็นว่า
รัฐธรรมนูญฉบับนี้ การแก้ไขถึงที่วุฒิสภา คำประกอบ เป็นหัวหน้าทีมเสนอนี้ กววิที่จะ
ได้รับหลักการ ขอขอบคุณครับ

นายสุรินทร์ มาศดิตถ์ (รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี)

ท่านประธานที่เคารพ กระผม สุรินทร์ มาศดิตถ์ หลักการในการแก้ไขร่าง
รัฐธรรมนูญ รัฐธรรมนูญฉบับนี้ซึ่งวุฒิสภา คำประกอบเป็นผู้นำเสนอขึ้น ก็มีหลักการ
ให้สภาที่พิจารณากว่ารัฐบาลจะขยับสภาได้หรือไม่ ในกรณีต่าง ๆ มีการแก้ ห้ามไม่ให้
รัฐบาลขยับสภาเมื่อมีการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล ตามมาตรา ๑๕๕ และเมื่อ
ไม่ได้รับความไว้วางใจที่จะเข้าบริหารประเทศตามมาตรา ๑๕๔ และตั้งพันจาก
หน้าที่ เนื่องจากรัฐบาลเองทำปัญหาเข้ามาขอการยื่นยื่นความไว้วางใจจากสภา
ตามมาตรา ๑๕๖ ก็เกี่ยวกับไม่รับงบประมาณตามมาตรา ๑๕๔ ปัญหาจึงเกิดขึ้นว่า
การพ้นจากหน้าที่รัฐมนตรีนั้น มาตรา ๑๕๕ มาตรา ๑๕๔ และมาตรา ๑๕๖ พันแต่ถ้า
ไปแล้วมีอำนาจที่จะขยับสภาหรือไม่ นั่นคือปัญหา กระผมคิดว่ารัฐบาลที่คิดเมื่อพันหน้าที่
แล้ว เป็นเพียงรักษาการก็ไม่อาจจะทำตามนั้น แต่ก็เป็นปัญหาครับ ทั้งนี้ในการขอแก้
รัฐธรรมนูญตามอำนาจนี้ จึงเป็นการขอแก้ที่ยังมีปัญหา ถ้าจะพูดถึงปัญหาจะมีคือไปถึก
อย่างการขยับสภาคราวที่แล้ว สภาผู้แทนราษฎรได้รวบรวมกันทั้งในสภามองรัฐสภา
ตามมาตรา ๑๕๐ แห่งรัฐธรรมนูญให้มีการเปิดประชุมสมัชชาสามัญ พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม มีพระบรมราชโองการ
ให้เปิดประชุมสมัชชาสามัญแห่งรัฐสภาตามคำขอของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแล้ว
และเมื่อมีพระบรมราชโองการให้เปิดสมัชชาสามัญ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ก็ใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญยื่นเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาลตามมาตรา ๑๕๕ พอยื่น
เปิดไม่ไว้วางใจ ปรากฏว่ารัฐบาลใช้สิทธิขยับสภาอันนี้คือปัญหา ทั้งนี้การที่จะแก้

รัฐธรรมนูณาการนั้นยังมีปัญหา เมื่อยังมีปัญหา กระผมขอ เสนอผู้คดีให้ส่งปัญหาไป
ผู้คณะกรรมการพิจารณาาก่อนวันหลักการ กระผมขอ เสนอ เป็นผู้คดีครับ

ประธานรัฐสภา : อภิปรายแล้วเสนอผู้คดีไม่ใคร่ครับ

นายสุรินทร์ มาศดิตถ์ (รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี) : โศกครับ
ข้อบังคับห้ามเฉพาะบุคคลก็ปรายกับยกปัญหาอื่นห้าม ๒ ข้อครับ ท่านประธาน ขอ
ความกรุณากระผมไม่เถียงท่านประธานครับ การที่ห้ามไม่ให้เสนอผู้คดีหลังจาก
อภิปรายแล้ว คืออภิปรายแล้ว เสนอบุคคลอภิปรายห้าม อภิปรายแล้ว เสนอให้ยก
ปัญหาอื่นขึ้นมาพิจารณา ห้ามครับ เขาห้าม ๒ ข้อ ขอดพระทานโทษครับ ท่านประธาน
ผู้คดีของกระผมถูกต้องครับ โปรดรับรองด้วย

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ก็ให้มี เสนอให้ส่งผู้คดีแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไปผู้
คณะกรรมการก่อนวันหลักการ มีผู้รับรองถูกต้อง มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น
หรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานรัฐสภา : ไม่มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าที่ประชุมมี
คุณสมบัติให้ส่งผู้คดีตามระเบียบวาระที่ ๘ นี้ไปให้คณะกรรมการพิจารณาาก่อนวัน
หลักการคณะกรรมการครับ

นายวิจิตร ปิ่นมาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) :
ผม วิจิตร ปิ่นมาน จากสุราษฎร์ธานี ขอเสนอคณะกรรมการวิสามัญชุดที่สภาได้
เลือกไปแล้วครับ ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ก็ถูกวิจิตรขอเสนอคณะกรรมการชุดเกี่ยวกับ
คณะกรรมการที่มีมติตามระเบียบวาระที่ ๒ ก็คือคณะกรรมการ ๔๐ ท่านตามที่ได้
เสนอชื่อไปแล้ว มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานรัฐสภา : ไม่มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าที่ประชุมมีมติตามที่คณะวิจิตร เสนอ ผมเห็นว่าเราใช้เวลาพิจารณาพอสมควรแล้ว ผมขอพักการประชุม เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๔.๐๐ นาฬิกาครับ

พักประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๔.๐๕ นาฬิกา

ประธานรัฐสภา : ผมขอเปิดการประชุมครับ เมื่อเช้านี้เราได้พิจารณาถึงมาถึงระเบียบวาระที่ ๔

ต่อไปเป็นการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๕ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... (นายสอาด ปิยะวรรณ กับคณะอีก ๕๖ คน เป็นผู้เสนอ)

วันที่ ๓๑๘/๒๕๑๘ วันที่ ๑๗ มิ.ย. ๒๕๑๘

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

สภาผู้แทนราษฎร

๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๘

เรื่อง เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช ....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช ....

ข้าพเจ้าขอ เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .... ฉบับนี้มา เพื่อให้โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม
สภาผู้แทนราษฎรพิจารณา ใ้แนบฉบับที่กษัตริย์ และเหตุผลประกอบร่างรัฐธรรมนูญมา
พร้อมกับหนังสือแนบแล้ว

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

สลาท ปิยวรรณ

(นายสลาท ปิยวรรณ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดลำปาง

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...)

พหุมติกรราช ....

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘๗ มาตรา ๑๘๘ และ (๓) ของมาตรา ๑๘๗
แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๑

เหตุผล

เพื่อป้องกันมิให้ฝ่ายรัฐบาลไม่ยอมรับกระหูดามหรือผู้คัดค้านเปิดอภิปรายทั่วไป
ของสมาชิกเสนอ ซึ่งฝ่ายรัฐบาลอาจจะรู้ตัวว่า ลอบไปแล้วก็สุ่มเสี่ยงสมาชิกไม่ได้
จึงใ้รับบทบาทสุดท้ายคือยุบสภาเสีย

ร่าง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...)
พุทธศักราช ....

.....
.....
.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๐๑

.....

มาตรา ๑ รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...)" พุทธศักราช ...."

มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ
เบศรนี้เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๐๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

มาตรา ๑๕๑ ในที่ประชุมวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือ
สังเขปวุฒิสภาหรือสมาชิกในรัฐสภาในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ และรัฐสภาหรือองค์ก
ภาชในระยะเวลาไม่เกินสี่สิบห้าวัน แต่เมื่อเรื่องนั้นเกี่ยวกับความมั่นคงหรือ
ประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ก็ได้ตอบในที่ประชุมวุฒิสภา

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๑๕๒ แห่งรัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน
"ผู้ติดกึ่งกลางในวรรคหนึ่ง ให้ยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และให้
ประธานสภาผู้แทนราษฎรแจ้งไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อกำหนดเวลาสำหรับการเรียก
อภิปรายทั่วไป ซึ่งคงใช้คำว่าสามสัปดาห์ นับแต่วันที่นายกรัฐมนตรีได้รับแจ้ง หาก
เป็นเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ก็ให้ยกใบที่ประชุมลับ"

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของมาตรา ๑๘๗ แห่งรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"(๓) สภาผู้แทนราษฎรสี่เ้าอายุ หรือจะทำกรวยสภาผู้แทนราษฎรมิได้"

.....

.....

(ลงชื่อ) สอาด ปิยะวรรณ	สมักร สุนทรเวช	ญาติ ไหวดี
ชุมพล อรุณยะเดช	ชุมพล มณีเนตร	เปรม ภาลากุล ๓ อัญชยา
อราม อมรทินสุ์	ทิวง เอี่ยมเสีลา	ทองหยด จิตวีระ
แก้ว นรปดี	จารุบุตร เวียงสุวรรณ	แก้วกั๊กี้ เหมะภูติ
มรม ต้นเจียร	วัฒนา อิศวเหม	ไทยศิริ วีรพิธานต์
จ.ส.อ. ทรงธรรม บัญญาดี	ประวิทย์ วอนเพียร	นิสิต เวทยศิริยานันต์
เฉลิมพล ทริศวาท	ณคม แสงสุริยจันทร์	บุญเท่ง ทองสวัสดิ์
ทวี บุญซ้อ	คำรงค์พันธุ์ อสูเ่ ๓ อัญชยา	ธัชวาล ดุติมา
เฉลิมชัย เล็กชม	เจริญ เปรมฤกษ์รัตน์	จินตนา จินดาวัฒน์
รเนส เศลาน	ประเทือง วิจารณ์เฟรีชา	ดุศลย ดวงเกตุ
บุญเรือง ชุมอินทรจักร	สนิทพงษ์ มุกดาสนิท	มานะ พิทยานกรณ
ว.อ. ชะโลม รัตนเสถียร	สุจินต์ อิมอรุณรักษ์	เทียมศักดิ์ หลิมสมบูรณ์
อนันต์ เรืองกุล	สุระ ทัยวิรัตน์	สมักร เจริญรัตน์

ไพศาล แสนใจงาม	พ.ท. บุญจง วัชรনী	องอาจ หังสถิตชัย
ไพฑูริย์ เกื้อแก้ว	เขวง วงศ์ใหญ่	พลตรี กิริ สิริโยธิน
ยศ อินทรโกมลย์สุด	วิวัฒน์ พนมขวัญ	บุญพันธ์ แสงวันนะ
โกศล แวงวรรณ	เสวี พงษ์วิญญู	นิพนธ์ เตี้ยเจริญ
นภร ตันจันทร์พงศ์	เมธี้อง พลโยธา	เกษม เจริญพานิช
ศรายุทธ ษะนะกุล	บุญยง วัฒนพงศ์	นารีเกียรติ พรหมวานนท์ ผู้เสนอ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม

พหุมติกราบขอ

ข้อความเดิม	ข้อความแก้ไข	หมายเหตุ
<p>มาตรา ๑๕๗ ในที่ประชุมวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกทุกคนมีสิทธิที่จะกระทำการ รัฐมนตรีในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ใด (แต่รัฐมนตรีขอมติสิทธิที่จะไม่ตอบ เมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควร เปิดเผยแพร่สาระเกี่ยวกับความตลอดสิทธิ์หรือประโยชน์ส่วนตัวของแผ่นดิน)</p>	<p>มาตรา ๑๕๗ ในที่ประชุมวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกทุกคนมีสิทธิที่จะกระทำการ รัฐมนตรีในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ใด และรัฐมนตรีจะตอบหรือจะตอบในระยะเวลาไม่เกิน ๔๕ วัน (ใช้สิทธิแล้ว) แต่เมื่อเรื่องนั้นเกี่ยวกับความตลอดสิทธิ์หรือประโยชน์ส่วนตัวของแผ่นดินให้ตอบในที่ประชุมด้วย</p>	
<p>มาตรา ๑๕๘ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งในตำแหน่งประธานสภาผู้แทนราษฎร และในตำแหน่งสมาชิกผู้แทนราษฎรแรงไปซึ่งสมาชิกวุฒิสภา</p>	<p>มาตรา ๑๕๘ ผู้ที่ดำรงตำแหน่งในวาระหนึ่งโดยมีมติของสภาผู้แทนราษฎร และโดยประธานสภาผู้แทนราษฎรแรงไปซึ่งสมาชิกวุฒิสภาเพื่อกล่าวต่อเวลาสำหรับกิจการเพื่ออภิปรายทั่วไป ซึ่ง</p>	

นายสอาด ปิยวรรณ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำดับ) : พานประธานสภา
ที่เคารพ และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่าน กระผม สอาด ปิยวรรณ ส.ส. จังหวัด
ลำดับ พรรคแรงงาน ขอขอบคุณท่านประธานโลกกรุงสายรุ้งวาระการเสนอร่าง
แก้ไขรัฐธรรมนูญของกระผมและคณะจำนวน ๘ ท่านเข้ามาพิจารณาในสภานี้
ก่อนอื่นกระผมขอกราบเรียนให้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้ทราบว่า ทำไมเราจึงต้อง
มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ก็เพราะว่าเหตุการณ์ในเมืองของเราขณะนี้
ได้เปลี่ยนแปลงไป ฉะนั้นความจำเป็นอย่างนี้จึงต้องมีการแก้ไขรัฐธรรมนูญทางข้อ
เพื่อทำให้ประเทศชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ของเราได้อยู่รอด ฉะนั้นกระผม
และคณะของกระผมจำนวน ๘ ท่าน จึงได้เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้เข้ามา
เพื่อขอให้ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติโลกกรุงสายรุ้งพิจารณาทหาทางสนับสนุนด้วย กระผม
ขอเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช ....

หลักการ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๗ มาตรา ๑๕๘ และ (๓) ของมาตรา
๑๘๗ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

เหตุผล เพื่อป้องกันมิให้ฝ่ายรัฐบาลไม่ยอมตอบกระทู้ถามหรือผู้ตั้งข้อ เปรี
อภิปรายทั่วไปของสมาชิกเสนอ ซึ่งฝ่ายรัฐบาลอาจจะรู้ตัวว่า ตอบไปแล้วก็
ฝ่ายสมาชิกไม่ได้ จึงได้พยายามสุดท้ายก็ยอมสละเสีย ท่านประธานที่เคารพ กระผม
ขออภิปรายเพิ่มเติมว่าทำไมถึงมีการแก้ไขเพิ่มเติม

ประการแรก ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๕๗ นั้น ก็เพราะว่าหน้าที่ของ
ผู้แทนราษฎรซึ่งพวกเราทราบกันดีอยู่แล้ว เรามีความจำเป็นอย่างนี้ที่จะต้องติดตาม
ผลงานของคณะรัฐมนตรีหรือผลงานของรัฐบาล ฉะนั้นเมื่อผู้แทนราษฎรได้รับทราบหรือ
ได้มีความร้องทุกข์จากราษฎรแล้ว ก็จะไปตรวจจุดสถานที่ต่าง ๆ เพื่อทราบ
ข้อเท็จจริง เมื่อทราบข้อเท็จจริงต่าง ๆ เรียบร้อยแล้ว ไ้มาตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรี
เจ้าของกระทรวงผู้รับผิดชอบ แล้วว่ารัฐมนตรีบางท่านจะเป็นท่วยเหตุใดก็ไม่ทราบ

หรืองานหาอาหารจะมากหรือหาไม่ยากก็คอยกระตือรือร้น ท่านก็ไม่ยอมถอนกระตือรือร้น
 เป็นเหตุให้กระตือรือร้นต่าง ๆ ซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้เสนอถามเข้ามาถึงคราว
 ในสภาอย่างมากมายก่ายกอง จึงขณะนี้มีกระตือรือร้นต่าง ๆ เข้ามามีถึงสภาประมาณ
 ๔๐๐ กระตือ ๕๐๐ กระตือแล้ว แถวรัฐบาลหรือรัฐมนตรีก็โคตบไปเพียงไม่กี่กระตือ
 เมื่อรัฐมนตรีไม่คอยกระตือ ทำให้ผู้แทนราษฎรซึ่งเป็นตัวแทนของราษฎรเกิดความ
 ความไม่พอใจขึ้น และเป็นเหตุต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย การที่ไม่คอยกระตือตาม
 ทำให้เสียหายหลายอย่าง เช่น ผู้แทนราษฎรเมื่อก่อนจะตั้งกระตือถาม ต้องเสียเวลา
 เสียเงินเสียทองไปตรวจดูสถานที่ และได้คิดต่อประชาชนสอบถามข้อเท็จจริง เมื่อ
 ไม่คอยให้สภาที่รวม ผู้แทนราษฎรก็ไม่ว่าง เมื่อผู้แทนไม่รัฐราษฎรไม่ว่างปัญหา
 ต่าง ๆ ก็ระงับขึ้น ฉะนั้นในความคิดเพิ่มเติมของกรมศึกษาว่ารัฐมนตรีควรจะคอย
 กระตือถาม ในมาคราเริ่ม มาตรา ๑๕๗ เติมนี้ ให้ท่านเจ้าแก่รัฐมนตรีไม่ต้องคอย
 กระตือถามในสภา ฉะนั้นกรมและคณะของกรมจึงได้ขอแก้ไขมาตรา ๑๕๗

ในข้อความว่า "ในที่ประชุมวุฒิสภาหรือสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกทุกคนมีสิทธิตั้ง
 กระตือถามรัฐมนตรีในเรื่องใดเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ และรัฐมนตรีจะต้องตอบ
 ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๔๕ วัน แต่เมื่อเรื่องนั้นเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือ
 ประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ก็ให้ตอบในที่ประชุมลับ" ฉะนั้นเมื่อเรากำหนดเวลา
 เช่นนี้ ผู้แทนราษฎรจะใคร่ว่ากระตือของตัวเองจะได้รับตอบในสภาผู้แทนภายในกำหนด
 ๔๕ วัน และไม่มีข้ออ้างอื่นอีกว่า ถ้าหากรัฐมนตรีอ้างบอกว่าเป็นความลับจะเปิดเผย
 ไม่ได้ ก็ขอใหม่ก่อนมติคอยกระตือถามเป็นความลับในที่ประชุม ก็จะเป็นผลดีแก่
 ประชาชนในเมือง เพราะฉะนั้นหากกรมจึงได้เสนอการแก้ไขมาตรา ๑๕๗ ขึ้นมา

ส่วนประการที่ ๒ มาตรา ๑๕๕ นั้นเป็นที่ทราบกันว่า ผู้แทนราษฎรมีหน้าที่
 จะต้องมาควบคุมดูแลการทำงานของรัฐบาลหรือของคณะรัฐมนตรี ฉะนั้นเมื่อ
 เหตุการณ์บ้านเมืองเกิดไม่มีความสงบ หรือประชาชนได้รับความเดือดร้อนเกิดขึ้นแล้ว
 จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้แทนราษฎรซึ่งมีหน้าที่โดยตรงอยู่แล้ว จะต้องเกิดอยากจะทำตาม

หรือเกิดอาการจุกเสียดท้องหรือท้องอืด ก็จะเป็นอย่างงั้นบ้านเมืองของเราประชาชนกำลังได้รับความเดือดร้อน รบรายแคบของเรากำลังมีเหตุการณ์ ซึ่งไม่ก่อให้เกิดความไว้วางใจภายในประเทศประชาชนกำลังได้รับความเดือดร้อนอย่างแสนสาหัส - โจทย์ร้ายถูกคุมขังไว้ชานากก็เดือดร้อน ปุ๋ยข้าวแล้วขายไม่ได้ตามราคาประกัน เมื่อขายไม่ได้ตามราคาประกัน หรือราคาที่เราขายต่ำกว่าชานากนั้น ลงทุนเกี่ยวข้าวไว้ชานากก็ลงทุนไม่มาก ค่าใช้จ่ายก็สูง แต่เมื่อเวลาขาย ขายไม่ได้ตามราคาชานากทำให้ข้าวไว้ชานากต้องขาดทุน เมื่อขาดทุนเกิดขึ้นแล้ว จะทำให้ประชาชนที่ไม่มีเงินใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็นอย่างนี้เป็นต้น โดยเฉพาะเกี่ยวนี้เราได้ทราบแล้วว่าผู้แทนราษฎรของเราได้เสนอญัตติเพื่อเปิดอภิปราย ตามมาตรา ๑๕๕ ขึ้นซึ่งได้เสนอต่อสภาไปแล้ว แต่ว่ารัฐบาลยังไม่ได้อนุมัติให้เปิดอภิปรายอย่างนี้เป็นต้น เป็นปัญหาเกิดขึ้นว่า เมื่อไม่ให้ผู้แทนราษฎรซึ่งมีหน้าที่จะต้องซักถามหรือควบคุมรัฐบาลได้เปิดอภิปรายขึ้นแล้ว ทำให้สิ่งที่ดีคือหัวใจอยู่ไม่รู้อะไรจะเปิดให้ก็มีใคร เพราะฉะนั้นคณะของกรมรวมด้วยกัน ๕๖ ท่านจึงได้เสนอเพื่อขอแก้ไขมาตรา ๑๕๕ ขึ้น โดยขอให้ใช้ข้อความเหล่านี้คือ "มาตรา ๑๕๕ ญัตติดังกล่าวในวาระที่หนึ่ง ให้ยื่นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร และให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเร่งไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อกำหนดเวลาสำหรับการเปิดอภิปรายทั่วไป ซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวันนับตั้งแต่วันที่นายกรัฐมนตรีได้รับแจ้ง หากเป็นเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญของแผ่นดิน ก็ให้ตอบในที่ประชุมลับ" ฉะนั้นเราจะเห็นได้ว่า การที่เราแก้ไขเพิ่มเติมแก้ไขไม่เป็นที่พอใจของระบอบนายกฯ เพียงแต่กำหนดเวลาว่าเมื่อมีญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปแล้ว รัฐบาลจะต้องตอบภายใน ๓๐ วัน และหากว่ารัฐบาลจะบอกว่า เป็นความลับเปิดเผยไม่ได้ เราก็ควรจะมาเปิดประชุมสภาผู้แทนเป็นการประชุมลับ อันนี้กระผมคิดว่าจะเป็นการนอนดลสายความยุ่งยากหรือจะเป็นการช่วยเหลือชาติ ศาสนา อังคิธร มหาชาติตรีของเรามากกว่าไปช่วย โดยเฉพาะพวกเรานี้กำลังใน

การปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย เมื่อเราเกิดการเปิดอภิปรายขึ้น รัฐบาล
ได้ตอบ ผู้แทนราษฎรไว้ตามที่ถาม ก็เป็นเรื่องที่ฟังมา ทำให้ทุกฝ่ายได้เข้าไว้กันขึ้น
สิ่งที่จะได้รับความเดือดร้อนก็จะลดน้อยลงและหายไปเลย ฉะนั้นกระผมและคณะ
จึงได้เสนอขอให้แก้ไขและเพิ่มเติมมาตรา ๑๕๕ นี้ขึ้น

ประการที่ ๓ การที่พวกกระผมและคณะได้เสนอแก้ไขข้อแก้ไขเพิ่มเติมมาตรา
๑๕๖ นั้น ก็เพราะว่าการที่รัฐบาลไม่มีอำนาจที่จะยุบสภา การยุบนี้เป็นกรณียุบที่ง่าย
แต่ยุบเขาไปแล้วหาประธานที่เคารพ รู้สึกว่าปัญหาต่าง ๆ หรือความเดือดร้อน
ต่าง ๆ จะเกิดขึ้นมากมาย โดยเฉพาะเราก็เห็นแล้วว่าพวกเรานี้ ก่อนที่จะมาเป็น
ผู้แทนหรือได้เป็นผู้แทนแล้วก็คิดว่า ทุกคนตั้งใจเพื่อจะทำงานเพื่อชาติบ้านเมือง
ตั้งใจไว้ใน ๔ ปีจะทำงานทุกอย่างเพื่อให้ชาติ ศาสนา อಂಗค์พระมหากษัตริย์

และการปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยอยู่รอด โดยเฉพาะเราต้องการอยาก
จะช่วยให้ประชาชนได้อยู่เย็นเป็นสุข เราคิดว่าคงจะได้มีรัฐคณียุติแผ่นดิน แต่เดี๋ยวนี้
ถ้าหากเกิดการรัฐคณียุติของผู้แทนราษฎรไม่มีรัฐคณียุติแผ่นดินแล้ว อะไรเผลอรับ สมมุติว่า
เกิด ๔ เดือน ๕ เดือน ๑ ปี หรือ ๒ ปี ต้องถูกยุบ ทำให้ผู้แทนราษฎรต่าง ๆ
เป็นห่วงตัวเองว่า เละตัวเองนี้จะอยู่ได้แค่ไหนแผ่นดินเท่าไร เมื่อไม่มีรัฐคณียุติแล้ว
ความคิดความสามารถต่าง ๆ ที่จะช่วยชาติบ้านเมืองนั้น ก็ลดน้อยถอยลงไป

โดยเฉพาะถ้าหากมีการยุบสภาเกิดขึ้นแล้วปัญหาต่าง ๆ จะติดคามขึ้นมาอย่างมากมาย
กายกอง ก็ด้วยความคิดเห็นของกระผมในขณะนี้ ประเทศชาติของเรามีความจำเป็น
กลางยิ่งที่จะต้องให้ทุกฝ่ายมีรัฐคณียุติ ไม่ว่าข้าราชการ ตำรวจ ทหาร พ่อค้า ประชาชน
โดยเฉพาะผู้แทนราษฎรจะต้องมีรัฐคณียุติ ถ้าไม่มีรัฐคณียุติแล้ว อะไรมันจะเกิดขึ้น
ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย ฉะนั้นการที่ให้มีการยุบสภาบ่อย ๆ นั้น กระผมว่าจะทำ
ความเสียหายให้แก่ประเทศชาติบ้านเมืองหลายอย่าง

ประการแรก รัฐบาลจะต้องเอาเงินภาษีของราษฎรมาใช้ภายในนคร เลือกลง
ซึ่งการเลือกตั้งครั้งหนึ่ง ๆ ต้องใช้เงินหลายร้อยล้านบาท และเมื่อรัฐบาลต้องได้

เงินภาษีอากรของราษฎรแล้ว ผู้สมัครผู้แทนท้องถิ่นใช้เงินเหมือนกัน สมมติว่า
คราวที่แล้วนี้เลือกตั้งมีผู้สมัคร ๒,๔๐๐ กวากน คนหนึ่งถ้าใช้ ๑ แสนบาท ต้องใช้
เงินหลายร้อยล้านบาท นี่เป็นการเสียหายโดยไม่ทำอะไรเกิดขึ้น โดยไม่ได้มี
ผลประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองเลย

ประการที่ ๒ ทำให้เกิดการเมืองท้องไปใช้จ่าย หรือสมัครกันบ่อย ๆ ทำให้
นักการเมืองยากจนลงไป เมื่อนักการเมืองซึ่งสนใจการเมืองบ้านการเมืองอยู่ข้างนอก
ลงไปแล้ว จะทำให้คิดว่าตัวเองนี่จะต้องไปหาเงินหาทองมาจากไหน เมื่อหาเงิน
หาทองมาได้ ก็จำเป็นจะต้องคิดหาจากฝ่ายตรงกันข้าม เพื่ออะไรเพื่อตัวเอง
จะได้อยู่รอด ฉะนั้นกระผมเป็นห่วงอีกว่าถ้าหากนักการเมืองยากจนไปจริงๆ
แล้วประเทศชาติของเราซึ่งเรากำลังต่อสู้กับฝ่ายตรงกันข้ามอยู่ขณะนี้ มันจะมีอะไร
เกิดขึ้น ฉะนั้นกระผมขอฝากท่านสมาชิกไว้กว่าท่านประธานที่เคารพ นอกจากนี้แล้ว
ทำให้เสียเวลาการทำงานของข้าราชการของประชาชน ที่จะต้องมีการจัดเตรียม
การเลือกตั้ง และประชาชนเองจะคงเสียเวลาพวมาหากัน ซึ่งต้องมีการเลือกตั้ง
บ่อย ๆ กระผมคิดว่าเป็นการสร้างความยุ่งยาก และเป็นการทำลายเศรษฐกิจ
ทางอ้อมด้วย

ประการที่ ๓ การเลือกตั้งทุก ๆ ครั้งที่ผ่านมา ท่านประธานที่เคารพครับ
เราจะเห็นได้ว่าประสมการดีขึ้นมา การเลือกตั้งทุกครั้งจะต้องมีการโจมตี
จะต้องมีการทำทุกอย่างเพื่อตัวเองอยากจะได้เป็นอยู่แทนราษฎร เมื่อเห็นนั้นแล้วก็
สร้างความแตกหนงหรือความแตกแยกให้เกิดขึ้นแก่นักการเมือง ซึ่งขณะนี้เรา
จะเห็นแล้วว่าเลือกตั้งกันมาหลายเดือนแล้วนะครับ ความสามัคคีก็ หรือตัวคะแนน
ต่าง ๆ ก็ที่ ประชาชนต่าง ๆ ที่สนับสนุนก็ ก็ยังคุนหมักกันไม่ค่อยดี ถ้าเลือกตั้ง
กันบ่อย ๆ ขึ้น ความแตกแยกก็จะแตกมาก ๆ ขึ้นครับ

ประการที่ ๔ ท่านประธานที่เคารพครับ ประชาชนเขาจะต้องพวมาหากัน
เขาก็มีความรักชาติบ้านเมือง เขาก็มีหน้าที่ที่จะต้องช่วยครอบครัวของเขา แต่ว่า

เมื่อมีการเลือกตั้งบ่อย ๆ การเลือกตั้งที่หนึ่งคนสมัครต่าง ๆ ต้องไปรบกวนเขา
อยู่เรื่อย เสรีแล้วเกิดทำให้ประชาชนเหล่านั้นเบื่อหน่ายต่อการเลือกตั้ง เมื่อเบื่อหน่าย
ต่อการเลือกตั้งแล้ว เราปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย อะไรมันจะเกิดขึ้น
ถ้าเมื่อเมื่อการเลือกตั้ง หมายความว่าประชาชนจะต้องเบื่อในการปกครองโดย
ระบอบประชาธิปไตยด้วย

ประการที่ ๕ เมื่อมีการเลือกตั้งทุกครั้งเราจะเห็นได้ว่า โดยเฉพาะ
ประเทศไทยของเราขณะนี้ เรากำลังช่วงชิงประชาชน เรากำลังช่วงชิงกันทุกอย่าง
จากฝ่ายตรงกันข้าม ตราบเท่าว่าฝ่ายตรงกันข้ามจะมีการทุ่มเงินทุ่มทอง หรือจะต้อง
ใช้ข้อพิพาทอะไรต่าง ๆ นานาเพื่อการเลือกตั้งแล้ว กระแสมติว่าการปกครองซึ่ง
เราหวงแหนกันที่สุดโดยระบอบประชาธิปไตยนั้นถ้าจะต้องสูญเสียไป เพราะฉะนั้น
ทำให้กระแสมันเหวี่ยง

นอกจากนี้แล้ว กระแสมันได้ยื่นทานเสนาคิดผู้มีเกียรติบางท่านไกล่ไกลกว่า การที่
เลือกตั้งผู้แทนบ่อย ๆ จะทำให้ผู้แทนไปเยี่ยมเยียนประชาชนบ่อย ๆ อันนั้นกระแสมติคิดว่า
ไม่เป็นความจริงครับ ผู้แทนที่เสนานั้นจะต้องรู้จักหน้าที่ และจะต้องไม่ลืมประชาชน
ฉะนั้นถ้าใครไม่ไปเยี่ยมเยียนประชาชนแล้ว กระแสมติว่าต่อไปเลือกตั้ง ๘ ปี หรือว่า
จะเลือกตั้งอีกต่อไปข้างหน้า นั้น มติคิดว่าเขาไม่ได้รับเลือกแน่นอน ฉะนั้นปัญหาเรื่องนี้
ไม่ควรจะเป็นห่วง อนึ่ง เขาบอกว่าการเลือกตั้งต้องการให้มีการเลือกตั้งบ่อย ๆ นั้น
กระแสมันก็อยากจะขอเรียนให้ทราบอีกต่อไปว่า การเลือกตั้งจะต้องการให้มีบ่อย ๆ
ควรจะต้องใจรัฐธรรมนูญ ต้องการ ๖ ปี ๒ ปี ๓ ปี ก็กำกับไป แต่เดี๋ยวนี้รัฐธรรมนูญ
ของเราได้คุ้มครองพวกเราแล้วว่า การเลือกตั้งผู้แทนราษฎรนี้ หรือสภาผู้แทนราษฎร
ควรจะมีอายุ ๘ ปี เมื่อจะต้องมีการยุบสภาเกิดขึ้นแล้ว กระแสมติคิดว่าเป็นการจำกัด
รัฐธรรมนูญ ฉะนั้นโดยเหตุผลเช่นนี้ กระแสมันและคณะของกระแสมันจำนวน ๕๖ ท่าน
จึงได้เสนอแก้ไขมาตรา ๘๘ โดยขอให้ใช้ถ้อยคำเหล่านี้แทน มาตรา ๘๘ (๓)
สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือจะทำการยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้"

จะไม่มีกระแสวิ้ง เป็นอย่างมากว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติทุกท่าน ท่านก็เป็นผู้มี
 ความปรารถนาดีต่อชาติ ศาสนา อังค์พระมหากษัตริย์ และคงทราบดีว่าหากให้
 ประเทศชาติของเราปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย จะไม่มีกระแสวิ้ง สอวค เป็ยวรม
 ส.ส. จังหวัดลำปาง พรรคแรงงาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ
 ทุกท่านคงจะมาร่วมกันพิจารณาสนับสนุน เพื่อให้มีการแก้ไขปรับปรุงรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชาอาณาจักรไทย มาตรา ๑๕๓ มาตรา ๑๕๔ และ (๓) ของมาตรา ๑๘๗ เพื่อ
 ความอยู่รอดของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองโดยระบอบ
 ประชาธิปไตย กระแสวิ้งของบุคคลพวกกบฏ

นายเกษม ศิริสัมพันธ์ สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานที่เคารพ กระแสวิ้ง
 เกשמ ศิริสัมพันธ์ สมาชิกวุฒิสภา กระแสวิ้งขอประธานอนุญาตุจะแสดงความคิดเห็น
 เกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญ ซึ่งท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ผู้มีเกียรติท่านใดเสนอมาเมื่อสักครู่นี้ ก่อนอื่นกระแสวิ้งอยากขอประธานอนุญาตุ
 กราบเรียนท่านประธานว่า ในกาปกครองระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญ
 ที่เราใช้อยู่ในขณะนี้กระแสวิ้งคิดว่ากระแสวิ้งกราบเรียนเกินกว่าฝ่ายบริหารหรือคณะรัฐมนตรี
 นั้น ก็ไปจากสภาผู้แทนราษฎร เป็นส่วนใหญ่ นายกรัฐมนตรีก็เป็นผู้แทนราษฎรอย่างน้อย
 ครึ่งหนึ่งของคณะรัฐมนตรีจะต้อง เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และจะต้องได้รับความ
 ไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร จึงจะบริหารประเทศชาติได้ความจริงข้อนี้
 กระแสวิ้งคิดว่าเราควรจะต้องระวังไว้ เพราะว่าคณะรัฐมนตรีหรือฝ่ายบริหารนั้น
 บริหารประเทศด้วยความไว้วางใจจากท่านผู้แทนซึ่งเป็นผู้แทนของราษฎร แต่ใน
 ขณะเดียวกันในการที่จะปกครองประเทศของฝ่ายบริหารหรือคณะรัฐมนตรีนั้น ก็ขอที่จะ
 ถือ เป็นประเพณีในระบอบประชาธิปไตยที่ฝ่ายบริหารจะต้องมีมติหรือขานรับประการ เพื่อ
 ที่จะดำเนินการปกครองประเทศให้ลุล่วงไปเพื่อความมั่นคง และเพื่อความเจริญของ
 ประเทศชาติ กระแสวิ้งเองมีความไม่สบายใจเป็นอย่างยิ่งที่ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ผู้มีเกียรติได้เสนอมาตรา ๑๕๓ และมาตรา ๑๕๔ ซึ่งโดยสาระสำคัญนั้นก็คือว่า

ในกรณีที่มีการตั้งกระทู้ถามคณะรัฐมนตรีไม่มีกิติสิทธิ์จะปฏิเสธกระทู้ถามนั้นเลย เพียงแต่ให้มาเสนอตอบในที่ประชุมลับ ท่านองเดียวกันนี้ในมาตรา ๑๕๕ ซึ่งเป็นการเปิดอภิปรายโดยไม่ต้องมีการลงมติไว้วางใจนั้น ท่านก็เสนอว่าคณะรัฐมนตรีต้องตอบแต่ตอบในที่ประชุมลับ ถ้าเป็นกรณีที่คณะรัฐมนตรีเห็นว่า เป็นเรื่องซึ่งควรที่จะสงวนเป็นความลับ การแก้ไขเช่นนี้ ถ้ามองดูในส่วนหนึ่งก็อาจจะเป็นไปได้ในลักษณะที่เป็นประชาธิปไตย เปิดเขยกันหมดทุกอย่างทุกประการ แต่การปกครองประเทศด้วยทำประธาน กระผมมีความเห็นใจคณะรัฐมนตรี ไม้ว่าจะ เป็นคณะรัฐมนตรีชุดใหญ่ที่จะเข้ามาบริหารประเทศ มีความรับผิดชอบความมั่นคงของประเทศ มีความรับผิดชอบที่จะต้องรักษากันรักษาเมือง แต่กระผมขอประธานอย่าอีกครั้งหนึ่งว่า คณะรัฐมนตรีนั้นบริหารประเทศด้วยความไว้วางใจจากสภาผู้แทนราษฎร เป็นคนไปจากสภาผู้แทนราษฎร เป็นส่วนใหญ่ เมื่อท่านได้ยอมความไว้วางใจให้แก่กลุ่มคณะบุคคลหนึ่งบุคคลใดไปบริหารประเทศแล้ว ทำไมเราจะให้ความไว้วางใจเพียงแค่งางเรื่องบางอย่างซึ่งท่านจะเห็นว่าไม่สมควรที่จะได้สงวนไว้ อาจจะ เป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติ ทำไมเราจึงจะต้องบังคับบุคคลซึ่งมีการที่จะรับผิดชอบในการบริหารประเทศ ในที่ยอมทุกสิ่งทุกอย่างต่อสภา จะเรียกอะไรก็ลงมา จะให้ทำอะไรก็ต้องทำ กระผมเกรงเหลือ เกินว่าถ้าเราเอากันถึงขนาดนั้นจะไปกับไหนหรือครับ นี่กระผมเรียนด้วยความสุจริตใจ และด้วยความวิตกกังวลในอนาคคของระบอบประชาธิปไตย ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อท่านมาแก้ในเรื่องการยุบสภาผู้แทนราษฎร ก็ด้วยความเคารพแต่เดี๋ยวกันกับ การยุบสภาผู้แทนราษฎร ถ้าพิจารณาที่กันหนึ่งไม่ใช่เป็นเพียงการฆ่าสภาผู้แทนราษฎร หากได้เป็นเช่นนี้ไม่ ถ้าเรามองเขยนั้นเป็นคล้าย ๆ กับเป็นการทำลายแล้วให้ไปเลือกตั้ง สืบเบ็ดเตล็ด หากได้เป็นเช่นนี้ไม่ ถ้าเรามองดูโครงสร้างของระบอบประชาธิปไตยตามรัฐธรรมนูญที่เราเห็นอยู่นี้ มันเป็นระบบของการถ่วงและการสัดกันน้ำหนักระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายนิติบัญญัติ ขอให้สภานี้ได้รำลึกว่าสภาผู้แทนราษฎรมีอำนาจทุกประการ ที่จะล้มรัฐบาลได้ด้วยการไม่ให้ความไว้วางใจ

ช่วยการ เปิดอภิปราย ถ้าจะพูดกันง่าย ๆ สภาผู้แทนราษฎรฯ ของรัฐมนตรีได้
 ตลอดเวลา แต่อะไรที่จะเป็นอาวุธ อะไรที่จะเป็นเครื่องซึ่งกว้างให้ฝ่ายบริหาร
 ถ่วงอำนาจฝ่ายนิติบัญญัติบ้าง ก็คือการยุบสภาผู้แทนราษฎร ในการยุบสภาผู้แทนราษฎร
 ของคณะรัฐมนตรีนั้นเป็นอำนาจซึ่งไม่ใ้เราจะต้องใช้กันเสมอไป ไม่ใช่มุมกับทุก
 เดือน ๖ เดือน เปลาเสย แต่จะเป็นอำนาจที่จะถ่วงยังให้สภาผู้แทนราษฎรได้คำนึงถึง
 ความรับผิดชอบว่าจะทำอะไรก็ตามที่ ถ้าไม่ให้เกิดขอบเขตของการที่จะรับผิดชอบ
 ต่อความสุ่มส่วนรวมของประชาชน และอย่าลืมว่าถ้ายุบสภาผู้แทนราษฎรแล้วมันไม่ยุบกัน
 เลย แต่ยุบกลับไปหาประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของประเทศ เพราะฉะนั้นถ้าท่านคิดถอน
 อาวุธหรือเครื่องถ่วงของฝ่ายบริหารอีกก็ต่ออำนาจในการยุบสภาแล้ว ใ้ใครที่มาเป็น
 คณะรัฐมนตรีแล้วจะบริหารประเทศน้ออย่างไร กระทบยากจะทราบเรียกท่านประธาน
 และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติของสภานี้ทุกท่านขอให้ตระหนักในข้อนี้ ว่ารัฐบาลใหม่จะ
 ปกครองประเทศต่อไป ถ้าเราแก้รัฐธรรมนูญกันอย่างนี้ กระทบเวียนด้วยความเคารพ
 ความรัก ระบอบนี้แหละครับ ขอบพระคุณครับท่านประธาน

นายประยูรศักดิ์ ซลาตัน เลขานุการสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :

ท่านประธานที่เคารพ กระผม ประยูรศักดิ์ ซลาตัน เลขานุการ ส.ส. กรุงเทพมหานคร
 พรรคประชาธิปัตย์ กระผมได้ฟังท่านผู้เสนอในวาระนี้ได้กล่าวถึงการแก้ไขมาตรา ๑๘๓
 และมาตรา ๑๘๕ นั้น ในสาระสำคัญในมาตรา ๑๘๓ นั้น ก็คือไม่ว่ากระฎู่ใด ๆ
 ก็ตาม ที่ ส.ส. ได้เสนอต่อสภาแล้ว รัฐบาลจำเป็นต้องตอบในทุกรกรณี และ
 ถ้าเห็นว่าเพื่อความปลอดภัยของประเทศชาติแล้ว ก็อาจจะตอบในที่ประชุมภายใน
 หรือเป็นการประชุมลับก็ได้ เช่นเดียวกับในมาตรา ๑๘๕ สำหรับผู้สติโ้ซึ่งเห็นว่า
 เพื่อความปลอดภัยของประเทศชาติก็ให้ตอบในที่ประชุมลับ ดังที่ท่านวุฒิสมาชิกผู้มีเกียรติ
 ได้กล่าวแล้วนั้น กระผมเห็นว่าในสาระสำคัญสำหรับเรื่องนี้ กระผมอยากจะเรียนต่อ
 ท่านประธานว่า ในฐานะที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของเรา ๒๓๕ คนนั้น ได้จับ
 เลือ้กันมาจากประชาชน และในขณะนั้นในการปกครองมวลชนของบุคคลบางกลุ่ม

บาง เหล่าที่ว่าอำนาจ เป็นใหญ่ในแผ่นดินนั้น ก็อำนาจของประชาชน และอำนาจประชาชนที่แท้จริงนั้น ก็คืออำนาจของประชาชนที่ได้เลือกตั้งพวกเราเข้ามาในสภาอันนี้เกียรตินี้ ฉะนั้นในการที่เราจะดำเนินกิจการใด ๆ ก็ตามในฐานะที่เราได้มอบหมายจากประชาชนให้เรามา ร่วมความรับผิดชอบในการบริหารแผ่นดิน ในฐานะที่ ท่านผู้มีเกียรติได้กล่าวไว้ว่า ถึงแม้ว่าคณะรัฐมนตรีนั้นจะได้รับเลือกตั้งมาจากสภาก็ตาม แต่อย่างไรก็ตามนายกรัฐมนตรีได้รับความไว้วางใจจากสภาและคณะรัฐบาลนั้นก็ไปจากสภา และในวาระต่อไปที่กระผมเสนอในระเบียบวาระที่ ๖ นั้น ได้เสนอขอให้รัฐมนตรีทุกคนไปจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ถ้าไปถึงจุดนั้นได้ก็เป็นที่เชื่อมั่นได้ว่าอำนาจของประชาชนนั้น เป็นใหญ่ในแผ่นดินจริง โดยไม่ต้องไปปลุกระดมภัยวิบัติการอันใดทั้งสิ้น สำหรับที่เราได้กล่าวถึงว่าอำนาจซึ่งโดยนัยเป็นของประชาชนชาวไทยเราทั้งหลายที่เป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทยได้เข้ามาตั้งในสภา ก็ในฐานะที่เราเป็นตัวแทนของประชาชน ดังนั้นที่เราจะมาร่วมรับผิดชอบในสิ่งที่เป็นการรับผิดชอบในทางปฏิบัติราชการแผ่นดิน ไม่เป็นการบกพร่องหรือจะคำให้เกิดความเสียหายแก่ประการใด เพราะทุกคนต้องสำนึกในความรับผิดชอบที่มีต่อประเทศชาติ และในกรณีที่ท่านผู้เสนอได้กล่าวแล้ว คือ คุณสอาด ปิยะวรรณได้เสนอว่า ถ้ามหากว่า เป็นเรื่องความปลอดภัยของประเทศชาติควรที่จะยอมในที่สุดยอม ก็ไม่เป็นเรื่องที่น่าเสียหาย เพราะฉะนั้นกระผมในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้หนึ่ง เห็นว่าเป็นข้อเสนอก็คืออย่างนี้และควรที่จะได้รับการสนับสนุน แต่อย่างไรก็ตามสำหรับการพิจารณาที่เราควรจะได้พิจารณาด้วยความละเอียดรอบคอบ เพราะเป็นความรับผิดชอบที่เราพึงมีต่อประชาชนไทย ฉะนั้นกระผมใคร่ขอเรียนท่านประธานสภาว่า ใคร่ขอให้ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เสนอไปสู่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญซึ่งได้พิจารณาไปในวาระก่อน ๆ นี้ด้วยและเป็นคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับ ขอเสนอต่อประธานสภาครับ

ประธานรัฐสภา : ก็อย่างนี้ คุณประยูรก็คิดรับ พอคุณอภิปรายเสร็จ

เสนอเลขนี้ เสนอใ้จริง แต่ผมว่ามันไม่ค่อยสวยหรอก พอพูดเสร็จมันขอส่งเลย
อย่างนั้นเป็นความเห็นที่แท้จริง แต่ว่าก่อนเขาก็หมดโอกาสเหมือนกันครับ

นายประยูรศักดิ์ ชลาชนก เลขานุการสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
กระผมไม่ได้เสนออภิปรายครับ

ประธานรัฐสภา : ถูกแล้วครับ พอพูดได้พูดแล้ว แล้วออกเสนอเลขก็เป็นผู้
ที่ถูกต้อง แต่ที่นั่นจะให้มันสวยจริง ๆ คือคุณอภิปรายจนแล้วให้เป็นที่เห็นที่ของ
คนอื่นที่เขาจะส่งไปก็แล้วกัน ถ้าอย่างนั้นสวยกว่านะครับ

นายประยูรศักดิ์ ชลาชนก เลขานุการสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
ครับ ถ้าอย่างนั้นเพื่อนรายน่าจะขอถอนครับ

ประธานรัฐสภา : ครับเอาเท่าที่ผู้ให้ความเห็น แล้วนั่งลงก็แล้วกัน
นะครับ เชิญท่านวุฒิสมาชิก คุณปุ๋ยครับ

นายปุ๋ย โจรเนษานุวัตน์ สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานที่เคารพ กระผม
ปุ๋ย โจรเนษานุวัตน์ วุฒิสมาชิก กระผมอยากจะกราบเรียนสวัสดีท่านวุฒิสมาชิกที่ได้
อภิปรายมาแล้วก่อนหน้านี้ คือ ขอบพระานโทษที่จะเอ่ยชื่อ คืออาจารย์เกษม ศิริสัมพันธ์
สำหรับมาตรา ๑๕๓ และมาตรา ๑๕๔ นั้น กระผมเห็นด้วยกับท่านเป็นอย่างยิ่ง อยากร
จะขอประทานกราบเรียนขอเพิ่มเติมในเรื่องมาตรา ๑๕๓ ซึ่งท่านผู้แทนราษฎรจังหวัด
ลำปางขอให้เพิ่มในมาตรา ๑๕๓ (๓) ว่า "สภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุ หรือจะทำการ
ยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้ " กระผมขอประทานให้ท่านที่เคารพทั้งหลายได้โปรดดู
รัฐธรรมนูญมาตรา ๑๕๓ ซึ่งมีข้อความว่า รัฐมนตรีทั้งคณะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ
(๑) อย่างนั้น (๒) อย่างนั้น และ (๓) เมื่อสภาผู้แทนราษฎรสิ้นอายุหรือมี
การยุบสภาผู้แทนราษฎร แทนขอให้ตัดคำว่า "หรือจะมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร"
และเติมคำว่า "หรือจะทำการยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้" ข้อความที่ท่านขอเพิ่มมานี้
ชาติทั้งหลายนับเป็นเสียงภายใน และเหตุผลภัยประการทั้งปวงสิ่งไม่ได้ คล้าย ๆ กันจะ
ทั้งว่าคณะรัฐมนตรีทั้งคณะจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อทำการยุบสภาผู้แทนราษฎรมิได้ ซึ่ง

กระผมรู้สึกว่ามีเชื้ออย่างยิ่ง จึงขอประทานกราบเรียนว่าร่างพระราชบัญญัติที่
ท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลำปางเสนอมานี้ โดยความเห็นของกระผมแล้ว
ไม่ว่าจะรับหลักการเลย แต่ว่าอย่างไรก็ตาม เราได้มีคณะกรรมการวิชาการวิสามัญ
ขึ้นมาแล้วจะผ่านไปก็ได้ กระผมขอฝากเรื่องนี้เป็นข้อสังเกตไว้ ขอขอบพระคุณ

นายวิจิตร ยี่เนาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุราษฎร์ธานี) :

ทำประธานสภาที่เคารพ กระผม วิจิตร ยี่เนาน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จาก
จังหวัดสุราษฎร์ธานี พรรคประชาธิปัตย์ ตามที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้เสนอร่างขอ
แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ ๓ มาตรา ซึ่งก็ได้กล่าวมาแล้ว และได้มีทั้งวุฒิสภาและ
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้อภิปรายไปแล้วนั้น กระผมไม่ขอกล่าวซ้ำ แต่อยากจะ
แปลความหมายหรือเจตนาของท่านผู้ร่าง ขออนุญาตเอ่ยถึง ก็คือคุณสอาก ปิยวรรณ
ในรัฐธรรมนูญมาตรา ๘๘ ที่บอกไว้ยกเลิก (๑) ของรัฐธรรมนูญมาตรานี้ และ
ใช้ข้อความใหม่แทนนั้น ถ้าแปลความถึงเจตนาของคุณสอากว่า ห้ามไม่ให้รัฐบาล
ยุบสภานั้น ก็แสดงให้เห็นชัดอยู่แล้วว่า ในกรณีที่รัฐบาลเกิดขัดแย้งกับสภา ในกรณี
การขัดแย้งนั้นอาจจะขัดแย้งเพราะความเห็นไม่ตรงกัน ประการหนึ่ง

อีกประการหนึ่ง ก็คือในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นบุคคลที่ไม่ประสงค์ประสา
ต้นมา รัฐบาลจะทำงานให้เกิดประโยชน์กับประชาชน แต่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ไม่เข้าใจ อย่างเช่นท่านรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๘ ไม่รู้เรื่อง เห็นก็เป็น
เรื่องให้เห็นชัดอยู่แล้ว น่าจะให้รัฐบาลยุบสภาในกรณีนั้น นี่เป็นเหตุที่มุ่งเป็น
เรื่องที่มีสนับระบอบประชาธิปไตย ในกรณีที่ให้อำนาจบริหาร ก็รัฐบาลกับสภาจะ
นิติบัญญัติได้ความกัน ถ้าหากไกรมาเป็นรัฐบาลมาเจอสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งเป็น
ผู้ที่ทำหน้าที่ควบคุมเขา เป็นผู้ที่ไม่เข้าใจ แม้แต่ความหมายของรัฐธรรมนูญแล้ว ก็เป็น
เรื่องที่น่าปวดหัวของรัฐบาล เพราะฉะนั้นกระผมจึงเห็นว่า ถ้าจะในยอมให้รัฐบาลมี
อำนาจยุบสภาแล้ว เห็นถ้าจะเป็นเรื่องที่น่าปวดศีรษะเวียนเกล้าของรัฐบาล ขอ
ขอบพระคุณครับ

นายทองคำ บาคาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) : ขอประทาน
 ความรู้เห็นทางประธานที่เคารพ และเพื่อนสมาชิกผู้มีเกียรติ ร่างพระราชบัญญัติแก้ไข
 รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ผมเป็นคนหนึ่งที่สนับสนุนคือว่ารับรอง แต่การที่ยอมรับเรื่องนี้เพื่อให้
 ครบ เพราะว่าท่านมาขอรับรอง ผมก็เห็นพุดกันมานานแล้วครับ เอ ทำไม่คงงดด้วยสภา
 เหลือเกินครับ สิ่งที่ผมกลัวอย่างเดียว คือว่ารกกังและรัฐประหาร เรื่อง
 การยุบสภาเป็นเรื่องธรรมดา แม้ว่าวันนี้ก็เลือกตั้งพรรษา ทำไม่คงไปกด
 การเลือกตั้ง แต่ขอให้รัฐบาลอยู่ในสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อประเทศชาติเท่านั้นเอง
 ผมไม่เห็นว่าจะต้องมาแก้ไขรัฐธรรมนูญกัน อันนี้ผมขอฝากข้อคิดไว้แก่สภาและ
 ท่านผู้มีเกียรติทั้งหลายด้วย ผมเห็นว่าไม่ว่าเป็นพรรคกับ ปากทองของประชาชน
 ความทุกข์ยากของประชาชน ในฐานะเราได้รับมอบหมายจากประชาชนทั้งประเทศ
 ไม่ว่าจะเป็สภาผู้แทนราษฎร ไม่ว่าจะเป็วุฒิสภาอีก อันนี้ผมขอฝากข้อคิดไว้ด้วย
 ผมเอือมระอาเหลือเกินที่สภาที่ต้องเอาร่างพระราชบัญญัติเข้ามาวันละ ๔ - ๕ ฉบับ
 แต่ปากทองของประชาชนไม่มีใครพูดถึง ทุกคนกลัวคอมมิวนิสต์ แต่ทุกคนกำลังจะ
 ส่งเสริมให้เป็นคอมมิวนิสต์ โดยมีการคอร์รัปชั่น ผมเคยเสนอเรื่องการคอร์รัปชั่น
 ให้รัฐบาลปราบ แต่ไม่มีใครปราบ แต่ทุกคนกลัวคอมมิวนิสต์ .....

ประธานรัฐสภา : คุณทองคำครับ เอาเฉพาะ .....

นายทองคำ บาคาล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) : อันนี้แหละครับ
 ท่านประธานที่เคารพ ขอโทษด้วยครับท่านประธาน ที่ผมพูดในฐานะผม นายทองคำ
 บาคาล ผู้แทนจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่เชื่อว่าคนคอมมิวนิสต์ แต่ผมไม่เคยกลัว ถ้าทุกคน
 ไม่คอร์รัปชั่น ไม่มี ฉะนั้นถ้าสภาไม่อดใจ ไม่ประทุพติการนอกวิสัยขอรอยแล้ว
 รัฐบาลจะไม่ยุบเลิกขาด รัฐบาลไหนยุบสภา เจ๊ง เห็นไหมรัฐบาลที่ล้มมาเจ๊ง
 ใหม่ครับ มันว่าจะเป็นนายก ฯ เชื้อดวง ดวงถึงแล้ว เงินต้นมาแล้ว ประกันราคา
 ชาวมาแล้ว ที่นี่ยุบสภาเจ๊ง เพราะฉะนั้นผมจึงขอฝากเพื่อนสมาชิกไว้ว่าไม่ต้องกลัว
 ยุบวันนี้เลือกพรรษา นายทองคำ สุนา ๒๐ ปี ๗ เดือน ถึงจะได้เข้ามาเงินในสภาไม่มี

นอกจากมหาแพง สุขสาร์ ทที่ ๒ ก็คือมหาทองคำ นาคาคาด ท่านอย่าไปกลัว รัฐบาล
ไทยยุบสภาในทางที่ไม่ถูกต้องแล้วรัฐบาลนั้นจริง อันนี้ผมขอฝากข้อคิดไว้ด้วย แต่ผม
กลัวอย่างเดียวกันคือลดเกราะกั้นทหารออกมาเห็นท่านเท่านั้นเองครับ ไม่ใช่ขยุ้ม อันนี้
ไม่ใช่ขยุ้ม ถึก ถึกรัฐธรรมนูญตั้ง อันนี้เราควรระวังกันที่ตรงนี้ อย่าให้เผด็จการ
เข้ามาอีก โปรดมาพูดเรื่องปากของความเป็นกลางของราษฎรเถิด อย่ามาคิดแก้ไข
รัฐธรรมนูญเลยครับ อันนี้ผมขอฝากข้อคิดไว้แก่สภาทั้ง ๒ ด้วย ขอขอบคุณครับ

นายปิยะติรุ วัชรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : ท่านประธาน
ครับ กระผม ปิยะติรุ วัชรภรณ์ จากศรีสะเกษ กระผมตั้งคุณแล้วจะไปก็ใหญ่
ท่านประธานครับ ไหน ๆ เราก็มีกรรมวิธีการที่จะไปพิจารณาไปแล้ว กระผมคิดว่า
วันนี้อย่าเพิ่งลงมติเด็ดขาดกันเลย กระผมเลขขอเสนอญัตติให้ส่งร่างพระราชบัญญัติ
แก้ไขร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ที่ท่านผู้เสนอมานี้ส่งไปให้คณะกรรมการวิสามัญ เพื่อ
พิจารณาเสียก่อน กระผมขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : ท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ
(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานรัฐสภา : ไม่มี ถ้าวางที่ประชุมเมื่อเมื่อดิให้ส่งญัตติตามระเบียบวาระ
ที่ ๕ นี้ไปให้คณะกรรมการพิจารณาก่อนรับหลักการ

(นายมานิตย์ พรหมมานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : ใค้ยื่น
และยกมือขึ้น)

ประธานรัฐสภา : คุณมานิตย์ประท้วงอะไร เชิญครับ

นายมานิตย์ พรหมมานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) :
ท่านประธานที่เคารพ และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผม มานิตย์ พรหมมานนท์
ส.ส. จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดพรรคชาติไทย กระผมเอง เป็นผู้ที่ส่ง
ร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ การที่เสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้นสภาอันตรงเกียรติ

ก็เพราะเพื่อนสมาชิกทั้งสภามีความคับแค้นจิตใจและมีความกดดัน เพื่อได้ระบาย
ออกโดยไม่มีการลงมติในสภานี้ แต่คุณปิยะฉัตร วัชรารักษ์ ซึ่งเป็น ส.ส. จังหวัด
เดียวกันกับกระแสม เขต ๒ แต่มาในเขต เขต ๑ ผู้ที่เข้ามาตอก ทุกสมัยไม่ว่าอดีต
จะมาตอน หรือว่าเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ให้พิจารณาถอนรับหลักการ จะต้อง
ให้มีการอภิปรายอย่างกว้างขวางครบถ้วน เพราะเป็นกฎหมายเกี่ยวกับชาชีวันเมือง
เพื่อปากเพื่อท้องของประชาชน แต่สภานี้ในมาตรา ๑๕๓ มาตรา ๑๕๔ และ
มาตรา ๑๕๖ นี้ มันกว้างเหลือเกินที่จะให้รัฐภาคมีโอกาส .....

ประธานรัฐสภา : คุณมาปิตยกรับ คือ เนื่องจากมันกว้างนี้แหละครับ เรา
ถึงได้ให้คณะกรรมการไปพิจารณาแล้วเสียก่อนครับ

นายมาปิตย พรหมมานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : หาก
เหตุผลแล้วมาอยู่สภาตลอดมา ทุกยุคทุกสมัย ถ้าหากว่าไม่พอใจสภานี้ รัฐภาคมักจะ
มีการยุบสภาอยู่ตลอด ฉะนั้นกระผมจึงเสนอขึ้นมาเพื่อให้เพื่อนสมาชิก ได้คลาย
ความตึงเครียด .....

ประธานรัฐสภา : คุณมาปิตยครับ .....

นายมาปิตย พรหมมานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) :
ท่านประธานที่เคารพ อย่าเพิ่งตัดความประสงค์ของกระผม มันเสียสมาธิ ท่านจะ
ลงโทษกระผมก็ขอให้กระผมได้พูดเสียก่อน .....

ประธานรัฐสภา : คุณมาปิตยครับ ผมต้องเอาสมาธิของคนอื่นในวันครับ..

นายมาปิตย พรหมมานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) :
ครับ ถ้ากระผมขอรับแล้ว กระผมจะถอนตามท่านประธานที่บอกกระผมว่าอะไร
มันไม่ดี อะไรที่มีไม่ถูกต้อง ไม่ถึงงานอะไร ท่านประธานเดือนกระผมดีหลัง กระผม
ขอรับครับ

(ประธานรัฐสภาได้เคาะก้อง)

นายปิยะฉัตร วัชรารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) :

ท่านประธานครับ พวกนี้ถึงกระผมครับ

ประธานรัฐสภา : เมื่อเสร็จแล้ว ทำได้ครับ ไม่เสียหายอะไรครับ

นายปิยะธำ วัชรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรීสะเกษ) : มีได้ครับ

กระผมขอความกรุณาจากท่านประธานครับ

ประธานรัฐสภา : ครับ เชิญ

นายมานิตย์ พรหมมานนท์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรීสะเกษ) : ถ้า

ท่านประธานอนุญาต ก็คงอนุญาตผมด้วย

ประธานรัฐสภา : คุณมานิตย์ เชิญนั่งครับ

นายปิยะธำ วัชรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรීสะเกษ) :

ท่านประธานครับ กระผม ปิยะธำ วัชรภรณ์ กระผมกำลังมีความวิตกกังวลใจ แล้วก็
ทำโดยอาศัยข้อบังคับนี้ ไม่ใช่ใช้อารมณณ์มาทำอะไรกัน โดยไม่ถูกหลักเกณฑ์ไม่มี
หลักการปฏิบัติกัน ท่านสมาชิกกระผมอยากจะบอกว่าเป็นผู้มีเกียรติคนหนึ่งครับ คือ
คุณมานิตย์ พรหมมานนท์ ขอประทานโทษเลยนานไปแล้ว นอกจากกระผมมาใช้สิทธิ
เสนอให้กรรมาธิการไปพิจารณาโดยไม่ได้ถูกตั้งนั้น กระผมคิดว่าคุณมานิตย์นั้น
ไม่มีหลักเกณฑ์ แล้วก็ใช้คำพูดที่จะทำให้กระผมเสื่อมเสียครับ กระผมขอความกรุณา
ท่านประธานไประงับให้คุณมานิตย์ พรหมมานนท์ ตอนคำพูดที่เกี่ยวข้องกับกระผมว่า
กระผมไม่มีสิทธิเสนอเช่นนี้เสียด้วยครับ กระผมขอความกรุณาท่านประธาน เพื่อ
ความถูกต้องที่เราจะได้ใช้ปฏิบัติกันต่อไป

ประธานรัฐสภา : ครับ ก็อย่างนั้นครับก็พาดกันไปฟังกันมา ก็คิดว่า
พอทันแล้ว แล้วสิทธิของคุณปิยะธำก็เป็นความเข้าใจของเขานะครับ

นายปิยะธำ วัชรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรīสะเกษ) : กระผม
ไม่ได้พาดพิงใครครับ ถ้าเขาพาดพิงมาก่อนก็ให้เขาถอนครับ

ประธานรัฐสภา : คุณปิยะธำนั่งก่อนครับ ผมจะชี้แจง ก็เป็น
ความเข้าใจของคุณมานิตย์ที่พูดอย่างนั้น ซึ่งถ้าหากว่ามีเป็นจริง สมาชิกทั้งเขา

ก็ต้องรับรอง เมื่อเขาไม่รับรองก็แสดงว่าไม่เป็นจริง ก็เป็นผู้รู้กันอยู่แล้วว่าคุณมีสิทธิทำได้ เขาละกรับ

นายนิยมะพัชร์ วัชรารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : นิด้าไม่เป็นจริงแล้วก็ต้องให้เขาคอเช็กกับ ท่านประธาน

ประธานรัฐสภา : คือในสภานี้เป็นความเข้าใจกัน แต่ไม่ใช่เรามีจะเสียหายไปทุก ๆ เรื่อง สมาชิกอื่นแล้วนกรับ

นายนิยมะพัชร์ วัชรารักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : กระผมคิดว่าใครต่อใครก็มาเข้าใจกันผิด ๆ ก็หมดความปรารถนากับ เราใช้ข้อบังคับพิจารณาในการที่เราจะเลือกตั้งกันกรับท่านประธาน เมื่อใครทำอะไรในกฎก็ต้องมีการจะมีการแก้ไขก็เดือนกันเสียใหญ่ ถ้าเราไม่ประชุมกันด้วยการประชุมอย่างนี้ต่อไปก็จะไม่ได้มีอะไรบกรองต่อไปกรับท่านประธาน

ประธานรัฐสภา : เชิญคุณนิยมะพัชร์นั่งกรับ ผมขอชี้แจง สำหรับกรับนี้เป็นการที่สุดท้ายที่คุณนิยมะพัชร์ขอให้ตอนนั้นผมได้ชี้แจงแล้ว แล้วก็เห็นว่ายังไม่ถึงขั้นที่จะต้องให้ตอนเป็นอันจบกัน แล้วผมหวังว่าท เรียบร้อยก็จะเป็นที่เรียบร้อยแก่สมาชิกทั้งหลายในการอภิปรายในโอกาสต่อไป ขอขอบคุณครับ ที่ประชุมก็ได้มีมติส่งเรื่องถูกต้องไปสู่คณะกรรมการพิจารณากรับหลักการ กระผมขอเรียนถามที่ประชุมนี้ว่าคณะกรรมการจะกำหนดอย่างไรกรับ เชิญคุณอุคมกรับ

นายอุคม แดงโกเมน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สงขลา) : ท่านประธานที่เคารพ เพื่อนสมาชิกผู้มีเกียรติ กระผม อุคม แดงโกเมน ผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์ จากจังหวัดสงขลา ขอให้ท่านใช้กรรมวิธีการถูกต้องตั้งแต่เมื่อเข้ากรับ

ประธานรัฐสภา : มีผู้เสนอขอให้ใจคณะกรรมการคณะเดียวกันที่สภาได้แต่งตั้งไปพิจารณาทุกคดีแรกคือระ มัยมวาระที่ ๒ กรรมวิธีการ ๘ ท่าน ตามที่ได้มีชื่อไปแล้ว ท่านใดเห็นด้วยโปรดกรับรองกรับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : มีผู้รับรองถูกต้อง มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น
หรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานรัฐสภา : ไม่มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าที่ประชุมมี
อนุมัติให้ส่งร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญที่คณะสอาก ปียาวรณ กับพวกเสนอมาสู่
คณะกรรมการกอนรับหลักการตามที่คณะเสนอ เป็นอันจบการพิจารณา
ระเบียบวาระที่ ๕

ต่อไปเป็นการพิจารณาระเบียบวาระที่ ๖ ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... (นายประยูรศักดิ์ ชลาชนนเษระ กับคณะ
อีก ๒๒ คน เป็นผู้เสนอ)

วันที่ ๓๔๘/๒๕๑๙ วันที่ ๒๔ มิ.ย. ๒๕๑๙

สำนักงานเลขาธิการรัฐสภา

สภาผู้แทนราษฎร

๒๔ มิถุนายน ๒๕๑๙

เรื่อง ขอเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ..) พุทธศักราช .....

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าวข้างต้น พร้อมทั้งบันทึก
หลักการและเหตุผล

เนื่องด้วยสภาจะการณในปัจจุบันนี้เห็นว่า ในการบริหาร
ราชการแผ่นดินนั้นมีความจำเป็นที่จะต้องจัดตั้งกระทรวง หรือ
ทบวงการเมืองเพิ่มขึ้นเพื่อในการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปโดย
มีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกประชาชนได้อย่างกว้างขวาง
จำนวนรัฐมนตรีที่ได้อำหนดไว้ในมาตรา ๑๑๖ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย เพียง ๓๐ คน ไม่เป็นการเพียงพอต่อการชวย
งานบริหารราชการแผ่นดินดังกล่าวได้ จึงขอแก้ไขเพิ่มจำนวนเป็น
๓๖ คน และในขณะเดียวกันเพื่อให้คณะรัฐมนตรีเป็นบุคคลที่มาจาก
การเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง เห็นควรกำหนดให้รัฐมนตรีทุกคน
มาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น ซึ่งจะเป็นการถูกต้องตาม
เจตนารมณ์ที่จะให้ประชาชนเป็นผู้ปกครองตนเอง ตามหลักการ
ประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

อาศัยหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๒๒๘ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
 ราชาอาณาจักรไทย ข้าพเจ้าผู้มีนามข้างท้ายนี้ จึงขอเสนอร่าง
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)
 พุทธศักราช . . . . มา เพื่อพิจารณานำเข้าวาระพิจารณาของ
 รัฐสภาต่อไปด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) ประยูรศักดิ์ ชลาชนนเดชะ

(นายประยูรศักดิ์ ชลาชนนเดชะ)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรุงเทพมหานคร

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบ

ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...)

พุดศึกษา . . . .

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เหตุผล

เนื่องด้วยมาตรา ๑๑๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ความสำคัญจำนวนคณะรัฐมนตรีไว้ต่ำไปไม่เป็นการเหมาะสมกับการบริหารราชการแผ่นดิน ในปัจจุบัน ซึ่งมีความจำเป็นที่ต้องขยายจำนวนกระทรวงทบวงกรมให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินที่มีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจะเป็นการสอดคล้องกับสภาวะการณ์ปัจจุบันซึ่งตกอยู่ในภาวะไม่ปกติสุข ซึ่งจำเป็นจะต้องรับเร่งดำเนินการแก้ไขสภาวะการณ์ต่าง ๆ อย่างรีบด่วน

ในวาระเดียวกันนี้แก้ไขให้รัฐมนตรีทุกคนต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ทรงความยุติธรรมที่จะให้ประชาชนเป็นผู้ปกครองตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตย

ร่าง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่...)

พุทธศักราช ....

.....
.....
.....

โดยที่เห็นเป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๑ รัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า "รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ...."

มาตรา ๒ รัฐธรรมนูญนี้ ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศใน
ราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗๑ ของรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

มาตรา ๑๗๑ พระมหากษัตริย์ ทรงตั้งนายกรัฐมนตรีคนหนึ่งและรัฐมนตรี
อีกไม่เกินสามสิบหกคน ประกอบเป็นคณะรัฐมนตรีมีหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน

นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีทุกคนจะต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการตั้งนายกรัฐมนตรี"

.....
.....

(ลงชื่อ)

ประยูรศักดิ์ ขลาบยเกษตร
 อุสมาน อูเซ็ง
 วิจิต วิเศษสุวรรณภูมิ
 สมคิด ศรีสังคน
 ชนะ รุ่งแสง
 กวี ไสยิก
 สมศาสตร วัฒนศักดิ์
 อุคม แดงโกเมม
 สุรพงษ์ ราชบุรคา
 สุชาติ อภัยวงศ์
 สุธรรม บัณฑิตโลก
 ณรงค์ สุนทรवार
 นัญญูติ บรรทัดฐาน
 เสวีรุณแสง ณ นคร
 อำนวย สุวรรณศิริ
 สรีน ทองกฤษณา
 เพ็ญฯ คัมภรวง
 ปรีชา กงศรี
 ประสิทธิ์ จิตศาวรีย์
 พ.ศ.อ. วัชร อภัยเฉลิม
 ประเจิก สุริยจามร
 วินัย นามเสถียร
 ไชยวัฒน์ ไกรยสุนทร
 เป็ล้อง พลโยธา
 ธรรมมัญญ คัทตะเกษมีย์
 กนิษฐ์ นพสุวรรณวงศ์
 นันธุวิ สุทธิสงคราม
 กฤษ กงเพชร
 แยมของแฉว
 ประเทศ รมยานนท
 ไพโรจน์ ศาสตราวาทะ
 เทอดพงษ์ ไชยนิมิต

นิกร นนทวงศ์
 สิงห์โต จางตระกูล
 เคน โต๊ะมีนา
 ประกิจ รัตนดี
 สุทิน ใจจิต
 วชิระ มะโรหบุตร
 ประมวล กุลมาตย์
 พจน เกิดผล
 อากม สรสุชาติ
 สุทธิวิ สุธรรม
 เสนาะ พึ่งเจียม
 เอนก ทับสุวรรณ
 พ.ศ.ช. อราม จงสวัสดิ์
 สุวัฒน์ วีระเกรงกุล
 สุชาติ สกลบัวพันธ์
 สันดี เทพดี
 ปณิธาน ขาวระวาปี
 พิสิษฐ์ สนิทวงศ์ ณ อุบลยา
 วัชรินทร์ เกดะวันดี
 ทอง ชนกาญจน
 จุฬ เทียมรัตน์
 หิรัญ รุโจปการ
 วิจิตร นีนาน
 บุญยิง นันทาวิวัฒน์
 ธงชาติ รัตนวิธา
 ชัน ทองศิริ
 เขวงศักดิ์ เสมรมาภัย
 สมชาย ศรีสองชัย
 ประยูร โงนคำ
 ก๊กดี กุลบุญ
 ไพฑูรย์ วงศ์วาปี
 ญูเสนา

นายแคว นรปติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : คืออย่างไรรับ
 ทานประธาน กระผมได้ฟังซึ่งผู้ตีร่างพระราชบัญญัติการแก้ไขรัฐธรรมนูญมาตั้งแต่
 เจ้าจนกระทั่งบัดนี้ กระผม แคว นรปติ ครั้น แห่งจังหวัดขอนแก่น ทานประธาน
 เรายังร่างพระราชบัญญัติเพื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญด้วยก็รวมทั้งหมด ๕ ฉบับ ของ
 ท่านผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย ซึ่งที่เราได้ทราบอยู่แล้ว แล้วเราก็ได้ส่งคณะกรรมการ
 ชุกเกิม ร่างแล้วร่าง เล่าอยู่นี้ นับเป็นข้อสังเกตประการแรก กระผมจะหารือกับ
 ทานประธานในการส่งคณะกรรมการชุกเกิมเกี่ยวกับ ๔ ร่างนี้ เป็นที่สังเกตว่าทาง
 ทานประธานก็ หรือทางสภาผู้แทนราษฎรก็ ทางรัฐสภาที่ มีใ้กำหนดเวลาให้
 เสนอเข้ามาสู่รัฐสภาอีกครั้งหนึ่ง ก็เป็นอันว่าคณะกรรมการชุกเกิมนี้อาจจะพิจารณา
 กันไม่นานเท่าไรก็ได้ อันนี้เป็นข้อสังเกตกับ กระผมจึงขอหารือทานประธานสภา
 ตามข้อบังคับการประชุมสภาว่าในเมื่อมันหลายเรื่องหลายราวแล้ว เช่นนี้ .....

(นายประยูรศักดิ์ ชลาชนิเศษะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร)
 โต้กลับข้อนี้)

ประธานรัฐสภา : เกี่ยวก่อนรับชุดประยูรศักดิ์ฯ จึงให้จบความก่อนดีกว่า
 นะครับ

นายแคว นรปติ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ขอนแก่น) : ในเมื่อมัน
 หลายเรื่องเข้าเช่นนี้ ทานประธานจะกำหนดเวลาเพื่อให้คณะกรรมการเสนอเข้ามา
 สู่สภาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจะได้พิจารณาตามความประสงค์ของท่านผู้เกี่ยวข้อง จะเป็น
 การชี้ของเพียงไหนหรือไม่ กระผมขอหารือกับ

ประธานรัฐสภา : ปัญหาที่ขอให้เราจกกรพิจารณาจะนับยวาระที่ ๖
 ก่อนนะครับ เชิญชุดประยูรศักดิ์ฯ ครับ

นายประยูรศักดิ์ ชลาชนิเศษะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
 ทานประธานสภาที่เคารพ กระผมในฐานะผู้เสนอร่างพระราชบัญญัติ กระผม
 ประยูรศักดิ์ ชลาชนิเศษะ ส.ส. กรุงเทพมหานคร พรรคประชาธิปัตย์ และคณะอีก

๒๒ ทำด้วยกัน ไม่แต่เฉพาะสมาชิกในพรรคประชาธิปไตยเท่านั้น แต่เป็นสมาชิกจากพรรคการเมืองอื่น ๆ ด้วย ดังปรากฏกรายงานในจดหมายผู้คิดเสนอนั้น กระผมใคร่ขอเสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก่ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ....

หลักการ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เหตุผล เนื่องด้วยมาตรา ๑๘๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้กำหนดจำนวนคณะรัฐมนตรีไว้ต่ำไปไม่เป็นการเหมาะสมกับการบริหารราชการแผ่นดินในปัจจุบัน ซึ่งมีความจำเป็นต้องขยายจำนวนกระทรวงทบวงกรมให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินมีความคล่องตัวและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และจะเป็นการสอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันซึ่งตกอยู่ในภาวะไม่ปกติสุข ซึ่งจำเป็นต้องรีบเร่งดำเนินการแก้ไขสภาวการณ์ต่าง ๆ อย่างรีบด่วน

ในวาระเดียวกันนี้แก้ไขให้รัฐมนตรีทุกคนต้องมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้ตรงตามอุดมการณ์ ที่จะให้ประชาชนเป็นผู้ปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย

ท่านประธานที่เคารพ ถ้ามองเพียงลักษณะผิวเผินจะเห็นว่า กระผมและคณะได้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับแก้ไขเพิ่มเติมแก้ไขตำแหน่งและจำนวนคณะรัฐมนตรีให้มากขึ้น อันนี้เพื่อประโยชน์ทางการเมืองเท่านั้น แต่จากความเป็นจริงแล้ว กระผมใคร่ขอกราบเรียนท่านประธานรัฐสภาว่า ในนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันซึ่งประกอบด้วย พรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย พรรคชาตวิวัฒน์ และพรรคสังคมนิยม กระผมใคร่ขอเรียนว่านโยบายที่รัฐบาลได้แถลงไว้ต่อสภานี้ ได้มีการแถลงในการที่จะจัดตั้งทบวงแรงงานขึ้นเพื่อเป็นทบวงในการที่จะแก้ไขสภาวการณ์ปัจจุบันซึ่งมีความยุ่งยากอยู่เป็นอันมาก และปริมาณงานของทางบ้านเรานั้นมีปัญหายากกว่านี้ประการ ซึ่งปัจจุบันนี้สภาพของงานมีแต่เพียงฐานะกรมแรงงานสังกัดอยู่ในกระทรวงมหาดไทย นั้นประการหนึ่ง และ

นอกจากนี้ เราอาจจะเฝ้างานอันใดสักเป็นจำนวนมากมาย ซึ่งเราจำเป็นต้องเริ่ม
 เรียกว่าสถานีในฐานะกระทรวงหรือทบวงอื่น ให้เป็นหน่วยงานในการบริหารงานของ
 รัฐบาลใหม่ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาทิเช่น ซึ่งอาจจะในโอกาสต่อไป อันนี้กระผมคิดว่า
 เช่นการปฏิรูปที่ดินก็ดี และนอกจากนั้นกระผมเองในฐานะที่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
 ชุดหนึ่ง ก็ได้เสนอญัตติเกี่ยวกับการจัดตั้งกระทรวงไปรษณีย์และโทรคมนาคมขึ้น ซึ่งได้
 ยื่นต่อท่านประธานสภาแล้ว และขณะนี้ ท่านประธานสภาได้กรุณาให้นำเสนอต่อ
 ายทนาย นายกรัฐมนตรี เพื่อรับรอง เพราะถือว่าเป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินและ
 าคาว่าในอนาคตก็น่าใกล้เคียงเราจำเป็นที่จะต้องเพิ่มกระทรวงทบวงกรมขึ้นอีกหลายกระทรวง
 และหลายทบวงทั้งใกล้แล้ว ดังนั้นจำนวนคณะรัฐมนตรีที่มีอยู่ในปัจจุบันซึ่งรัฐอรรมนูญ
 แห่งราชอาณาจักรไทยตามมาตรา ๑๗ พ.ศ. ๒๕๑๗ นั้นได้บัญญัติไว้เพียงแต่เอาไว้ให้มี
 คณะรัฐมนตรีเพียง ๓๐ คน รวมทั้ง นายกรัฐมนตรีแล้ว เพียง ๓๑ คนนั้น ไม่
 เพียงพอในการที่จะบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมี
 ประสิทธิภาพเหมาะสมกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน นอกจากนี้หลายท่านอาจจะมีความคิดว่า
 ในขณะทีกระผมได้เสนอร่างนี้เข้าสู่สภาแล้ว ก็มีสื่อมวลชนบางฉบับได้วิจารณ์ว่า ในการที่
 กระผมเสนอญัตตินี้เพื่อต้องการที่จะรักษาสถานภาพของรัฐบาลปัจจุบัน ในฐานะที่กระผม
 เป็นสมาชิกพรรคประชาธิปัตย์คนหนึ่งเท่านั้น เพื่อเหตุผลทางการเมือง กระผมใคร่ขอ
 เรียกว่าสำหรับเหตุผลที่กระผมได้เสนอนี้ก็ทั้งที่กระผมกล่าวมาแล้วข้างต้น บางท่าน
 อาจจะกล่าวว่าไม่เกี่ยวกับปากท้องของประชาชน แต่อย่างไรก็ตาม ท่านประธานสภา
 ที่เคารพ กระผมใคร่ขอเฝ้าท่านประธานไปปรึกษาราชการคณะหนึ่งถึงที่ว่า ปัญหาแรงงาน
 ในปัจจุบันนี้เป็นปัญหาที่หนักหน่วงยิ่งนัก และสภากรรมการแรงงานในปัจจุบันนี้เป็น
 ผลสืบเนื่องถึงการลงทุน ซึ่งชาวต่างชาติที่มาลงทุนในประเทศไทยนั้น ก็หวังเกรง
 ในความไม่แน่นอนในเรื่องเกี่ยวกับแรงงานของประเทศไทย ดังนั้นถ้าเรามีหน่วยงาน
 ที่มีส่วนร่วภาพและเป็นทบวงแรงงาน และมีการขยายงานอย่างกว้างขวาง มี
 การดำเนินงานที่อย่างมีประสิทธิภาพ และแรงงานของกรมกรทั้งหลายได้รับ

การพิทักษ์คุ้มครองความเป็นธรรมแล้ว เชื่อมั่นว่าผลในทางเศรษฐกิจของประเทศชาติ
 อาทิเช่นการลงทุนจากนานาชาติที่จะมาลงทุนในประเทศไทยก็จะเพิ่มขึ้นยิ่งขึ้น

ท่ามกลางที่เคารพ กระผมอยากจะได้ขอเรียนถึงโครงการปฏิรูปที่ดินซึ่งเรา
 จะมีขึ้นในอนาคตนั้น มีปริมาณงานอย่างมหาศาลทีเดียว ซึ่งเราจะแก้ไขปัญหาคณะกร
 ทั่วประเทศนั้น อันนี้ก็เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับบรรดาเกษตรกรทั้งหลายทั่วทั้งแผ่นดินไทย
 ซึ่งเมื่อประมาณไม่ต่ำกว่า ๘๐ เปอร์เซ็นต์ของประชากรในชาติไทยของเรา ซึ่งทุกท่าน
 ก็ตระหนักดีแล้วว่า บรรดาเกษตรกรเหล่านี้มุ่งประสงค์จะมีที่ดินของตนเอง แต่ขณะ
 นี้เป็นเช่นนี้ไม่ เกษตรกรไม่ต่ำกว่า ๖๐ - ๗๐ เปอร์เซ็นต์ของเกษตรกรทั่วประเทศ
 นั้นต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นมาทำกิน และประสบภาวะชักหน้าไม่ถึงหลัง มีหนี้สินรุงรัง
 และนี่ก็เป็นนโยบายของรัฐบาลปัจจุบันซึ่งปรารถนาที่จะเข้าไปแก้ไขของสภาการนี้ เกี่ยวกับ
 เรื่องที่ดินของเกษตรกรในการทำมาหากิน และเชื่อมั่นว่าถ้ามีปริมาณงานมากพอแล้ว
 ก็จำเป็นที่จะต้องจัดตั้งปฏิรูปที่ดินเพื่อให้ความเป็นงานอย่างกว้างขวาง และเชื่อสักครู่
 หนึ่งกระผมเรียนท่านประธานว่า กระผมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการไปรษณีย์
 และโทรคมนาคมขึ้นนั้น เพื่อจัดตั้งกระทรวงไปรษณีย์และโทรคมนาคมขึ้นนั้น กระผม
 ขอเรียนเพิ่มเติมว่าอันนี้เป็นส่วนประกอบในการพิจารณาแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ กระผม
 ว่ามีความจำเป็นที่กระผมเสนอขึ้น เพราะเห็นว่าในหน่วยงานกระทรวงคมนาคม
 ในปัจจุบันนี้รวมงานทางด้านการขนส่งและการคมนาคมเข้าไว้ด้วยกัน ซึ่งมีปริมาณงาน
 ทั้งสองอย่างนั้นมากมายเหลือเกิน ซึ่งควรที่จะจัดตั้งขึ้น อันนี้กระผมไม่อยากจะกล่าว
 ความใหม่มากนัก เพราะเป็นส่วนประกอบเท่านั้น กระผมคิดว่าถ้าหากได้มีการแก้ไข
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๖ นี้ ให้อำนาจมีจำนวนรัฐมนตรีใหม่มากขึ้น
 แล้ว ก็มีความคล่องตัวในทางปฏิบัติงาน แต่ในทางปฏิบัตินั้น ถ้าไม่มีความจำเป็น
 แล้วเราก็ไม่จำเป็นที่จะต้องตั้งขึ้น แต่หากว่าเรามีความจำเป็นจะต้องตั้งขึ้นแล้ว แต่ไม่มี
 ตำแหน่งที่จะตั้งขึ้นแล้ว เราจะทำอย่างไร อันนี้เป็นแต่เพียงการเปิดประตูกว้างไว้
 เพื่อให้เกิดความคล่องตัวกับรัฐบาล ซึ่งจะเข้ามาแก้ไขสถานการณ์ในรัฐบาลนี้ให้มีโอกาส

ที่จะทำงานด้วยความคล่องตัวยิ่งขึ้น กระผมจึงขอเรียนต่อท่านประธานและที่ประชุมรัฐสภา
นี้ได้โปรดพิจารณาด้วยความรอบคอบว่า ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย มาตรา ๑๗๑ ก็ควรที่จะได้รับการพิจารณาสนับสนุนจากรัฐสภา
โดยทั่วกัน ขอขอบคุณครับ

นายสาหนะ สายสว่าง สมาชิกวุฒิสภา : ท่านประธานที่เคารพ วันนี้เรา
ได้ใช้เวลาทั้งวันเกี่ยวกับการพิจารณาแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายสูงสุด
ซึ่งถ้าไม่มีความจำเป็นจริง ๆ แล้ว กฎหมายรัฐธรรมนูญนี้เราก็ไม่อยากจะแตะต้อง และ
เพิ่งไข่มกัในระยะเวลาเพียง ๒ ชั่วโมง สิ่งที่เราจำเป็นอย่างยิ่งของรัฐบาลและของ
ประเทศชาตินั้น บัญญัติไว้แล้วและแรงรับ และปัญหาสำคัญของประเทศชาติยังมีอีก
มากมายนัก โดยเฉพาะปากท้องของประชาชน และโดยเฉพาะเศรษฐกิจของประเทศชาติ
โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือเอกราชของประเทศไทยที่กำลังถูกคุกคามอยู่ เราควรจะใช้
สติปัญญาช่วยกันเสนอแนะ และแก้ไขให้โอกาสรัฐบาลและช่วยรัฐบาล ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น
เหลือเกินซึ่งปากท้องประชาชน ชาวของแพง ชาวแพง ชาวเป็ดคือกลุ่มของโลอย่างนี้
อย่างท่านรัฐมนตรีมีเกียรติเมื่อคืน กระผมขอมอบใจ เหลือเกินคุณทองคำ ซึ่งเป็นอย่างถึง
ฉะนั้นการที่เราจะมาเลือกตำแหน่งรัฐมนตรีเป็น ๓๑ คน รวมทั้งท่านนายกรัฐมนตรีก็เป็น
๓๒ คน ความจริงแล้วในตำแหน่งรัฐมนตรีนี้เป็นผู้โช้ยช่วย วางนโยบายไม่ใช่เป็น
ผู้ไปทำงานเหมือนอย่างข้าราชการประจำ วางนโยบาย และถ้าท่านจะตั้งทบวงแรงงาน
ตามที่แถลงนโยบายขึ้น เราก็มีรัฐมนตรีซึ่งอยู่ในกระทรวงมหาดไทยรัฐมนตรีช่วยอีกตั้ง
๔ ท่าน แยกไปว่าทบวงเสีย ๑ ท่านก็ใช้ได้ ถ้าหากท่านจะตั้งกระทรวงว่าด้วย
ไปรษณีย์และคมนาคม ก็ยังมีรัฐมนตรีช่วยว่าการในกระทรวงคมนาคม และรัฐมนตรีอื่น
ก็ยังมีอีกตั้ง ๒ ท่าน ท่านจะแยกไปได้ และรัฐมนตรีนี้เป็นผู้วางแนวนโยบายว่า
จะทำอย่างไร เมื่อวางแล้ว ข้าราชการประจำเขาก็บริหารไปตามนั้น ไม่ใช่ว่า
รัฐมนตรีเราจะไปทำงานเสียทุกอย่าง อย่างนั้นมันไม่ถูก เพราะท่านบอกไว้ว่า
เพื่อความคล่องตัว ไม่จำเป็นก็ไม่คงตั้ง เขียงแต่ขยายไว้ เป็นนัยอย่างยิ่งครับที่เว้นไว้

ตัวอย่างคราวที่แล้ว ๘ ตำแหน่งนี้แหละท่าน เดี่ยวเกิดกรรมโน้น กรรมนั้นก็ออกมา
 หลายอย่างหลายประการ มันไม่ค่อยจะเป็นผลดี รัฐบาลนี้จึงตั้งใจเสียให้เต็มเลย หมด
 บัญชีการรับ และรัฐมนตรีแต่ละตำแหน่งนี้ ท่านไปรื้อโคกกษัตริย์ งบประมาณหนึ่ง
 เท่าไร เดือนหนึ่งว่าการณ์ ๕๐,๐๐๐ บาท เพราะฉะนั้นแทนที่เคารพ เรายังไม่จำเป็น
 ที่จำเป็นแล้ว ออกกกรวยเรียนท่านผู้แทนที่เคารพ ช่วยกันคิด ช่วยเสนอ ช่วยกันแนะ
 กฎหมายใด ๆ ที่มันเกี่ยวกับปากท้องของประชาชน ช่วยกันให้เขาได้ตกลงมาให้เขาอยู่
 ได้ด้วยความสงบสุข ออญอยู่ด้วยความเบา แล้วหาอย่างไรให้ชาวเขากลับมายังไม่อดกล
 ให้ได้ขายออกในราคาพอสมควร หาอย่างไรให้กรรมการเขาได้รับประทานข้าวในราคา
 ที่ยุติธรรม และที่พออยู่ได้ และหาอย่างไรให้โรงเรียนราษฎร์สงบรายนาน เยาวะได้
 นอกตาหัดดีให้ท่านหาเงิน และหาอย่างไรให้ขอจากเขาได้จนใจได้กลางทุนไป สิ่งเหล่านี้
 แลและช่วยกันเถาะครับ แต่ว่าสิทธิของท่านที่เสนออะไร เขามาในขณะนี้เป็นการถูกต้อง
 เป็นสิทธิที่ถูกต้อง แต่ว่าปัญหาที่จำเป็น ปัญหาเฉพาะหน้า ปัญหาที่พวกเรากำลังวิตกกังวลอยู่นี้
 ท่านเห็นไหมครับ ที่เขาก่อเป็นอย่างไร ท่านเห็นไหมครับ ที่มีเงินได้เป็นอย่างไร
 ๓ ภาคแล้วครับ อีสานเหนือใต้ แล้วข้างในนี้จะมีอะไรอยู่บ้าง วัฒนธรรม โบราณคดี
 ทั้งหมด เช่นนี้เขาเชิญไปส่งที่สนามหลวงครับ ในโบสถ์เวลานั้นเขาอาจปากท้องอะไร
 ร้อยแปดหมื่น ก็รับกระผมเป็นห่วงเหลือเกินว่ามันจะมีอะไรปะทุขึ้น แล้วจะเดือดร้อน
 เพราะฉะนั้นเรามาช่วยกันครับเพื่อประชาชาติไทย เพื่ออย่าให้ศัตรูขึ้นมาแทรกแซง
 เพราะฉะนั้นในการที่ท่านจะเสนอตำแหน่งอะไรขึ้นมาก็ขึ้น ยังไม่จำเป็นถึงควาเระครับ
 เพราะฉะนั้นกระผมขอกราบเรียนฝากข้อสังเกตไว้ด้วยความเคารพครับ

นายรัฐมนตรี นายเสนาบดี นายเสนาบดี นายเสนาบดี (จะแจ้งเทว) : ท่านประธาน
 ที่เคารพ กระผม นายเสนาบดี นายเสนาบดี นายเสนาบดี นายเสนาบดี นายเสนาบดี นายเสนาบดี นายเสนาบดี
 ขอชมพระคุณครับที่ท่านประธานได้เปิดโอกาสให้กระผมพูด ตามที่ผู้เสนอร่างรัฐธรรมนูญแก้ไข
 รัฐธรรมนูญมาตรา ๑๓๖ ได้เสนอร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้มานั้น กระผมไม่เห็นด้วย
 เพราะว่ามีสมาชิกผู้แทนราษฎรได้ถูกท่านผู้เสนอร่างและคณะทั้งหลายเหล่านี้ เคยว่า

กล่าวถึงเดือนรัฐาสฤกษ์ที่ผ่านมาว่าการแต่งตั้งคณะที่ปรึกษาของรัฐาสฤกษ์นั้นก็คือ การแต่งตั้ง
 ข้าราชการฝ่ายการเมืองฝ่ายใด ๆ ก็ตาม เป็นการป้อนเหยื่อ หากตำแหน่งหน้าที่ให้พวกของ
 อย่างไม่รู้จักจบสิ้น มาบัดนี้เมื่อท่านเข้าบริหารประเทศแล้ว กระทบอีกว่าจะถึงคนตรี
 ที่ท่านเคยคิดว่าไฟวาระนั้น มันกลับไม่ไฟเพราะเสียแล้ว จึงจะมาคิดหาตำแหน่ง เพื่อให้
 พวกของยามที่ประชาชนตั้งชาติกำลังตกอยู่ในภาวะแห่งความอดอยากแร้นแค้นนั้น กระทบ
 ไม่เห็นด้วย เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงในทางรัฐธรรมนูญมาความไปได้แล้ว ก็จะเป็นสาเหตุ
 ให้มีการแก้ไขกันอย่างไม่รู้จักจบสิ้น กระทบคิดว่าถ้าจะหาอย่างนั้น ก็ควรให้รัฐาสฤกษ์มี
 เสียงข้างมากได้เสนอร่างพระราชบัญญัติออกมาให้ชักชวนาให้มีคณะรัฐมนตรี ๑๑๔ คน
 เพื่อให้ครบสมาชิกของพรรคประชาธิปไตยเสีย กระทบคิดว่านั่นแหละบ้านเมืองถึงจะ
 เจริญขึ้น นี่เป็นความต้องการของกระทบ และเป็นข้อเสนอนั้นให้สภานี้ได้บริหารด้วย
 ท่านประธานที่เคารพ การที่รัฐาสฤกษ์ไม่สามารถจะบริหารประเทศได้เพื่อให้
 เกิดประโยชน์สุขแก่ประชาชนตามความต้องการได้แล้ว เราจะมาแก้ไขรัฐธรรมนูญ
 ย่อมเป็นไปได้ที่จะแก้ไขสิ่งใดก็ได้ เหมือนอย่างอดีตท่านรัฐมนตรีที่ผ่านมา ทั้งไปประชุม
 ร่วมกับเมื่อวานนี้ท่านกล่าวว่าที่แก้ไขของท่านสงบเรียบร้อย ชาวนาเดินขบวนชาวนา
 ปลอม มีพันช้ายังใช้คำพูดในที่ประชุมว่า กูบ้าง วะบ้าง ท่านประธานไม่ได้นั่งอยู่ที่โต๊ะ
 ท่านไม่รู้ว่ กางก๊กขึ้นวอนนั้นนะ มีความตำแหน่งหาญเสียงใด... ไม่ได้สำนักถึงตัวตัวเองว่า
 มาจากประชาชนแหมแค้นเลย .....

ประธานรัฐสภา : คุณชุมพลครับ ขอให้คุณชุมพล ....
 นายสิงห์โต จางตระกูล สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพฯนคร) :
 ท่านประธาน กระทบขอประท้วงครับ
 ประธานรัฐสภา : ย่อมกำลังจะเตือนเขาอยู่แล้วครับ และไม่ได้เตือนอย่างเดียว
 จะให้เขาถอนคำพูดว่าการประชุมเมื่อวานนี้เป็นคางก๊กขึ้นวอนอะไรนี้ ขอให้คุณชุมพล
 ขอถอนเถอะครับ

นายชุมพล มณีเนตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ฉะเชิงเทรา) : ครับ ท่านประธาน

ในกระผมตอน กระผมก็ถอนครับ

ประธานรัฐสภา : และอีกประการหนึ่ง ผมตั้งข้อสังเกตในที่ประชุมนี้ครับ เมื่อพูดไปแล้ว ประธานให้ตอนก่อน นี้ก็เป็นเรื่องง่าย แต่อาจจะให้ตีให้สวยละก็ อย่าให้พูด และอย่าให้มีการขอให้ออกกันเลย อันนั้นจะสวยงามครับ ผมแสดงความกรุณา

นายขุนพล มณีเนตร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (จะเจียงเทร่า) : ครับ ขอบพระคุณครับท่านประธานที่เคารพ ความห่วงใยในประเทศชาติและความคิดถึงประชาชน นั้นกระผมดีใจว่ารัฐบาลก็ดี และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและทางวุฒิสภาด้วยกันก็ดี ทุกคนก็คงจะคิดถึงและเป็นห่วงถึงความไม่ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น แต่ทำไมเราไม่แก้ไข ตรงจุดที่มันเคืองคร่อน ทำไมต้องแก้ไขรัฐธรรมนูญ กระผมไม่เห็นด้วยทุกฉบับที่จะแก้ไข ในวันนี้ ที่เสนอเข้ามาในสภานี้เป็นการเสนอและกรณตบประชาชน ทั้ง ๆ ที่ประเทศชาติและประชาชนกำลังตกอยู่ในภาวะแห่งอันตรายอย่างใหญ่หลวง ท่านประธานที่เคารพ กระผมเกรงว่าประเทศไทยนี้จะเหมือนกับประเทศลาวซึ่งเจ้าลีและเจ้าทอง ท่านก็ลี้ภัยเปลี่ยนกัน กรองราชสมบัติ ในที่สุดประเทศชาติทั้งประเทศก็คงกลายเป็นคอมมิวนิสต์ไร้กะตริย ซึ่งไม่ว่ากว่าเวลาน้อยที่ใด กระผมเกรงว่ามีเหตุนี้จะเกิดขึ้นกับประเทศไทย เพราะจีนแผ่นดินใหญ่กับลาวนั้นติดกันเหลือเกินท่านประธานครับ ท่านก็เคยพบกับความลำบากมา เยี่ยงกระผมเห็นอกเห็นใจท่านถูกยานศรางมาด้วยก็แล้ว ละนั้นการที่จะนำปัญหาเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้มาเข้าสู่ประชุมโดยรีบด่วนนั้น กระผมขอกราบเท้าท่านว่ายังไม่สมควร และยังไม่ควรจะตั้งคณะกรรมการพิจารณาให้เสียเวลา เสียค่าประชุม เสียอะไรทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นกระผมไม่เห็นด้วย แต่ว่ากระผมเห็นด้วยถ้าหากจะแก้ไขร่างพระราชบัญญัติแก้ไขรัฐธรรมนูญมาตรา ๑๗๗ ให้มีรัฐมนตรี ๑๑๘ ท่าน กระผมจะยกมือให้ ขอบพระคุณท่านประธานครับ

นายฉวาง เอี่ยมทิดา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (อุตรธานี) : ท่านประธานครับ ร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ กระผมอ่านเหตุการณ์ไว้ล่วงหน้า เมื่อดูท่านประธานก็ไม่เห็น เมื่อดูอุปสรรคก็คือก็ปรายจบ กระผมไม่อยากได้ยื่นการกระแนะกระแห่กัน เพราะฉะนั้น

ขอเสนอผู้คดีให้เอาร่างฉบับนี้ส่งไปกรมราชการวิสามนัญชิตการณก่อนรับหลักการ
เห็นด้วยไปกรับรอง

(มีสมาชิกลงชื่อบรรจง)

ประธานรัฐสภา : มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานรัฐสภา : ไม่มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าที่ประชุมนี้อนุมัติให้ส่ง
ผู้คดีตามระเบียบวาระที่ ๒ ผู้คดีแก้ไขรัฐธรรมนูญของคุณประยูรศักดิ์ไปให้คณะกรรมการ
พิจารณาก่อนรับหลักการ คณะกรรมาธิการครับ

นายสุวิทย์ มาศดิตถ์ (รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี) : ท่านประธาน
ที่เคารพ กระผม สุวิทย์ มาศดิตถ์ เห็นว่าเมื่อสภาผู้ตั้งกรรมาธิการไปเพื่อพิจารณา
ปัญหาต่าง ๆ ก่อนรับหลักการแก้ไขรัฐธรรมนูญแล้ว ถึงที่กระผมทราบเรื่องครั้งแรกว่า
ปัญหาในการแก้ไขรัฐธรรมนูญนั้น ควรจะแก้กันหลายปัญหาที่ยังเป็นอุปสรรคในการบริหารคดี
ในกรรมาธิการในสภาผู้ตั้งฯ ดังนั้นตามข้อบังคับ ข้อ ๕๘ วรรคสอง รวมถึงปัญหาอื่นใดโดย
กระผมอยากจะให้สภานี้ลงมติมอบหมายอำนาจให้คณะกรรมาธิการวิสามนัญชิตผู้คดีพิจารณาถึง
ปัญหาอื่น ๆ ในการที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญครั้งนี้ด้วย กระผมจึงขอเสนอปรึกษาท่านประธาน
ว่าคณะกรรมาธิการวิสามนัญชิตนี้ขอให้มีอำนาจรวมไปจนถึงการแก้ปัญหาดังกล่าวด้วย - และ
ในกรรมาธิการผู้คดีก็มีกรรมาธิการฝ่ายรัฐบาลด้วย ซึ่งความเห็นต่างฝ่ายรัฐบาลก็จะ
เสนอผ่านมาทางกรรมาธิการนี้ด้วย ผมขอหารือ

ประธานรัฐสภา : อันนี้ขออีกขั้นตอนหนึ่งแล้วกันนะครับ เฉพาะเมื่อแก้ไข

มติตามคณะกรรมาธิการนี้จะเอาคณะกรรมาธิการผู้คดีเดิมหรือ คุณประยูรศักดิ์

นายประยูรศักดิ์ ขลุ่ยเกษะ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :

ท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม ประยูรศักดิ์ ขลุ่ยเกษะ ส.ส. กรุงเทพมหานคร
พรรคประชาธิปัตย์ กระผมขอเสนอให้ใช้กรรมาธิการผู้คดีเดิมที่พิจารณา ๔ ผู้คดีที่กล่าว
มาแล้วเป็นกรรมาธิการวิสามนัญชิตด้วยครับ

ประธานรัฐสภา : ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานรัฐสภา : ไม่มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่น ถือว่าที่ประชุมก่อนนี้ที่
ให้ส่งร่างแก้ไขรัฐธรรมนูญ ที่คุณประยูรศักดิ์ก็มอบเสนอมาที่ สภาและกรมการกอนรับ
หลักการการที่ตนประยูรศักดิ์ เสนอคือชุดที่ตั้งกันไว้แล้ว เชิญท่านรัฐมนตรี

นายสุรินทร์ มาศดิตถ์ (รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี) : ท่านประธาน
ที่เคารพ กระผมตลอดภัยเมื่อก็มีที่ทราบกันไปแล้วในเรื่องกรรมาธิการ เมื่อจบในเรื่องที่
พิจารณาเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ แล้วส่งกรรมาธิการหมดชุดกันไปแล้ว กระผมเห็นว่าปัญหา
ที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญยังมีปัญหาอีกมาก เช่นปัญหาในมาตรา ๑๐๓ เป็นอุปสรรคต่อ
การบริหารของคณะบริหารมากเหมือนที่ในการที่จะขอความร่วมมือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
ให้ไปเป็นกรรมการในชุดต่าง ๆ ทั้งของฝ่ายบริหารนั้นทำไม่ได้ นี่เป็นต้น ดังนั้นปัญหา
ที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญจึงมีอีกมาก ตามข้อบังคับ ข้อ ๕๕ วรรคสองนั้น "เพื่อประโยชน์แก่
การวินิจฉัยถึงกล่าวใบวรรคหนึ่ง สภาจะให้คณะกรรมการพิจารณาหลักการแห่ง
ร่างพระราชบัญญัติหรือปัญหาใด ๆ เสียก่อนก็ได้" คำว่า "หรือปัญหาใด ๆ" นี้ กระผม
อยากขอความกรุณาท่านประธาน ให้สภานี้มอบหมายอำนาจแก่กรรมาธิการชุดนี้ได้
พิจารณาปัญหาข้อใดข้อหนึ่ง ของรัฐธรรมนูญที่เข้ามาถึง ๒ ปีแล้ว ย่อมจะมีข้อบกพร่อง
ที่จะเพิ่มเติมหรือแก้ไขในปัญหาอื่น ๆ ด้วย กระผมจึงขอเสนอผู้ใดให้สภานี้มอบอำนาจแก่
คณะกรรมการชุดนี้ได้พิจารณาปัญหาใด ๆ หรือปัญหาอื่นในการแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ด้วย
นอกจากหลักการที่ไปส่งไปตั้ง ๖ ฉบับด้วยครับ กระผมขอเสนอ

ประธานรัฐสภา : คือท่านรัฐมนตรีหรือ เสนอในทางตรงว่าอยากจะทำให้
คณะกรรมการชุดที่สภาเราตั้งไปแล้ว ไหน ๆ จะแก้ไขรัฐธรรมนูญทั้งนี้ที่ ก็ควรจะพิจารณา
ถึงมาตราอื่นที่มันเป็นอุปสรรคหรือว่าไม่แก้ไขผลก็ประการใดไปเสียในคราวเดียวกัน ยังก

เกรงอย่างนี้ ต้องหาวิธีกันจนกระทั่ง มันจะฉีกหลักการหรือไม่ว่าเราเสนอหลักการแก้มาตรา
ในมาตรา นั้นแล้ว ก็คงให้ความเห็นกันนะครับ

นายมงคล สุกนธจกร สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครราชสีมา) : ท่านประธาน
ที่เคารพ กระผม มงคล สุกนธจกร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครราชสีมา สำหรับในญัตติที่
ท่านรัฐมนตรีสุรินทร์ ขอประทานโทษที่กระผมเคยถาม กระผมเห็นด้วยกับว่าสภาในที่จะ
ทำได้โดยอาศัยข้อบังคับ ข้อที่ ๗๕ ในเรื่องให้สภาที่จะได้มอบหมายให้กรรมาธิการกระทำ
กิจการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของสภาหรือสภาใน และประกอบกับรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๒๐ สำหรับปัญหาที่กระผมคิดว่าไม่ควรจะกำหนดถึงหลักการของร่างรัฐธรรมนูญ
เพราะเหตุว่าเป็นการส่งเรื่องให้กรรมาธิการคณะนี้พิจารณา หรือที่สภาคณะที่รัฐสภาจะได้
รับหลักการของร่างรัฐธรรมนูญทั้ง ๕ ฉบับนี้ กระผมเห็นด้วยว่าเราจะทำได้ ขอขอบคุณ

นายวิชาญ ไชวสี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : ท่านประธานที่เคารพ
กระผม วิชาญ ไชวสี แห่งจังหวัดสุรินทร์ สังกัดพรรคสังคมนิยมก้าวหน้า ตามที่ท่านประธาน
ได้เสนอให้ประชุมพิจารณาเกี่ยวกับญัตติที่หาญรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีได้เสนอ
มาวันนี้ กระผมไม่เห็นชอบด้วย ทั้งนี้ทั้งนี้กระผมได้เริ่มตอนเช้าแล้วว่า เรื่องสำคัญ ๆ
จำเป็นเฉพาะหน้าในขณะนี้กับเรื่องปากท้องของประชาชน เรื่องความเดือดร้อนของ
ประชาชนทุกหย่อมหญ้าเป็นเรื่องสำคัญที่สุด อย่างที่ท่านวุฒิสมาชิก คือคุณसानต์ สายสว่าง
โคกกีปรายไปแล้ว เพราะฉะนั้นถ้าจะเอาตามเมื่อเช้าแล้วก็ตามระเบียบวาระการประชุม
ในวันนี้ เราก็ประชุมเพียง ๕ วาระ ๕ หลักการเท่านั้น ถ้าเราจะให้พิจารณาหลักการ
อื่น ๆ มาตราอื่น ๆ ด้วยก็จะไปกันใหญ่ ทำอย่างนี้ไม่ดีกว่าหรือครับตั้งคณะกรรมการ
ไปยกร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่เลยจะได้ไหม มันไม่ถูกหลักเลย ถ้าท่านชอบอย่างนี้ กระผม
จึงขอเตือนท่านรัฐมนตรีสักเล็กน้อย คือเมื่อให้อำนาจไปเพียงแค่นี้ แล้วจะขมยาก็เมื่ออำนาจ
เพิ่มขึ้นอีก .....

ประธานรัฐสภา : คุณวิชาญครับ อย่าไปเตือนเขาเลยครับ คือข้อบังคับ
การประชุม เขาให้พูดกับประธานสภา เพื่อประธานก็แล้วกันครับ

นายอุชาติ ไทวีกี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สุรินทร์) : ครับ เมื่อท่านประธาน
 ท่านมาที่กระทรวง เพราะกระผมมีเพื่อนมาปรึกษาอยู่ ท่านประธานที่เคารพ
 ท่านมาที่กระทรวง กระผมก็ลืมไปแล้วไม่ว่าจะพูดอะไรครับ ไม่ควรจะหักกระผมกำลัง
 พูดเลยครับ ขอเตือนท่านด้วย คือในหลักการอย่างนั้นครับ เมื่อเรามอบอำนาจให้
 ท่านแล้ว ลิมิต (limit) ให้ไปแล้วก็เขาทำนั้นเองครับ ว่ากันเท่านั้นไปก่อน
 อย่าเพิ่งไปเพิ่มเอาเขาจะไร ๆ ให้มันมากขึ้น กระผมมีความคิดเห็นอย่างนี้ แล้วขอกรุณา
 เตือนท่านอีกครั้ง ถ้ากระผมกำลังพูดถูกเอาที่หักกระผมเลยครับ มันจะเสียสมาธิไป
 หนักครับ

ประธานรัฐสภา : คืออย่างนี้ครับ ที่ผมตั้งในต้องการให้ท่านสมาชิกต้องเสีย
 สมาธิ สมมติว่า ท่านสมาชิกที่ไม่เห็นด้วยกับสมาชิกท่านใดก็พูดกับประธานเถอะ จะตำหนิ
 สมาชิกท่านใดก็บอกตำหนิประธานเถอะ อย่างนั้นละก็ไม่เสีย แต่ก็เป็นไปตามข้อบังคับด้วย
 เขาไม่ถือว่าตำหนิประธานหรอก แต่ก็รู้กันว่าเป็นตำหนิความคิดอะไรเท่านั้นเอง ผมขอ
 เคารพให้ทราบเท่านั้น คือไม่ขอลให้ทุกคนที่ท่านประธานนะครับ คุณสมานครับ

นายสมาน ชุมภูเทพ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ลำพูน) : กราบเรียนท่านผู้เป็น
 ประธาน ในความกตัญญูสมาชิกผู้เกียรติได้เสนอว่า จะให้มีข้อใด กรรมการ
 ควรจะมีอำนาจแก้ไขด้วย ที่ผมเกรงว่าในการแก้ไขนั้น สำหรับกรรมการนั้นเราจะ
 ยอมรับหรือว่าเป็นตัวแทนของสมาชิกทั้งรัฐสภา ที่ผมมีความกังวลคือ ถ้าเกิดว่า
 พรรคหนึ่งพรรคใดอาจจะเป็นกรรมการ ในกรรมการนั้นมาก ผมก็เกรงว่าการออก
 รัฐธรรมนูญนั้นอาจจะไม่ได้รับความเหมาะสมที่จะนำมาใช้กับระบบประชาธิปไตย ซึ่ง
 ผมเองก็เห็นด้วยในการที่ท่านว่าการจะมอบอำนาจ แต่ในขณะผมเกรงขอเสนอว่า เท่าที่เรา
 เสนออยู่นั้นแล้วก็ให้กรรมการเป็นผู้พิจารณา แต่ส่วนที่เราเห็นว่าควรจะมีแก้ไขก็ให้เป็น
 ความคิดเห็นของกรรมการเสนอเข้ามาอีกทีหนึ่ง อันนี้เป็นข้อคิดเห็นนะครับ

ประธานรัฐสภา : เอาละครับ พอใจความแล้ว เพื่อให้เป็นการสะดวกใน
 การพิจารณา เราก็ได้ฟังมาพอสมควรแล้ว เนื่องจากผมหาข้อดีขึ้นมา แล้วทางรัฐมนตรี

ก็ ..... เชิญคุณศิริศรีครับ

พลตรี ศิริ ศิริโยธิน (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ) : ท่านประธาน
 ที่เคารพ กระผม ศิริ ศิริโยธิน กระผมอยากจะขอตั้งข้อพิจารณาให้ขอแก้ไขประมวล
 โทษอาชญากรรม เพราะไว้ในรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๑ เรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญมาตรา
 ๒๕๘ (๑) ได้กำหนดไว้ว่า "ผู้ตั้งข้อแก้ไขเพิ่มเติมต้องมาจากคณะรัฐมนตรีหรือจาก
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของสภาผู้แทน
 ราษฎร" ที่ไปเถียงที่เราขอแก้ไขคณะกรรมการไม่พิจารณา นั้น เนื่องจากทั้ง ๕ ฉบับ
 ที่ขอแก้ไขนั้น ได้มีข้อเสนอกรณจำนวนหนึ่งแก้ไข ถูกต้องตามระเบียบแล้ว ที่ที่เราจะไป
 เสนอให้คณะกรรมการไปพิจารณาออกให้จากนั้น เรื่องนี้คณะกรรมการมีจำนวน
 เพียง ๔๑ คน แล้วก็ไม่ได้ออกความเห็นจากสภาตามมาตรา ๒๕๘ เถลว่าถ้าคณะกรรมการ
 ไม่พิจารณาเท่าที่ควรนั้น นอกเหนือจากเสนอจากมาตรา ๒๕๘ แล้ว เกรงว่าจะทำไม่ได้
 ขัดรัฐธรรมนูญ ขอตั้งข้อสงสัยไว้ด้วยครับ

ประธานรัฐสภา : ที่แล้วครับ เพื่อเป็นการยุติครับ ผมจะถามมติจากที่
 ประชุมนี้เลยว่า ท่านผู้ใดเห็นสมควรที่จะขอแก้ไขคณะกรรมการวิสามัญผู้ตั้งขึ้นแล้ว
 นี้ถือว่าพิจารณาออกให้แล้วไปกว่าหลักการที่เสนอมา ไปรอกยกมือขึ้น

(นายปิยะสวีสวัสดิ์ วัชรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีษะเกษ) ได้ยื่นและยกมือขึ้น)

นายปิยะสวีสวัสดิ์ วัชรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีษะเกษ) : ท่านประธาน
 ผมขอประท้วงครับ

ประธานรัฐสภา : คืออย่างนี้ ผมหรือชี้เมาให้เอง ผมบอกแล้วประธานมีสิทธิ
 หรือได้ในข้อบังคับการประชุมประธานหรือได้

นายปิยะสวีสวัสดิ์ วัชรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีษะเกษ) : ท่านประธาน
 ก็เอาเรื่องอะไรต่อเรื่องอะไรมาหาหรืออยู่เรื่อย

ประธานรัฐสภา : ไม่ใช่เรื่องอะไรหรอกครับ เรื่องที่ประชุมกันนี้ เรื่อง
 รัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ ก็มีเรื่องนี้เรื่องเกี่ยวๆ ถูกลงไปห้วงเรื่องอื่นเลย เชิญคุณประยูรศักดิ์

นายประยูรศักดิ์ ชลาชนิเศระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
ท่านประธานที่เคารพ งบประมาณ ประยูรศักดิ์ ชลาชนิเศระ ส.ส. กรุงเทพมหานคร พรรค
ประชาธิปัตย์ กระทบใจขอประทานทราบเรียนท่านประธานว่า ในการที่จะขอมติซึ่งขัดกับ
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๘ นั้น ขอมกราบทำมิได้ ดังเหตุผลที่ท่านรัฐมนตรีศิริโคกกล่าว
แล้วนั้นเป็นเหตุผลที่ถูกต้อง และกระทบใจขอเสนอแนะวิธีการที่ถูกต้องที่ว่า เราจะ
กระทำใ้ควยประการใด แลกระทบใจขอประทานเรียนท่านประธานว่า ขออย่าได้
ไปรุดขอมติในเรื่องที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญเลยครั้น จะเป็นเรื่องดังกล่าวขงในภายหลัง

ประธานรัฐสภา : คืออย่างนี้คุณประยูรศักดิ์ เมื่อวันชั้กคุณอย่าโหวตให้หมด
เรื่องไป มีข้อยที่ประชุมนี้แหละครับเป็นใหญ่

นายประยูรศักดิ์ ชลาชนิเศระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
กระทบขอเสนอทางออกนึ่งหนึ่งได้ใหม่ครับท่านประธาน ๒ - ๓ นาทีเท่านั้น

ประธานรัฐสภา : เสาะครับ นี่แหละคือทางออก ถ้าท่านยังไม่เห็นด้วยก็อย่าไปยก
ถ้าเห็นด้วยก็ยก นี่มันคือทางออกอยู่แล้ว พุคกับพอเข้าใจแล้ว ท่านรัฐมนตรีศิริโคกแล้ว

นายประยูรศักดิ์ ชลาชนิเศระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
ที่ประชุมนี้เอาชั้กต่อรัฐธรรมนูญ ท่านประธานจะทำอย่างไร

ประธานรัฐสภา : ถ้าที่ประชุมนี้อนุมัติก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

นายประยูรศักดิ์ ชลาชนิเศระ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กรุงเทพมหานคร) :
มิได้ครับ แล้วจะเป็นอะไรหรือไม่ครับ

ประธานรัฐสภา : คืออย่างนี้ครับ พวกเรารู้อันคืออะไรเป็นอะไร ก็หาวิธี
แนวทางปฏิบัติ ถ้าเห็นว่าทำไม่ได้ก็อย่าไปโหวตให้ รมไม่อะไรนะครับ

นายสุรินทร์ มาศดิตถ์ (รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี) : ท่านประธาน
ที่เคารพ ขอข้ปัญหาที่ผมยกขึ้นมาหาหรือท่านประธาน แล้วก็หาวิธีโดยอาศัยขบบังคับ
แล้วขอข้บังคับ ข้อ ๕๕ นี้มีใ้กล่าวหนักไว้ว่า พิจารณาปัญหาในเรื่องหลักการและปัญหาอื่น ๆ
เขาใช้คำว่าอย่างนั้น เมื่อผมเห็นว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้เป็นเรื่องสำคัญไม่ได้ข้

กรรมาธิการไปแล้ว ผมว่าการตั้งกรรมาธิการไม่พิจารณาก่อนรับหลักการนั้นก็ล้มเข้ามาแล้วจะรับหรือไม่รับเป็นเรื่องของรัฐสภาอีกครั้งหนึ่ง เมื่อมีกรรมาธิการไปแล้วก็อยากจะให้พิจารณาปัญหาอื่น ๆ ด้วย นี่ก็ความประสงค์ แต่อย่างไรก็ดี เชื่อไม่ได้ว่ามีผู้ถามว่ารัฐธรรมนูญ คณะรัฐมนตรีมีสิทธิที่จะถอดแก้ไขรัฐธรรมนูญอยู่แล้ว ถ้าปัญหาที่เกิดลึกลับต่อการบริหาร เมื่อคณะรัฐมนตรีมีคำริที่จะแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญก็ยกมือที่จะเสนอเข้ามาได้ ดังนั้นความเห็นของผมเพื่อที่จะให้เกิดความกว้างขวางในการแก้รัฐธรรมนูญ โดยกรรมาธิการพูดน้อยอย่าให้เสียเวลาเปล่า โดยเฉพาะที่เสนอนานี้ เมื่อมีปัญหาหากผมขอถอนครับ ขอถอนความเห็น

ประธานรัฐสภา : เมื่อผู้เสนอความเห็นขอถอน ก็หมดปัญหา

นายปิยะพันธุ์ วัชรภรณ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ศรีสะเกษ) : ท่านประธานครับ กระผม ปิยะพันธุ์ วัชรภรณ์ จากศรีสะเกษ กระผมคิดว่ากรณีที่เราขอเสนอหมายให้ผู้นับไปทำงานให้กับสภานั้น เราควรจะต้องหาเวลาให้ด้วย ดังนั้นกรณีที่เราตั้งกรรมาธิการให้ไปพิจารณาแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญเหล่านี้ กระผมขอให้สภานี้ได้กำหนดเวลาไว้ด้วย กระผมขอเสนอเป็นผู้ตัดสินให้กำหนดเวลา ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยืนขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานรัฐสภา : ไม่มี ก็ว่าที่ประชุมเมื่อคืนนี้ให้มีกำหนดเวลา

นายอารีย์ วีระพันธุ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (เชียงใหม่) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม อารีย์ วีระพันธุ์ ผู้แทนราษฎรจากเชียงใหม่ พรรคประชาธิปัตย์ กระผมขอเสนอกำหนดเวลา ๑ ปี สำหรับการทำงานของคณะกรรมาธิการวิสามัญชุดนี้ ขอผู้รับรองด้วย

(มีสมาชิกยืนขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

นายทองคำ บาคาด สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (กาฬสินธุ์) : ทำประธานที่เกาะพ
กระหม ทองคำ บาคาด จังหวัดกาฬสินธุ์ สังกัดพรรคชาติไทย ขอเวลา ๔ ปีเพราะกระหม
ไม่ไหวด้วย ขอผู้รับรองครับ

(ไม่มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

นายสวัสดิ์ คำประกอบ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (นครสวรรค์) : ท่านผู้เป็น
ประธาน เนื่องจากกฎหมายทั้ง ๕ ฉบับที่พรรคการเมืองเสนอมาได้เสนอด้วย
ความตั้งใจจริงอันบริสุทธิ์ จึงขอให้มีการกำหนดเวลาพิจารณาของคณะกรรมการภายใน
๖๐ วัน ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยื่นขึ้นรับรอง)

ประธานรัฐสภา : มีท่านผู้ใดมีความเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

ประธานรัฐสภา : ไม่มี ถือว่ามีผู้เสนอผู้ใดกำหนดเวลา ๒ ผู้ใด ถือ ๑ ปีกับ
๖๐ วัน ผมจะถามมติจากที่ประชุมว่าท่านผู้ใดเห็นว่าควรที่จะกำหนดเวลาให้คณะกรรมการ
วิสามัญใช้เวลาพิจารณาภายใน ๖๐ วัน โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๕๐ คน)

ประธานรัฐสภา : ท่านผู้ใดเห็นว่าควรที่จะกำหนดเวลาให้คณะกรรมการ
วิสามัญใช้เวลาพิจารณาภายใน ๑ ปี โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๓๔ คน)

ประธานรัฐสภา : เป็นอันว่าที่ประชุมมีมติกำหนดเวลาให้คณะกรรมการ
วิสามัญใช้เวลาพิจารณาภายใน ๑ ปีและครับ

(นายแก้วศักดิ์ เหมะภักดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระนอง) ใดยืนและยกมือขึ้น)

ประธานรัฐสภา : คุณแก้วศักดิ์ ประหวังอะไรครับ

นายแก้วศักดิ์ เหมะภักดิ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระนอง) : มีผู้เสนอ ๔ ปีครับ

ประธานรัฐสภา : ทกลงไปแล้ว ไม่มีผู้รับรองครับ ขอให้สมาชิกพรรค รัฐสภา

กำหนดคณะกรรมการวิชาการวิสามัญครั้งหนึ่งครั้ง

ร้อยตรี ปดิชาน เลิศฤทธิ (รองเลขาธิการรัฐสภา รักษาราชการแทน

เลขาธิการรัฐสภา) : รายชื่อคณะกรรมการวิชาการวิสามัญพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. .... รวม ๕ ฉบับ

- ๑. นายสนอง ตูจันทา ๒. นายพิภพ อะสีติรัตน์ ๓. นายมยุร วะเสนกุล
- ๔. นายสิงห์โต จางตระกูล ๕. นายแนม ยองแนว ๖. นายเสวตร เปี่ยมพงศ์สำนค
- ๗. นายพิสิษฐ์ สนิทวงศ์ ๘. อุษยุธา ๙. นายอารีย์ วีระพันธุ์ ๑๐. นายมงคล สมวิเชียร
- ๑๑. นายประยูรศักดิ์ ขลาปนเศษ ๑๒. นายไชยวัฒน์ ไกรยสุนันท์ ๑๓. นายศุภร ทัศนสุนทร
- ๑๔. นายจรรุญ วัฒนากร ๑๕. นายสุกิจ ศรีสาคร ๑๖. นายเฉลิม สุขเสริม ๑๗. นายสะไกร
- สามเสน ๑๘. นายสุนัย พงศ์อารยะ ๑๙. นายถ่าง สงวนสิทธิ์ ๒๐. นายสุชน ทัศนวิติก
- ๒๑. นายทวีร กสิณประทุม ๒๒. นายใหญ่ ศวิตชาติ ๒๓. นายมานะ พิทยาภรณ์
- ๒๔. นายยศ อินทรโกมลยสุต ๒๕. นายทองหยด จิตทวีระ ๒๖. เรือตรี พายัพ
- มะฮอมเหล็ก ๒๗. นายสวัสดิ์ คำประกอบ ๒๘. พันเอก สมกิต ศรีสังกม ๒๙. นายสอาด
- ปีย์วรรณ ๓๐. นายกิตติรติ ศรีวิสารวาจา ๓๑. นายเสริม วิจิณย์กุล ๓๒. นายมารุต
- บุญภาค ๓๓. นางนรม พรทโมบล บุตยประสพ ๓๔. นายसानนท์ สายสว่าง
- ๓๕. นายเกษม ศิริสัมพันธ์ ๓๖. นายวินัย ทองลงยา ๓๗. พลโท ไสว ทวงฉวี
- ๓๘. นายบุญญ บริสุทธิ์ ๓๙. นายพจน์ บุญปกม ๔๐. นายไพโรจน์ ฉัยนาม
- ๔๑. นายสมภพ โทษระกิจย์ ๔๒. นายอมร จัทรสมบุญ

ประธานรัฐสภา : จมระเบียนวาระการประชุมในวันนี้ ผสมขอปิดการประชุม
ขอขอบคุณทุกท่านครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๒๕ นาฬิกา

ผู้ตรวจงานการประมง

ฉันทนา ชานป้อม
 ทิลาส จารุณภู
 เปรมจิต บุชพอล
 พັນธิ์ คล้ายสุวรรณ
 สายสุนิธ พันธุระ
 ประเสวีรุ ปันสิน
 กรุณา พิมพ์สุวรรณ
 อุษา ชูณหัตถพิศ
 กาญจนาลัยภณ อูนแก้ว
 สุจิตรา เจริญศิริ
 สุริธ ภูจินคา
 นิภา ภานกุล
 มงเขาว วาณะรินทร์
 เรณู อรัญญิก
 ชลลักษ์ภณ ธรรมผล

พรรณบุบผา วิไลวงษ์
 สมศรี ใจอ่อนน้อม
 อภรณ์ พงษ์นาค
 สมชาย คาวอุทม
 ภูษชงศ เอกบุตร
 รัชนี ชันธิโชติ
 กัลยา สารานุกสิปป
 มาลี อำไพลำเลิศ
 โพลัน จีรศักดิ์กุล
 วรรณการ สิงหะผลิน
 ทิพอร บุษเปี่ยม
 มาลี เหมือนรัตน์
 กรองกาญจน เค้าจินดา
 ลัดดาวลี มิตร์โสภณศิริ
 สัมฤทธิ์ คงเลิศ

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

- นาย ทองแก้ว
- ประสิทธิ์ จิตต์อารีย์
- ปิยะชัย วัชรภรณ์
- นิกร นนทวงศ์
- สุรจิตต์ จันทรสำชา
- สุนัย หงศ์อารยะ
- สุ่ม โพลีเสน
- ทองอุทร คันทิวิระกุล
- ณัฐวุฒิ สุทธิสงคราม
- ทองเจือ กุศลมานุกุลกิจ
- โรนาน อรุณรังษี

ตรวจแล้ว วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๑๓

สภารับรองในคราวประชุม

ครั้งที่ ...../.....(.....)

.....

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

รายงานการประชุมรัฐสภาครั้งนี้ คณะกรรมาธิการตรวจรายงานการประชุม
ได้ตรวจเสร็จแล้ว แต่สภายังมิได้รับรองเพราะได้มีคำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดิน
ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๑๕ ให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๑๓ และรัฐสภาสิ้นสุดลง จึงขอบันทึกไว้เป็นหลักฐาน และขอรับรองความถูกต้อง
ของรายงานการประชุมรัฐสภาครั้งนี้ ตามนัยแห่งข้อบังคับการประชุมของสภานิติบัญญัติ
แห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา พ.ศ. ๒๕๑๓ ข้อ ๒๔ วรรคสอง ซึ่งสภายุแทนราษฎรได้
อนุมัติใช้ไปพลางก่อน

สงวน คำวงษา

(พันเอก สงวน คำวงษา)

เลขาธิการรัฐสภา